

Riksdagens protokoll

2007/08:108

Fredagen den 9 maj

Kl. 09.00 – 16.16

Protokoll
2007/08:108

1 § Anmälan om kompletteringsval till krigsdelegationen

Tredje vice talmannen meddelade att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Hillevi Engström som ledamot i krigsdelegationen.

Tredje vice talmannen förklarade vald till

ledamot i krigsdelegationen

Hillevi Engström (m)

2 § Svar på interpellation 2007/08:555 om Sveriges förhållande till ESK-rättigheterna

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Bodil Ceballos har frågat mig om jag avser att skynda på förhandlingarna om ett tilläggsprotokoll till ESK-konventionen, om jag avser att ge de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna samma värde som de medborgerliga och politiska rättigheterna, ifall jag avser att förtydliga regeringens uppfattning om rätten till mat samt vad jag avser att göra med anledning av FN:s resolution om rätten till mat som antogs den 21 november 2007.

Regeringens syn på de mänskliga rättigheterna framgår av regeringens skrivelse – 2007/08:109 *Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik* – som jag överlämnade till riksdagen så sent som den 13 mars i år. I skrivelsen redovisas hur regeringen avser att arbeta med de mänskliga rättigheterna i utrikespolitiken under denna mandatperiod, inklusive ett antal prioriterade områden.

Vår utgångspunkt är att de mänskliga rättigheterna är universella, odelbara och ömsesidigt samverkande. I arbetet för att stärka de mänskliga rättigheterna prioriterar vi de frågor där Sveriges agerande kan uppnå det största resultatet.

Det innebär att vi lägger särskild vikt vid insatser mot förtryck på olika håll i världen. Eftersom förtrycket mot enskilda människor i de flesta fall har sin grund i frånvaron av politiska rättigheter kommer arbetet för dessa rättigheter naturligen att få hög prioritet. Sverige betonar demokrati och respekt för politiska och medborgerliga rättigheter, också

därför att dessa är viktiga förutsättningar för att förverkliga andra rättigheter som de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna. Som vi ser i Zimbabwe och Nordkorea är det ofta så att där politiska och medborgerliga rättigheter inskränks ser vi ofta också allvarliga brister i respekten för de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna.

Fru talman! Frågan om ett tilläggsprotokoll till konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter rörande enskild klagorätt har diskuterats i flera år.

Från svensk sida är vi inte övertygade om att enskild klagorätt är det bästa sättet att främja dessa rättigheter som till skillnad från medborgerliga och politiska rättigheter kan genomföras successivt. Rättigheternas karaktär gör det mycket svårt att med precision ange när en kränkning ska anses ha begåtts. En enskild klagorätt reser också andra komplicerade frågor. Det är till exempel viktigt att de grundläggande ansvarsfrågorna, som stater ansvar gentemot individen, inte undergrävs.

Fru talman! Rätten till mat omnämns för första gången i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948 som fyller 60 år i år.

Artikel 25 anger att alla har rätt till en levnadsstandard som är tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande, däri inbegripet mat, kläder, bostad och nödvändiga sociala förmåner. Denna rättighet upprepas i FN-konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som ratificerats av 156 länder, däribland Sverige.

Regeringen gör åtskilligt för att motverka hunger och fattigdom. Vi deltar med nödhjälp där matbristen är akut efter till exempel naturkatastrofer eller i konflikter. Under det senaste året har Sverige bland annat stött insatser i Tanzania, Darfur i Sudan, Kenya, Tchad, Bolivia och Afghanistan. Dessutom bidrar Sverige till att uppfylla rätten till mat genom biståndsinsatser på jordbruksområdet. Det kan handla om forskning och rådgivning för att effektivisera jordbruket.

Sverige deltar aktivt i FN:s livsmedelsorgan FAO:s arbete mot hunger. Vi är också en stor bidragsgivare till FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter som bland annat arbetar för rätten till mat i samarbete med FN:s specialrapportör för frågan.

På miljöområdet ligger Sverige i framkant i omställningen till hållbar utveckling, både nationellt och i vårt utvecklingssamarbete.

Regeringen arbetar också kraftfullt för öppna, enkla och rättvisa villkor för internationell handel och investeringar, bland annat genom att skapa regler inom Världshandelsorganisationen som gynnar utvecklingsländernas möjligheter att delta i världshandeln. Sedan EU-inträdet har vi arbetat målmedvetet för en avreglering av EU:s handelshinder gentemot alla utvecklingsländer.

De kraftigt ökande matpriserna understryker vikten av ytterligare samarbete på global nivå. Regeringen kommer att fortsätta stödja sådana ansträngningar.

Anf. 2 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Redan i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948 anges, precis som utrikesministern svarar, att alla har rätt till en levnadsstandard som är tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande, däri inbegripet mat, kläder, bostad och

nödvändiga sociala förmåner. Problemet är att individer fortfarande inte har rätt att utkräva ansvar av sina regeringar för brott mot denna grundläggande rättighet.

Då jag skrev denna interpellation hade slutförhandlingarna om ett tilläggsprotokoll till den sistnämnda konventionen precis inletts. Miljöpartiets utgångspunkt är att tilläggsprotokollet ska vara heltäckande och av samma kvalitet som de uppföljningsmekanismer som finns till övriga konventioner för mänskliga rättigheter och att det är viktigt att Sverige aktivt deltar i diskussionerna för att driva på och inte förhålla tilläggsprotokollet.

Precis som utrikesministern säger är de mänskliga rättigheterna universella, odelbara och ömsesidigt samverkande. De båda konventionerna har samma dignitet. Ändå fortsätter västvärlden, inte bara Sverige, att behandla vissa mänskliga rättigheter som viktigare än andra. Det är också tydligt i den nya skrivelsen om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik. Det är orsaken till att jag skrev denna interpellation. Regeringen tycks helt enkelt tro att ESK-rättigheterna uppfylls automatiskt om de medborgerliga och politiska rättigheterna infrias.

Fru talman! Utrikesministern menar att Sverige i arbetet för att stärka de mänskliga rättigheterna prioriterar frågor där Sveriges agerande kan uppnå störst resultat och väljer de rättigheter de flesta andra givare också prioriterar. Hur vet regeringen att vi kan nå störst resultat för att minska fattigdomen på så sätt? Hur samordnas denna politik med andra givare så att någon annan i stället prioriterar ESK-rättigheterna? Har Sverige någonsin försökt prioritera de ekonomiska och sociala rättigheterna, som till exempel rätten till mat, och på vilket sätt i så fall? Hur ser regeringen på det dystra faktum att 854 miljoner människor ständigt går hungriga?

Det första millenniemålet är att utrota extrem fattigdom och hunger. Halvvägs skulle en halvering ske. Men enligt alla uppgifter går utvecklingen i stället åt fel håll. Antalet svältande ökar även om andelen i procent minskar.

Regeringen prioriterar insatser mot förtryck på olika håll i världen och menar att förtrycket mot enskilda människor i de flesta fall har sin grund i frånvaron av politiska rättigheter. Så är det naturligtvis till viss del. Problemen med resonemanget infinner sig i situationen då fattiga analfabeter inte ens känner till sina politiska rättigheter. För att kunna kräva rättigheter måste man först känna till dem, och för att orka ta in kunskaper måste man först ha mat i magen för att överleva.

Utrikesministern säger att Sverige betonar demokrati och respekt för politiska och medborgerliga rättigheter, också därför att de är viktiga förutsättningar för att förverkliga andra rättigheter som de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna. Han nämner Zimbabwe och Nordkorea som exempel på länder där politiska och medborgerliga rättigheter inskränks och där man ser allvarliga brister i respekten för de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna.

Det finns andra exempel att nämna, till exempel Kina och Vietnam. Dessa har lyfts ur den värsta fattigdomen trots brist på demokrati och trots förtryck. Hur förklarar utrikesministern situationen i Kina och den relativt höga levnadsstandard som finns i världens största diktatur jämfört med den extrema fattigdomen i många delar av Indien som är världens största demokrati?

Vi menar, till skillnad från regeringen, att det bästa sättet att nå målen om demokrati och mänskliga rättigheter är att börja med en rejäl frukost. Nu lever nästan en miljard i så utmärklat tillstånd att de inte ens orkar protestera. De nytillkomna hungriga – en följd av de höjda matpriser vi ser runt om i världen – startar hungerkravaller. De har fortfarande ork och blir arga när de blir hungriga. Men hur går det för alla de andra?

Anf. 3 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Det är många olika frågeställningar som kommer samman i denna debatt. En som är akut, som bekymrar oss och som har bekymrat oss rätt mycket under de senaste månaderna, är den utveckling vi har haft vad gäller livsmedels- och matpriser under framför allt de senaste tolv månaderna. Detta har nu, under de senaste veckorna, kommit rejält i fokus i den internationella debatten, och det är ingen tvekan om att priserna har de effekter som nämnts. De leder till en risk för destabilisering av politiska system – alldeles bortsett från de sociala konsekvenserna. Vi har fortfarande en utveckling i världen där fattigdomen trängs tillbaka. Även om *antalet* som är absolut hungriga kanske ökar, framför allt i Afrika, vi har en befolkningsexplosion, är det så att andelen som är absolut fattiga minskar. Vi har haft en snabbare utveckling när det gäller att få bukt med fattigdomen och hungern än vi kanske hade föreställt oss som möjligt. Detta hotas nu av utvecklingen av matpriserna. Bland det som oroar mig allra mest på den internationella scenen just nu är att olika regeringar i lätt desperation vidtar åtgärder som faktiskt begränsar tillgången till billiga livsmedel på de internationella marknaderna och därmed riskerar att göra en allvarlig situation ännu allvarligare.

Det här tror jag inte att man framför allt ska angripa ur ett rättighetsperspektiv. Det är ingenting man kan diskutera i ett MR-råd, utan det krävs internationella initiativ för att se till att framför allt den ekonomiska politiken bedrivs på ett sådant sätt att jordbruksproduktionen stimuleras, att handeln med jordbruksprodukter är fri och att det inte sker onödiga inskränkningar som innebär att priserna blir högre och tillgängligheten sämre. Man kan diskutera det som en rättighet men man får angripa det som framför allt ett ekonomiskt och socialt problem. Det är vi för ögonblicket, inte bara den svenska regeringen, relativt upptagna av.

Sedan är det en gammal klassisk diskussion om relationen mellan olika rättigheter. Jag förblir övertygad om att ett samhälle som ger individer frihet också är ett samhälle som ger individer bäst möjliga tillgång till ekonomisk och social utveckling. Det är ingen tvekan om att diktaturer under kortare perioder, Kina och Vietnam nämndes som exempel, kan genomföra ekonomiska reformer som ger frihet i *en* del av samhället. Man har tagit bort en ekonomisk ofrihet i Kina. Man har tagit bort en ekonomisk ofrihet i Vietnam. Man får då en ekonomisk utveckling. Jag tror att detta i det långa loppet leder till att man inser att ett samhälle inte kan vara till hälften fritt och till hälften ofritt och att frihet i en del av samhället förr eller senare leder till krav på frihet i andra delar av samhället också.

Jag tror att en rättsordning som ger individer möjlighet att hävda sin rätt – och den rätten har man mer i Indien än i Kina, som vi har fått illustrerat i andra delar av den politiska debatten under senare månader – långsiktigt också ger bäst förutsättningar. Därmed tycker jag inte att de

olika rättigheterna ska ställas mot varandra. Alla rättigheter är på ett eller annat sätt viktiga. Men jag tror att vi ska inse att det är rätt grundläggande, och jag tror att det är grundläggande i svensk uppfattning, att friheten och friare samhällen är det som också ger människor bäst möjligheter till ekonomisk och social utveckling.

Sedan ska Sverige vara ett pådrivande land när det gäller utveckling och biståndsinsatser på andra sätt. Frukost nämndes. Kunde vi ge alla barn i världen en kopp med närande mat varje dag när de gick till skolan skulle de lära sig bättre. Deras hälsa skulle förbättras, och dessa länders utvecklingsmöjligheter skulle bli bättre. Men det vi ser i Burma i dag är att ofria regimer är så rädda, även för hjälpinsatser, att de förvägrar sina medborgare den hjälp som vi kan ge. Där ser vi tydligt sambandet mellan de olika friheterna.

Anf. 4 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Jag tror att vi åtminstone är överens om att möjligheterna att få frukost på morgonen innebär att man har lättare att lära sig. Och när man har lättare att lära sig har man också lättare att kräva.

Miljöpartiet ser det här tilläggsprotokollet, som jag ju tar upp i interpellationen, som ett avgörande verktyg för att den fattiga mamman med svältande barn ska ha rätt att få sin sak prövad inom FN-systemet; en individuell klagomöjlighet där hennes regering avkrävs svar på hur de har levt upp till sina åtaganden att respektera, skydda och i sista hand tillgodose sina medborgares rätt att försörja sig. Det innebär att alla regeringar blir skyldiga att förklara vad de har gjort för att tillförsäkra sina medborgare rätt till mat. Det lägger ansvaret där det hör hemma – med andra ord hos respektive regering. Vi kan ju inte utifrån, med bistånd, försörja människor med mat. Det vi kan göra är att se över vår handels- och jordbrukspolitik så att vi inte försvårar för andra länder att tillgodose sina medborgares rättigheter oavsett vilka de är. Vi kan göra väldigt mycket för att skapa förutsättningar för att det ska bli lättare för de här länderna att leva upp till alla sina åtaganden.

Fru talman! Utrikesministern menar att vi från svensk sida inte är övertygade om att en enskild klagorätt är det bästa sättet att främja de här rättigheterna och att de, till skillnad från de medborgerliga och politiska rättigheterna, kan genomföras successivt. Jag förstår inte vad som menas med det här med "successivt". Vad är skillnaden? I förhandlingarna om protokollet har Sveriges regering velat införa en hög tröskel för klagomål som ska tas upp. Det begränsar i praktiken möjligheten för individer att få upprättelse. Nu har det kommit en text från den här arbetsgruppen för tilläggsprotokollet. Jag har förstått att Sverige har varit med i det arbetet och då också borde ha accepterat det. Texten ska skickas till rådet för mänskliga rättigheter för godkännande och förhoppningsvis till FN:s generalförsamling i höst. Betyder det som utrikesministern nu säger att Sverige inte står bakom den framförhandlade texten, som kom bara några dagar efter att jag lämnade in interpellationen? Jag har den med mig här i dag.

Utrikesministern talar också om katastrofhjälp i sitt svar. Katastrofhjälp behövs naturligtvis, men det är bara 10 procent av svältdöden som beror på katastrofer och krig. 90 procent beror på den vardagliga kroniska undernäringen. Nu dör ett småbarn var femte sekund, och tempot i

svältdöden ökar. Utrikesministern säger att Sverige bidrar till att uppfylla rätten till mat genom biståndsinsatser på jordbruksområdet. Det är bra, och det behöver naturligtvis också öka. Men det är viktigt att det sker på hållbara villkor, inte genom att ge tillgång till genmodifierade grödor, vilket nu sker i många delar av världen, och inte genom dyra insatsvaror som skapar beroende av till exempel Monsanto's utsäden och bekämpningsmedel. Det är viktigt att det är ett hållbart jordbruk vi stöder.

Fru talman! Utrikesministern menar också att regeringen arbetar kraftfullt för öppna, enkla och rättvisa villkor för internationell handel och investeringar. Vi är av en annan uppfattning eftersom vi ser att EU nu i avtalsförhandlingarna inte bara pressar de afrikanska länderna utan också till exempel Centralamerika och Andinska gemenskapen att öppna upp sina marknader på ett sätt som vi menar leder till större utsatthet. Avtalen som skrivs måste garantera grundläggande mänskliga rättigheter såsom rätten till mat och vatten samt främja utveckling och fattigdomsbekämpning, vilket ju också är regeringens mål för vår svenska politik för global utveckling.

Häromdagen var jag på ett seminarium här i riksdagen, ordnat av Moderaterna, om handelsfrågor och bistånd. En av talarna där nämnde frågan om att ge människor i syd ökad köpkraft. Jag tolkade det som att han menade att man skulle ge direkta pengabidrag. Hur ser regeringen på den modellen? Med mer pengar i handen har människor större möjlighet att göra egna val. Med större köpkraft stimuleras den lokala ekonomin och så vidare uppåt – från mikro till makro.

Anf. 5 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Jag är inte riktigt säker på vad det senare handlade om, vad man menade med ökad köpkraft. Det är i och för sig bra. Det är bara det att den ökade köpkraften måste ha sin grund i någon produktion. Annars är det bara ett sätt att producera inflation. Att producera inflation innebär ju inte att producera något som är bra, men har köpkraften sin bas i en ökad produktion i ekonomin är självfallet få saker bättre när det gäller att lyfta människor och samhällen ur fattigdom.

Sedan vill jag bara säga något kort om frågan om den enskilda klagorätten. Som jag sade i mitt svar är vi inte alldeles övertygade om att det här kommer att fungera något vidare bra. Man ska ju se till, när man gör sådana här konventioner, att det faktiskt är sådant som ska tillämpas. Varför är det då så? Jo, för att vara lite dramatisk i argumentationen är ju det här så kallade rättigheter som är mycket svårdefinierade medan de andra rättigheterna är mycket lättare att definiera och lättare att definiera statens ansvar för. Ta motståndet mot dödsstraff. Stater har ett ansvar för att inte döda människor. Vi vet skillnaden mellan liv och död. Vi vet att det är stater som dödar genom dödsstraffet. Det är mätbart. Vi ser det. Vi kan ingripa. Det är ingen tveksamhet om vad som pågår.

Kontrastera detta med rätten till mat. De flesta har väl kanske lite mat, men inte tillräckligt med mat. De vill ha mer mat.

En enskild klagorätt ska då föras upp till en juridisk instans av något slag som ska avgöra hur mycket mat man har rätt till och vem som ska ordna det. Vi kan ta Nordkorea och Zimbabwe som exempel på länder som det handlar om. En enskild klagorätt där skulle inte betyda någonting över huvud taget eftersom människorna inte skulle få möjlighet att

framföra något klagomål. De skulle förmodligen drabbas av det som framgår av de rapporter som jag ser för ögonblicket, nämligen omfattande förföljelse, misshandel och tortyr, när det gäller människor i Zimbabwe. I Nordkorea får vi inte ens någon rapport. Där svälter de bara ihjäl i all tysthet. Vi får inte ens reda på vad som pågår.

Det finns anledning till viss skepsis mot att det här instrumentet kan fungera. Om man använder den enskilda klagorätten i sådana här situationer eller tar in det instrumentet finns det en risk att det eroderar den enskilda klagorättens möjligheter i andra situationer där vi är övertygade om att det kan ge resultat. Det är ett sådant resonemang som ligger bakom min skepsis.

Så till den andra stora frågan, nämligen vad vi gör när det gäller rätten till mat och att dämpa ökningen av matpriserna.

Vi har ju haft en gynnsam utveckling i världen under ett antal decennier, inte minst i Europa mycket på grund av Europeiska unionen, även om jordbrukspolitiken kunde vara bättre. Vi har haft fallande livsmedelspriser. Det är ingen tvekan om att det har bidragit till fattigdomsbekämpningen. Nu har vi stigande livsmedelspriser. Det beror delvis på ökad efterfrågan. Det beror delvis på ett antal andra åtgärder. Det finns ett element av energipolitik i detta också, som bekant, även om det kanske inte ska överdrivas.

Vi måste allvarigt titta på vilka åtgärder som kan vidtas för att bryta utvecklingen mot stigande livsmedelspriser och för att möjligen se till att de faller. Där har jag inga inskränkningar när det gäller vad vi kan komma att göra. Det är möjligt att vi får titta också på de genmanipulerade produkterna och se om de åtminstone i ett övergångsskede kan hjälpa till att förhindra att människor faller ned i hunger och ny fattigdom. Det är alldeles uppenbart att vi måste titta på handelsbegränsningarna, inklusive EU:s jordbrukspolitik; det är vi överens om. Vi får inte ha begränsningar som i ett kritiskt läge medför att fler människor kan drabbas av hunger. Jag tror att vi är bara i början av en internationell debatt som jag hoppas ska accelerera under de närmaste veckorna så att vi ser vad vi kan göra för att bryta en utveckling som annars får förödande sociala och, i förlängningen, allvarliga politiska konsekvenser.

Anf. 6 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Jag vill börja med att säga att jag inte tror att genmodifierade grödor kan lösa problemet. Det skapar i stället ett beroende och en större fattigdom på längre sikt. Inte ens i det korta perspektivet bör man använda sig av den metoden.

Jag undrar lite över klagorätten. Utrikesministern säger att den är svårdefinierad. Jag förstår inte varför den skulle vara mer svårdefinierad än de politiska rättigheterna.

Utrikesministern utgår från rätten till liv och talar om dödsstraffet. Att hungra och svälta handlar också om liv. Har en regering rätt att låta människor hungra?

Många länder är egentligen rika, men har ett dåligt system. De har dålig styrning och ledning i sitt land. Man låter inte människor i landet få de här rättigheterna. Att ha en individuell klagorätt innebär att man sätter större press på dessa regeringar att uppfylla de rättigheterna.

Vi kräver nu nästan bara att de ska uppfylla de medborgerliga och politiska rättigheterna, inte de andra. Det gör att man åtminstone på pappret försöker ha någon form av demokrati i vissa länder, men i realiteten kan vi ändå inte se så mycket demokratiskt.

Vi låter dem helt enkelt låta sin befolkning hungra. Det kan vi ju aldrig acceptera, tycker jag. Det är också en rätt till liv som är den mest grundläggande rättigheten.

När det gäller att öka köpkraften håller jag med om att det måste ha sin grund i en produktion. Men för att få fart på produktionen kanske man måste hitta nya modeller. Jag ska inte säga att jag är övertygad om att modellen att lämna pengar direkt är den rätta, men jag tycker att man ska överväga det. Man kanske kan ge det till mammor i form av det som kallas för globalt barnbidrag. Mammor brukar nämligen se till att deras barn får mat för dagen.

Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Vi har något av en paradox i den här diskussionen. Jag är inte helt säker på Miljöpartiets inställning i den här frågan, däremot på socialdemokratins vilket inte är samma sak.

I den svenska politiska debatten brukar vi säga att vi inte vill ha någon juridisk överprövning av politiska beslut. Vi ser demokratin som sådan som skydd för de sociala rättigheterna. Jag företräder dock uppfattningen att vi ska ha lite större möjlighet att pröva beslut när det gäller inskränkningar av fri- och rättigheter. Här finns ett betydande motstånd till exempel mot att man skulle ha en enskild klagorätt till en författningsdomstol som skulle kunna underkänna och diktera politiska beslut.

De krafter som är motståndare till detta i Sverige vill ha det på global nivå. Det som inte accepteras i Sverige ska fungera på global nivå, och man ska ha en juridisk instans som dikterar den ekonomiska politiken i Kina.

Jag tror inte riktigt att det fungerar på det sättet. Jag vill gärna ha så omfattande, till att börja med europeiska, system som över huvud taget är möjligt för att med enskild klagorätt skydda medborgerliga fri- och rättigheter. För att jag inte ska erodera tilltron till de systemen får jag nog begränsa dem till de områden där jag tror att de kan ha någon verkan.

Jag har den måhända lätt naiva – lite naiv får man väl vara – uppfattningen att det är fria och öppna politiska system och demokratier som i det långa loppet är det bästa värdet både för utvecklingen i största allmänhet och för sociala och ekonomiska rättigheter. Det är i ett öppet och fritt politiskt system som man kan lyfta upp problemen, som man kan vädra missnöjet och som man kan ställa de ansvariga till svars. Jag tror mer på det än på ett tilläggsprotokoll som aldrig kommer att ha någon betydelse för de svältande och förtryckta i Zimbabwe och Nordkorea.

Vi tittar på tilläggsprotokollet. Jag har en något skeptisk grunduppfattning, vilket har framgått, men vi har ännu inte tagit ställning.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 8 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Magdalena Streijffert har med anledning av folkomröstningen i Burma den 10 maj, alltså i morgon, frågat mig vilka åtgärder som jag avser att vidta för att stödja oppositionen i Burma och för att föra upp frågan om ytterligare sanktioner i EU.

Jag kan inte annat än instämma i skepsisen mot militärregimens syfte med att hålla en folkomröstning om en ny författning, liksom allmänna val år 2010. Processen som har lett fram till förslaget om ny författning har, trots överenskommelser, varit en regimstyrd process som saknat genuin förankring hos den demokratiska oppositionen och etniska minoriteter.

I förslaget till författning framgår dessutom att omfattande privilegier förbehålls regimen. Som Magdalena Streijffert påpekar viks exempelvis 25 procent av platserna i det blivande parlamentet för militären. Därtill ges militären en generell rätt att ta över makten vid behov.

Det finns också all anledning att hysa tvivel om processen inför folkomröstningen eftersom ett förbud om att kritisera konstitutionen kvarstår och vissa samhällsgrupper inte tillåts delta vid folkomröstningen – däribland de i Burma talrika munkarna och nunnorna. Oroande rapporter tyder även på att olika riktade åtgärder, däribland hot, har riktats mot oppositionen inför folkomröstningen.

Tyvärr verkar juntans utspel vara ett försök att ta loven av den internationella kritiken. Just därför är det viktigt att fortsatt samarbeta med grannländerna i regionen och därigenom sätta press på regimen. Senast vid mitt besök till Indonesien diskuterade vi detta utförligt.

EU:s utrikesministrar uppmanade militärregimen den 29 april att folkomröstningen den 10 maj ska genomföras enligt internationellt vedertagna normer och att internationella valobservatörer ska välkomnas till Burma. EU upprepade också kravet om att alla politiska fångar måste frigges, inklusive Aung San Suu Kyi, och framhöll att endast en process som inkluderar oppositionen och minoritetsgrupper kan leda till försoning och stabilitet. Vidare betonades att EU är fortsatt berett att se över, anpassa eller skärpa sina åtgärder beroende på hur situationen utvecklas i landet.

Inom EU fortsätter vi nu diskussionen om ytterligare sanktionsåtgärder för att stå beredda att agera i det fall situationen i landet försämras. Det är dock viktigt att sanktionerna är så riktade att de drabbar regimen och dess intressen och inte den redan mycket utsatta befolkningen. Från svensk sida studerar vi bland annat olika möjligheter till ytterligare så kallade riktade sanktioner.

Den desperata situationen för Burmas invånare visar på vikten av EU:s humanitära hjälp till det burmesiska folket. Hjälpen måste utformas så att den inte kan utnyttjas av regimen, och åtgärder mot regimen måste utformas så att de i möjligaste mån inte försvårar den humanitära hjälpen. Det är också viktigt att stödja dem som arbetar för en demokratisk utveckling. På det sättet kan vi också på olika sätt gynna den långsiktiga utvecklingen.

Svar på
interpellationer

I stället för att läsa upp resten av det skriftliga svaret som Magdalena Streijffert har fått ska jag säga följande.

Interpellationen inlämnades i en något annorlunda situation, och svaret är också författat i en något annorlunda situation.

Vi har nu en synnerligen desperat situation i Burma, där fokus måhända just nu måste ligga på kortsiktiga åtgärder för att försöka hjälpa de människor som kan hjälpas. Nu måste vi koncentrera insatserna på att ha ett så massivt tryck som möjligt på regimen för att de hjälparbetare som väntar runt om Burmas gränser ska släppas in för att hjälpa kanske miljoner människor som riskerar att komma i kläm, eventuellt förlora allt, och eventuellt till och med förlora livet.

Regimen insisterar på att folkomröstningen ska hållas i morgon. Det framstår som ett synnerligen dåligt skämt i denna situation. Det kommer självfallet inte att bli möjligt att över huvud taget göra detta i delar av landet.

Det är på detta som vår uppmärksamhet nu måste koncentreras.

Jag ber om ursäkt för att jag avvek något från det inlämnade svaret, men jag tror att situationen har gjort det nödvändigt att något avvika från svaret.

Anf. 9 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru talman! Ett stort tack till utrikesministern för hans svar. När jag skrev min interpellation anade jag föga, precis som utrikesministern sade, att en cyklon vid namn Nargis skulle dra genom Burma och lämna en fruktansvärd förödelse. 100 000, eller kanske 250 000, människor har fått sätta livet till i denna katastrof. Siffrorna är osäkra, och vi vet fortfarande inte riktigt hur det ser ut.

Över en miljon människor är hemlösa, detta i ett land som redan tidigare är svårt sargat, och har levt i ett politiskt förtryck sedan 1962. Landet är isolerat och oerhört fattigt.

De överlevande riskerar nu att drabbas av epidemier, inte minst på grund av bristen på rent vatten. Det är en mänsklig tragedi, och den förvärras av det styre som finns i Burma i dag.

Trots att militärjuntan för ovanlighetens skull har sagt sig vara positiv till hjälp utifrån försvåras hjälparbetet av att militärregimen inte släpper in hjälpen utan hjälparbetarna tvingas vänta på visum. Flera internationella hjälporganisationer vittnar om att hjälpen är förberedd. Tonvis med mat, mediciner, tabletter för vattenrening, tält, filter och myggnät finns men kommer inte in i landet, trots att siffrorna över antalet döda fortsätter att stiga och hjälpbehovet är enormt. En miljon människor är i behov av akut hjälp. Regimen syns inte och gör ingenting. Och antagligen är skälen politiska.

Trots att man i denna katastrof skulle behöva all hjälp och allt stöd från regimen ska man ändå, precis som utrikesministern sade, hålla folkomröstningen i morgon, även om man skjuter fram den i vissa av de värst drabbade områdena. Vi kan konstatera att det är en folkomröstning som tyvärr bara är ett spel för gallerierna och ett sätt för militärjuntan att legitimera sin makt.

Konstitutionsförslaget, som i korthet bland annat garanterar militären minst 25 procent av platserna i parlamentet och ger militären en generell rätt att ta över makten vid behov, är inte ett demokratiskt förslag.

Oppositionen har inte fått möjlighet att uttrycka sina åsikter. Alla människor får inte möjlighet att gå och rösta, och militärjuntan har sagt nej till att låta internationella observatörer bevaka valet.

Utrikesministerns svar i denna fråga är glädjande. Jag hoppas att Sverige och EU också utifrån ovanstående grunder fördömer valet och fortsätter att trycka på regimen, framför allt i detta läge så att hjälporganisationer får komma på plats.

Men när det gäller vilka åtgärder som Sverige och EU ska vidta för att fortsätta att sätta press på militärjuntan i det långa loppet är diskussionen om riktade sanktioner inte något nytt. Jag delar utrikesministerns åsikter att sanktioner ska vara riktade så att de drabbar regimen och dess intressen och inte den redan mycket utsatta befolkningen. Men jag anser att arbetet för att hitta dessa sanktioner tar alldeles för lång tid. Finansiella sanktioner i form av att man spärrar generalernas bankkonton utomlands och fryser tillgångar för de företag eller personer som har en nära koppling till militärjuntan är några exempel på smarta sanktioner som bland annat USA har infört.

Jag tycker också att Sverige och EU ska vara drivande för att FN ska införa ett vapenembargo mot regimen. Vi vet att dessa vapen används för att förtrycka folket. Människor som vågar uttrycka sina åsikter försvinner eller fängslas. Byar tvångsflyttas, barn arbetar som slavar, och kvinnor våldtas systematiskt.

I dag säljs vapen från framför allt Kina och Indien, men också från Ryssland, Serbien, Ukraina och länderna i Asean.

När det gäller Asean skulle EU i samband med frihandelsavtal också kunna driva på i fråga om villkor för deras handel med Burma.

En annan intressant idé som har framförts bland annat av freds- och konfliktforskaren Peter Wallensten är ett samlat företag som är redo att investera i Burma om det blir demokratiskt. Det skulle ge juntan en morot för att genomföra reformer.

Fru talman! Jag tror inte att utrikesministern och jag har olika åsikter i frågan. Vi har samma mål. Vi vill att Burma ska bli ett demokratiskt land där mänskliga rättigheter respekteras och följs, där makten utgår från folket, och där människor slipper leva under förtryck och rädsla.

Men min fråga blir: När kommer de riktade sanktionerna att framföras inom EU? Jag tycker att det tar för lång tid. Finns det andra åtgärder som vi kan vidta för att fortsätta att sätta press på regimen eftersom det bara blir värre? Jag skulle alltså gärna vilja ha svar på när de riktade sanktionerna kommer.

Anf. 10 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Magdalena Streijffert och jag har diskuterat detta i andra sammanhang vid olika tillfällen, och vi gör i grunden samma bedömning.

Låt mig dock säga att min prioritet just nu inte är sanktioner, vare sig smarta eller dumma. Just nu är min prioritet massiv hjälp. Vi måste inse att det just nu är ett annorlunda läge. Vi måste bryta regimen motstånd mot de hjälpinsatser som är absolut oundgängligen nödvändiga. Det är klart att det handlar om politik. Regimen är rädd för att det ska komma in utländska hjälparbetare och andra.

Det finns i regionen omfattande resurser, bland annat amerikanska helikoptrar. De har använts i tidigare katastrofinsatser i Indonesien och

Bangladesh. Helikoptrar är absolut oundgängligen nödvändiga i sådana här situationer för att ge utsatta människor mat, läkemedel och annat. Det finns inga kommunikationer. Det är klart att regimen förvägrar dessa helikoptrar att komma in i landet. Vi måste försöka bryta detta motstånd för att få in helikoptrar, hjälpinsatser, nödhjälp och läkare.

Sedan ska jag kanske inte så högt säga – jag hoppas att de inte lyssnar på vad vi säger i Sveriges riksdag än – att det är klart att när alla detta kommer in är det ofrånkomligt att detta också kommer att ha en politisk effekt. Det är självfallet också detta som gör att de är lite skeptiska.

Men nu har vi ett i grunden förändrat läge när det gäller situationen i Burma. Med all sannolikhet är regimen i dag ytterligt desperat, inte bara därför att den förlorar kontrollen över sitt folk utan därför att den förlorar sitt folk i bokstavlig mening genom denna katastrof. Och jag tror inte att det kommer att vara möjligt att hålla emot i ett läge när folk måhända får klart för sig att hjälpen finns runt gränserna men inte släpps in. Då kan den politiska situationen förändras relativt snabbt. Detta vet jag ingenting om, eller i varje fall relativt lite. Men jag kan se att dynamiken nu är helt annorlunda och att vi ska rikta trycket – FN:s generalsekreterare har till exempel uttalat sig mycket skarpt i frågan – på att bryta motståndet mot isoleringen för att få in hjälparbetare, utan en politisk agenda just nu. Nu handlar det om att hjälpa människor. De ska inte göras ansvariga för en ruten regim.

Men sedan ska vi vara medvetna om också i denna mer eller mindre slutna kammare att om vi nu lyckas bryta isoleringen och hjälpa människorna kanske vi bereder vägen för någonting annat också.

Arbetet med de smarta sanktionerna fortsätter alltså. När kommer detta? Ja, det är inte dagens agendapunkt. Men låt oss se om vi får återkomma till den debatten. Jag hoppas inte det. Jag hoppas att det ska kunna bli en annan situation. Men just nu är det hjälpen till människorna som är det primära.

Anf. 11 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru talman! Självklart håller jag med utrikesminister Carl Bildt om att vi nu måste prioritera och fokusera på att få in hjälpinsatser, så att de miljoner människor som behöver akut hjälp också får det. Precis som utrikesministern sade kan det också få politiska effekter.

Den andra frågan som jag tar upp i min interpellation till utrikesministern handlar om stödet till de demokratiska krafter som finns inne i landet och i norra Thailand.

Självklart, som sagt, handlar det just nu om det humanitära stödet. Här är det glädjande att den svenska regeringen snabbt erbjöd hjälp och att Sverige har ökat sitt engagemang kring biståndet.

Den andra delen handlar om stödet till den burmesiska oppositionsrörelsen som i dag består av mycket mer än bara demokratiaktivister. Där ingår förutom de politiska organisationerna som jobbar med demokratiutveckling och mänskliga rättigheter även kvinnoorganisationer som jobbar för kvinnors rättigheter, organisationer som jobbar med flyktingbarns rätt till skolgång och organisationer som jobbar med sjukvård och med frågan om hiv och aids. De tar sig in i de värst drabbade områdena där inbördeskriget fortfarande rasar och dit de internationella organisationerna inte når.

Burma är ett fattigt land, men det finns en mycket stark och aktiv demokrati-rörelse vars engagemang sträcker sig utanför det strikt politiska, och det finns en god grund att bygga på.

Mot bakgrund av detta menar jag att det svenska biståndet till de burmesiska oppositionella och de burmesiska flyktingarna i exil måste fortsätta att öka. Och precis som utrikesministern själv tar upp i sitt svar är stödet till de demokratiska krafterna inom och utanför Burma till dubbel nytta genom att det såväl påskyndar en process som förbereder landet för ett regimskifte. Det handlar om att förmedla kunskaper och erfarenheter till främst demokratiförespråkare och exilorganisationer som arbetar för en demokratisering av Burma. Ironiskt nog, och jag tyckte också att utrikesministern tog upp det, kan tragedin med Nargis vara den faktor som gör att militärregimen i Burma faller.

Folkets rädsla övergår till ilska när de ser den likgiltighet som regimen visar inför det lidande folket. Trots att de visste om att stormen skulle komma förvarnade de inte befolkningen. Trots förödelsen var det under första dagen endast civila och munkar som var ute och hjälpte till med röjningsarbetet. Trots att över en miljon människor är i akut behov av hjälp, försenar militärjuntan de hjälpsändningar som väntar utanför den thailändska gränsen. Detta kan vara droppen som efter 40 år av diktatur och förtryck kan leda till en väg mot försoning och demokrati. Det hände i Aceh efter tsunamin. Kanske kommer det också att hända i Burma efter Nargis, och då behöver den burmesiska oppositionen vårt stöd.

Jag vet att biståndspolitik inte är utrikesministerns fråga utan Gunilla Carlssons fråga. Men vet utrikesministern hur mycket av de 110 miljoner som nämns i svaret som går till humanitär hjälp och hur mycket som går till stöd för den demokratiska oppositionen, för demokratiutveckling och mänskliga rättigheter? Även om jag vet att det humanitära biståndet är väldigt viktigt, kanske man kan öka biståndet också till demokratiutveckling och mänskliga rättigheter i Burma. Jag hoppas och tror att det här kan göra att vi ser en diktatur som faller, och då behöver oppositionen vårt stöd.

Anf. 12 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Det konkreta svaret på frågan om hur mycket av de 110 miljonerna som är humanitärt och hur mycket som är politiskt är att det vet jag inte. Men jag skulle utgå från att den absoluta huvuddelen är humanitärt, av den enkla anledningen att det normalt är det som kostar pengar.

Om vi talar om stöd till den demokratiska oppositionen är det i dessa sammanhang relativt begränsade resurser som krävs. Men det är ett relativt omfattande stöd vi ger i alla fall. Vi ger stöd till både enskilda organisationer och NGO:er i Sverige som sysslar med detta och till exilbase-rade oppositionella organisationer. Två exempel som brukar nämnas är radiostationen Democratic voice of Burma, som finns i Oslo, och Euro Burma Office, som finns i Bryssel och som egentligen är den inofficiella företrädaren i Europa för den burmesiska oppositionen och den burmesiska exilregeringen. Det är i dessa sammanhang relativt begränsade pengar, men långsiktigt väldigt viktiga insatser.

Det som vi har diskuterat i de omfattande diskussioner som vi har haft inom EU, där Sverige har tillhört de pådrivande, har inte bara varit att vi ska studera möjligheten av lite smarta sanktioner för den händelse att vi skulle hamna i den situationen att det skulle behövas. Vi har också sagt att vi från EU:s sida måste förbereda ett omfattande hjälppaket till den tidpunkt då det sker en öppning i Burma. Detta arbete kanske skulle ha kunnat vara lite mer avancerat än vad det nu är, för det är möjligt att vi hamnar i den situationen att vi måste rycka in relativt snabbt.

Det finns anledning inte bara i denna kammare utan också i EU-diskussionen att nu aktivera detta. Jag är rätt säker på att detta kommer att stå på dagordningen när EU:s utrikesministrar träffas i slutet av maj. EU:s speciella sändebud, Piero Fassino, är på väg till Stockholm, eller var i alla fall på väg till Stockholm. Det är fullt möjligt att även han har anledning att ändra planen i ljuset av vad som har inträffat. Men tanken var att vi här skulle ha en dialog om möjligheten till både ett dialogförsök som nu har diskuterats – allting har kommit i ljuset av en ny utveckling – och smarta sanktioner men också om hur vi kan utarbeta det mer långsiktiga positiva paketet för att stabilisera och hjälpa Burma när regimförändringen kommer.

Men som sagt är vi nu i en fundamentalt ny situation där åtminstone den omedelbara agendan ser annorlunda ut. Då får vi hantera den omedelbara agendan, försöka bryta motståndet mot hjälpsändningarna och hjälpa människorna. Därefter får vi återkomma och se hur den politiska situationen utvecklas. Men både i den omedelbara delen och i den mer långsiktiga delen tror jag att Magdalena Streljffert och jag i grunden är rätt eniga.

Anf. 13 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru talman! Jag vill tacka utrikesminister Carl Bildt för debatten. Precis som han avslutningsvis sade tycker vi i grunden väldigt lika i denna fråga. Naturligtvis vill vi båda att Burma ska bli ett demokratiskt land där mänskliga rättigheter följs. Sedan kommer jag att fortsätta att vara drivande i frågan om att hitta riktade sanktioner långsiktigt. Förhoppningsvis kan man i stället hitta ett paket som hjälper oppositionen i Burma till en fredlig väg för demokrati och mänskliga rättigheter, men vägen dit tror jag är lång. Men självklart måste prioriteten vara att få in hjälpsändningar i landet, och förhoppningsvis ger det också effekter. Jag kommer ihåg utrikesministern som en optimist vid vår förra debatt om Burma.

Jag hoppas att denna oerhörda mänskliga tragedi för något gott med sig. Jag hoppas att det burmesiska folket vågar ställa sig upp och säga nej till kommande folkomröstning och vågar uttrycka sina krav på demokrati och mänskliga rättigheter. När de gör det ska de också känna att de har omvärldens stöd.

Som ett tack för denna debatt och med en förhoppning om olika paket och förslag om ökat bistånd till demokratirörelsen vill jag överlämna det konstitutionsförslag som den demokratiska oppositionen med de olika etniska minoriteterna med stöd av Sidapengar tillsammans har författat. Låt oss hoppas att det är denna konstitution som får gälla i det framtida Burma.

Anf. 14 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Tack! Låt mig bara säga att jag ser fram emot nästa interpellationsdebatt med Magdalena Streijffert om detta av den enkla anledningen att jag tror att den behövs. Nu är vi ett läge där perspektiven har förändrats dramatiskt. Om några månader är vi i ett annorlunda läge. Riktigt hur annorlunda och i vilken riktning vet vi inte, men då kommer det att finnas anledning att diskutera den här saken.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2007/08:592 om situationen och framtiden för generalkonsulatet i Istanbul

Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Anne Ludvigsson har frågat mig hur jag avser att agera för att lösa den ekonomiska situationen på konsulatet i Istanbul och för att säkra generalkonsulatet och dess verksamhet nu och i framtiden. Betydelsen av generalkonsulatet i Istanbul understryks. Anne Ludvigsson framför också i interpellationen några påståenden som jag skulle vilja bemöta.

Den övergripande bilden av UD:s ekonomi är att departementets del av RK:s förvaltningsanslag sedan några år uppvisar ett strukturellt underskott. Underskottet kommer att öka över tiden om inget görs. UD har åtagit sig att nå balans mellan verksamhet och resurser till utgången av år 2009. Dessutom krävs löpande reformer för att uppfylla de produktivitetsskrav som ställs på all statlig verksamhet. Därför är budgettilldelningen för UD:s enheter och utlandsmyndigheter återhållsam.

Budgetproblemen för utlandsmyndigheterna i Turkiet var i huvudsak orsakade av en valutaomräkning i samband med byte av budgetvaluta från dollar till den lokala valutan. De frågetecken som fanns har rätats ut, och deras delegerade medel har ökats. Därmed anser jag Anne Ludvigssons huvudfråga besvarad.

Vad gäller påståendet att det skulle finnas ett nedläggningshot mot generalkonsulatet i Istanbul så är det felaktigt. Regeringen har inte haft anledning att ifrågasätta värdet för Sverige att ha en lönad utlandsmyndighet i Istanbul. Generalkonsulatet har därför inte varit aktuellt i den omvandlingsprocess inom utrikesförvaltningen som bland annat lett till att regeringen tvingats ta beslut om nedläggning av åtta utlandsmyndigheter sedan november 2007 samtidigt som vi har öppnat fyra nya.

Det kan vidare vara på sin plats att skapa klarhet kring utlandsmyndigheternas roll och ansvar för sin personal, verksamhet och budget. Utlandsmyndigheten är arbetsgivare för den lokalanställda personalen och har det fulla arbetsgivaransvaret för att gällande avtal och anställningsvillkor följs. UD har ansvar för avtal, riktlinjer med mera som rör de lokalt anställda. Chefen för utlandsmyndigheten är ansvarig för myndighetens budget, hur den fördelas på olika verksamheter och att den hålls. För att få utrymme för till exempel önskvärda löneökningar för lokalanställda måste utlandsmyndigheten i första hand finna sätt att fördela om i verksamheten.

Det finns normer för hur löner ska sättas för utlandsmyndigheternas lokalanställda. Därtill säger det svenska avtalet om lönesystem för lokalanställda att de ska ha lokal marknadslön som är individuellt bestämd och differentierad. Lönenivåerna i anställningslandet fastställs på basis av lönestatistik från det internationella konsultföretaget ECA (Employment Conditions Abroad). ECA-materialet är dock inte alltid tillfyllt. Utlandsmyndigheterna bör därför vid behov komplettera uppgifterna från ECA med egna lokala marknadsundersökningar. Utifrån detta underlag görs sedan bedömningar om skäliga lönenivåer. Utmaningen i tider av budgetproblem för departementet är att löneökningar i princip måste ske inom tilldelad budgetram, det vill säga finansieras genom effektiviseringar och omfördelningar.

Anf. 16 ANNE LUDVIGSSON (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka utrikesministern för svaret angående det svenska generalkonsulatet i Istanbul.

Jag har besökt Turkiet och generalkonsulatet i Istanbul vid ett flertal tillfällen, nu senast i samband med en talmansresa runt månadsskiftet april–maj. Jag hade förmånen att resa med tredje vice talmannen, dagens sittande talman, Liselott Hagberg. Vad jag förstår har också utrikesministern varit i Turkiet vid den här tidpunkten. Jag vet att utrikesministern tilldelades ett pris, som jag ber att få gratulera till. Jag hoppas att det också innebar en möjlighet att besöka generalkonsulatet.

Jag var kvar även den 1 maj i Turkiet. Vanligtvis brukar man säga att man firar första maj, men det kan man inte säga angående Turkiet. Det som hände var att man inte fick demonstrera. De kravaller som uppstod var naturligtvis inget att fira. Detta visar att Turkiet har väldigt långt kvar innan man är redo för EU-medlemskap.

Generalkonsulatet och sektionen för turkisk-svenskt samarbete bedriver en imponerande verksamhet. Deras arbete för den respektfulla interkulturella dialogen och för att ge möjlighet till åsiktsutbyte mellan individer och grupper från olika kulturer och religioner är oerhört betydelsefullt i Turkiet. Det berör också konflikten i Mellanöstern och världen i helhet. Också konsulatets arbete för att stödja reformprocessen inför EU-medlemskap har varit väldigt viktigt. Demokratiutvecklingen, mänskliga rättigheter och inte minst kvinnors rättigheter har man ägnat stor uppmärksamhet. Jag hoppas att ministern delar min uppfattning i dessa frågor.

Konsulatet har kunnat ordna möten i för Turkiet väldigt känsliga frågor, som ingen annan har kunnat ordna, detta tack vare det stora förtroende och den stora respekt som dels Sverige, dels, och framför allt, konsulatet, med generalkonsul Ingmar Karlsson och Annika Svanström, åtnjuter i Turkiet.

Jag vill framhålla att både konsulatet i Istanbul och ambassaden i Ankara är väldigt viktiga verktyg i arbetet. Jag vet att utrikesministern precis som jag står bakom ett fullvärdigt medlemskap för Turkiet när Turkiet uppfyller EU:s krav för medlemskap.

Men i svaret säger ministern att budgetproblemen är orsakade av valutaomräkningar. Det kan jag förstå. Men frågetecknen har ändå inte rätats ut. Den uppfattningen delar jag absolut inte. Konsulatet äskade 2,3 miljoner för verksamheten 2008. Det är väldigt lite för en sådan verk-

samhet. Det beviljades 1,8 miljoner. Det är en skillnad på 500 000 kronor. Jag vet att man nu har fått 200 000 kronor extra, men det räcker inte, och det är inte långsiktigt.

Egentligen är det här en ganska banal diskussion. Vi diskuterar en verksamhet som är mycket viktig för relationen mellan Sverige och Turkiet och som kanske har avgörande betydelse för demokratiutvecklingen i Sverige – vad vet jag – men också för svenska företag. Det här håller man på att mista nu för några hundra tusen i besparing. Det tycker inte jag är seriöst. Jag tycker att ministern gör det enkelt för sig när han säger att detta ska hanteras lokalt. Verksamhet och ekonomiska resurser hänger samman. Handlingar väger tyngre än ord i detta sammanhang. Därför kan man inte säga en sak och göra en annan.

Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Jag tror att Anne Ludvigsson och jag har exakt samma uppfattning i huvudfrågan vad gäller att stödja en reformprocess i Turkiet i syfte att bereda vägen för Turkiets fulla medlemskap i Europeiska unionen. Det finns mycket som återstår att göra.

Jag vill göra en liten korrigerig. Man hade rätt att demonstrera den 1 maj. Det var bara det att myndigheterna av skäl som enligt min mening är dubiösa förbjöd demonstration på just Taksimplatsen. Det tycker jag att det finns anledning att kritisera, men demonstrationsrätten fanns där i alla fall. Sedan var väl polisens uppträdande sådant att det mer påminde om äldre tider än om modernare europeiska tider.

Generalkonsulatet i Istanbul är mycket viktigt. För ett antal år sedan, det är väl nu nästan tio år sedan, skulle jag tro, hade man fattat beslut om att lägga ned det. Jag tillhörde då dem som var mycket aktiva i opinionsbildningen för att vända på det beslutet. Det blev i stället de facto en förstärkning genom institutet som tillkom och genom att man så småningom via Sida har satsat ökade medel.

Själva generalkonsulatet är i dag en rätt liten del av det som egentligen sker i Istanbul, men en viktig del, för det svarar rätt mycket för kringverksamhet och administration och den politiska ramen för en omfattande politisk verksamhet i Turkiet centrerad kring Istanbul och självfallet Ankara.

Sedan har vi en del ekonomiska problem. Dels har vi de allmänna ekonomiska problemen på utrikesförvaltningen, som jag hade förmånen att få ärva från den tidigare regeringen. Vi försöker nu få detta i balans. Dels har vi haft speciella problem i Turkiet som har att göra med omräkningen eller budgeteringsvalutan, som man nu har ändrat från dollar till turkiska lira. Be mig inte förklara detta i varje enstaka detalj. Gör jag det kommer det förmodligen på ett eller annat sätt att bli fel. Det är till ytterlighet komplicerat. Alla är överens om att detta borde ha gjorts tidigare än vad det har faktiskt har gjorts. Det hade undvikit en del av problemen. Men nu har det i alla fall gjorts, och när jag har talat med dem där nere har de uttryckt en tro på att detta kommer att förbättra det hela.

Bara för att rätt ska vara rätt: Om man tittar på det som faktiskt har skett efter detta, på den faktiska budgeten och på skillnaden mellan utfallet för 2007, hur mycket pengar det gjordes av med på generalkonsulatet då, och den budget de nu har, ser man att det är en ökning med 16 procent. Det ger lite perspektiv.

En del av detta, om vi nu ska vara alldeles ärliga, och det ska man vara i sådana här sammanhang, är att vi har ökade bostadskostnader på grund av att det har tillkommit personal där nere också för den konsulära verksamheten och migrationsverksamheten. Men även detta måste vi i utrikesförvaltningen lära oss att hantera. Vi har ett ökat tryck på oss att klara konsulära frågor och migrationsfrågor utan att vi nödvändigtvis får så mycket extra pengar för det som vi kanske skulle vilja – även om en viss tillförsel av extra medel faktiskt fås.

Men det är en ökad budget för generalkonsulatet. Det viktiga är att vi på alla möjliga sätt vill slå vakt om detta generalkonsulat i framtiden, liksom den omfattande och viktiga verksamhet som med utgångspunkt i såväl Istanbul som Ankara bedrivs för att stödja den demokratiska reformprocessen i Turkiet samt dialogen mellan civilisationer, religioner och kulturer, där Turkiet är något av ett nyckelland för framtiden.

Anf. 18 ANNE LUDVIGSSON (s):

Fru talman! Jag tackar utrikesministern för inlägget. Jag är glad att vi ändå är så samstämmiga om helheten i Turkiet. Det är bra att vi inte heller går in på ekonomiska detaljer. Vi ska hålla oss till helheten.

Precis som utrikesministern säger har de fasta kostnaderna ökat. Det gör de i princip överallt. Men omräkningen tycker inte jag att man helt ska låta betalas av konsulatet självt. Den budget som nu ligger räcker inte ens till de fasta kostnader som är kontraktsbundna eller avtalade. Detta innebär naturligtvis ett problem. Jag vet att institutet har fått ökade medel och har bra ekonomi. Men det hela hänger ihop. Generalkonsulatet är spindeln i nätet för hela denna verksamhet, även forskningsdelen och Exportrådets verksamhet. Därför är det så viktigt att värna om konsulatet.

Den konsulära verksamheten har också ökat. Kraven på den konsulära verksamheten har ökat på migrationsområdet. Det är enormt många besök från svenska myndigheter och riksdagsutskott som ska hanteras. Det är väldigt positivt, för kontakter mellan människor är det som i grunden utvecklar och långsiktigt håller i ett samhälle och som kan förändra människors attityder. Det är inte minst viktigt i Turkiet.

Jag är glad över att ministern säger att det inte finns ett nedläggningshot. Men genom ekonomisk strypning kan också verksamhet försvinna, eller hur ministern? Vi vet att det är flera av UD:s myndigheter som har ekonomiska svårigheter.

Man talar mycket om en gemensam värdegrund, kompetensutveckling och att man ska ta till vara de lokalanställdas kompetens och lägga mer kvalificerade uppgifter på dem. Det tycker jag låter bra. Det är väldigt viktigt, och det är viktigt att låta de lokalanställda utvecklas. Det kräver i anständighetens namn att man också kan betala löner som inte ligger under existensminimum. Det handlar också om en trovärdighet från svensk sida. Vi är fönstret ut till världen till de här länderna. Där skulle jag vilja ha lite klarare besked från utrikesministern.

Vi vet också att UD:s konsulära verksamhet efter tsunamikatastrofen ska prioriteras. Det är oerhört många turister från Sverige som besöker Turkiet. Det är en halv miljon. Det har man heller inga ekonomiska resurser för. Vi får verkligen hoppas att det inte händer någonting. Men den dagen det sker finns det inga ekonomiska resurser. Det är också ett

problem. Om konsulatet inte kan sköta sitt författningenliga uppdrag
blir inte konsekvensen då att konsulatet måste stängas?

Prot. 2007/08:108
9 maj

Vi vet också att viseringen ger en intäkt. Det är också positivt att det är många som vill ha visum och resa ut i världen. Det uppgick till över 3 miljoner år 2007, och det är mer än vad man får i bidrag. På något sätt borde man ändå se att det är en sådan viktig verksamhet. Man får inte säga en sak som att det är så viktigt att den ska vara kvar och sedan kanske strypa den ekonomiskt. Det är så uppskattat. Den här verksamheten är så viktig.

Jag tror precis som jag sade inledningsvis att det är viktigt med mötet mellan olika kulturer. Här kan Turkiet och konsulatet spela en roll.

Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Så är det utan tvekan. Mitt allmänna uppdrag, givet av riksdagen i enighet, är att åstadkomma en anständig utrikesförvaltning inom en kostnadsram på ca 2,4 miljarder. Det är regeringens budget. Oppositionen har inte anslagit ett rött korvöre mer i denna del.

Jag klagar inte nämnvärt på det. Jag tror att det är fullt möjligt att göra det. Det kräver en kontinuerlig strukturomvandling. Vi lägger ned åtta utlandsmyndigheter. Jag tror att det finns solida skäl för att göra det på huvuddelen av de orterna. Vi startar fyra nya och möjligtvis till och med en femte, eller i varje fall till hälften, och vi kommer att göra utökningar på en del andra ställen.

Sedan finns det ställen som jag tycker är speciellt viktiga. Det är ingen tvekan om att det vi gör i Turkiet har en lite speciell dignitet av alla de skäl som har nämnts. Därför har vi försökt att ta itu med framför allt det problem som har legat i omräkningskursen.

Omräkningskursen mellan turkiska lira och dollar som varit inom UD har varit annorlunda än den lokala. Fråga mig nu inte varför det varit på det sättet, för det kan jag faktiskt inte förklara. Men så har det uppenbarligen varit under väldigt lång tid. Det är klart att de valutaförändringar vi ser på de internationella marknaderna har gjort det mer svårhanterligt. Nu är detta korrigerat.

När jag talar med myndigheterna där nere säger de: Det här ska vi nog klara av under de nya omständigheterna. Jag hade lite fel i det jag sade tidigare visade det sig. När jag talade om den 16-procentiga ökningen är det 16 procent efter det att det har dragits av för de ökade kostnaderna för konsulär verksamhet, migration och bostäder. Först har vi betalat för det, och sedan har vi 16 procent mer reala pengar för generalkonsulatet i förhållande till vad man gjorde av med förra året.

Sedan är det alldeles rätt, och det är ett mer generellt konstaterande, att den konsulära migrationsverksamheten är en belastning. Man kan kalla det för belastning, men det är sådant som ska göras. Det är vår skyldighet. Det ligger framför allt på Ankara och mindre på Istanbul i sammanhanget.

På den punkten har regeringen nu i två budgetar gett extra tilldelning till utrikesförvaltningen så att den ordinarie politiska verksamheten, eller vad vi nu ska kalla den, inte ska erodera i onödan bara för att vi har det ökade trycket på oss.

Jag kan försäkra Anne Ludvigsson att så länge jag sitter på den här posten – vilket i varje fall blir dagen ut, och förmodligen avsevärt längre än så – kommer några nedläggningsshot mot generalkonsulatet i Istanbul icke att göra sig besvär att gå in i mitt tjänsterum.

Jag ska se till att det finns hyggliga förutsättningar som i utrikesförvaltning i övrigt för att bedriva det mycket viktiga arbete som bedrivs både i Istanbul och i Ankara.

Jag sätter också stort värde på det stöd som finns från riksdagen för det arbetet. Det ger den svenska politiken i den här viktiga frågan en kraft det finns all anledning från regeringens sida att sätta värde på.

Anf. 20 ANNE LUDVIGSSON (s):

Fru talman! Jag ser att vi är överens om väldigt mycket och också att reformprocessen i Turkiet måste fortgå även om det i dagsläget står mer eller mindre stilla och kanske till vissa delar går bakåt, som jag också upplevde. Det finns ingen annan väg än att gå framåt.

Jag menar att Sverige ska använda sig av den kunskap och de verktyg som finns till hands för att stötta Turkiet. Det är för Turkiets egen sak och människorna i Turkiet. Jag känner många och har mycket kontakt med många MR-organisationer. Men det är också av egna egoistiska skäl. Blir det lugnt i det här området tjänar vi också på det. Turkiet har en väldigt bra ekonomisk utveckling där svenskt näringsliv kan samarbeta och utvecklas.

Jag vill ställa en fråga inför framtiden, eftersom min interpellation också handlar om det. Är ministern beredd att nu hela tiden ge erforderliga resurser till verksamheten vid konsulatet i Istanbul med sektionen, forskningsinstitutet, Exportrådet och allt, eftersom allt hänger ihop?

Utifrån det jag har sett hittills är det ett litet glapp mellan det ministern säger och de ekonomiska resurserna. Jag skulle inte vilja säga som man brukar säga om regeringen i Turkiet att det finns en dold agenda. Men man kan ändå undra vad det är. Är det skattesänkningar som är den stora prioriteten också när det gäller den här verksamheten?

Jag skulle vilja ge ministern ett råd att verkligen engagera sig i detta och kanske inte låta, nu blir jag lite drastisk, några räknenissar på UD intala ministern att det är helt lugnt i konsulatet.

Jag är väldigt glad över att ministern verkligen inte kommer att vara den som står bakom att den 250-åriga närvaron i Istanbul läggs ned. Tvärtom skulle jag vilja se att ministern utvecklar verksamheten och samarbetet och också påverkar länder som Frankrike, Tyskland och Österrike att göra detsamma.

Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru talman! Det kan jag försäkra att jag kommer att göra. Låt mig också säga att det var en tidigare regering som ville lägga ned generalkonsulatet i Istanbul och som lade fram förslaget i riksdagen. Jag tror till och med att det gick igenom i riksdagen innan diskussionen vände.

(ANNE LUDVIGSSON (s): Det var i varje fall nära.)

Det blev en utredning under Anita Gradin, och det var ett antal andra personer som vände på detta. Den saken kommer icke att upprepas under denna regering. Tvärtom ska vi se till att finns goda förutsättningar.

Sedan handlar det både om generalkonsulatet och institutet som Sida finansierar. Det är en väldigt stor palett av olika verksamheter. Det är

väldigt många tiotals miljoner kronor som de facto administreras från huset i Istanbul.

När vi bara fokuserar på delar av denna budget ser vi inte helheten av den stora satsning som har centrum framför allt i Istanbul men också i Ankara.

Jag har som sagt en budget på 2,4 miljarder kronor som givits mig av riksdagen. Regeringspartierna förordar 2,4 miljarder kronor, och oppositionspartierna förordar exakt samma belopp. Jag har att hålla mig inom denna ram och försöka göra det bästa möjliga.

Det innebär att vi lägger ned på en del ställen och startar på ett antal andra ställen. Jag är rätt förhoppningsfull om att vi ska kunna klara av det underskott som vi hade när vi kom in och övertog och ha en balans i budgeten år 2009. Vi kan då börja titta på olika reforminsatser också på det personalpolitiska området.

Jag kan bara försäkra att alla de insatser som har att göra med den fortsatta utvidgningen av Europeiska unionen med inte minst Turkiet och dialogen med andra kulturer och civilisationer kommer att ha mycket hög prioritet när det gäller att fastställa de framtida prioriteringarna för utrikesförvaltningens verksamhet.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2007/08:612 om polisorganisationen

Anf. 22 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Thomas Bodström har frågat mig om jag avser att ta initiativ till att utreda polisorganisationen. Frågan är ställd mot bakgrund av påståenden om bristande samordning och samarbete mellan olika polismyndigheter.

Regeringens övergripande mål är att öka tryggheten i Sverige. Därför genomförs nu den största satsningen någonsin på polisen. Polisorganisationen har fått kraftiga anslagsökningar. Målet är att det ska finnas 20 000 poliser år 2010. Det innebär en ökning med 2 500 poliser under mandatperioden.

Resurstillskotten kombineras med höga krav på en förbättrad resultatutveckling inom polisen. För att de ska ge önskat resultat måste polisen fokusera på att effektivisera verksamheten och frigöra resurser till kärnverksamheten.

Omorganisationer tar stora resurser i anspråk – tid och kraft som tas från det egentliga polisarbetet. Organisationsförändringar måste därför vara genomtänkta och genomföras med ett tydligt syfte. Mot den bakgrunden arbetar vi för närvarande med följande frågor:

Rikskriminalpolisens roll ses över. Inom ramen för den nationella mobiliseringen mot den organiserade brottsligheten har rikskriminalpolischefen Therese Mattsson i uppdrag att se över Rikskriminalpolisens roll och befogenheter när det gäller att biträda regional polis med specialkompetens. Jag ser fram emot hennes förslag som presenteras nästa vecka.

Ökad samverkan inom polisen och mellan myndigheter är huvudtemat i flera uppdrag som givits inför mobiliseringen mot den organiserade

brottsligheten. Vi avser att ta intryck av den framgångsrika danska modellen där man genom samverkan mellan myndigheterna ökar trycket mot brottsligheten. Det är en självklarhet att polismyndigheterna samverkar med varandra inom alla relevanta verksamhetsområden på ett så effektivt sätt som möjligt.

Ett annat exempel är det stora reformarbete som pågår med att ta fram en ny polisdatalag. En ny polisdatalag har utretts sedan 2001. Vi har tagit fram ett konkret förslag, och nu pågår arbetet med att ta fram en proposition med förslag till ny lagstiftning.

Alliansregeringen lovade inför valet att fokus denna mandatperiod skulle ligga på polisverksamheten, inte på organisationsfrågor. Det löftet står fast.

Anf. 23 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Tack, Beatrice Ask! Jag som är ute mycket i rättsväsendet möter frustrerade poliser, åklagare och människor inom kriminalvården. Jag kan säga att när de hör orden "största satsningen någonsin" blir de otroligt förbannade, Beatrice Ask.

För det första är det inte sant. Det gjordes en betydligt större satsning under förra mandatperioden. Som vi har sagt tidigare är det förstås väldigt illa när en justitieminister slarvar med sanningen. Jag är förvånad över att du fortsätter att upprepa detta när riksdagens utredningstjänst har konstaterat att det du säger är fel.

För det andra, och framför allt, finns det en frustration över detta. Vi kommer in på det i senare interpellationer. Åklagare sägs upp, och civilanställda sägs upp. Kriminalvården brottas med ett gigantiskt underskott. Då är frågan: Ska man sitta med armarna i kors, eller ska man göra någonting ordentligt? Det ska inte bara vara översyn och en ny lag, som påbörjades under vår tid. Det är klart att det är bra; det är ju löpande verksamhet. Men man måste göra någonting ordentligt.

Vi vet att det handlar om väldigt mycket när man ska hantera en budget. Det är en gigantisk budget. Kostnaderna är stora. Det är som ett stort företag. För att kunna hålla budget var vi tvungna att se till att vi fick förändringar för att man skulle kunna spara pengar och utnyttja dem på bästa sätt. Därför genomförde vi under förra mandatperioden en stor förändring när det gäller Åklagarmyndigheten och gick från sex myndigheter till en enda. Inom Kriminalvården gick vi från 37 enheter till en enda. Inom domstolarna genomförde vi också stora reformer. Vi sade att under den här mandatperioden skulle polisorganisationen ses över.

När det då blev en borgerlig regering trodde vi, eftersom Moderaterna faktiskt hade sagt att också de ville se över möjligheterna till *en* myndighet, att ni i alla fall skulle undersöka saken. Man skulle i alla fall kunna se om det skulle bli några förbättringar och om man skulle vinna något på detta. Det kan finnas nackdelar och fördelar med en organisation. Men ni gör inte någonting alls, Beatrice Ask! Det har blivit ditt signum på rättsområdet. Ni sitter bara med armarna i kors och gör lite utredningar, lite översyner och så vidare. Men ni vågar aldrig fatta de svåra besluten. Det gagnar ingen. Då får vi den frustration som jag talar om ute i polisorganisationen och de besparingar som nu sker överallt.

Man ska inte göra organisationsförändringar för sakens skull; det är jag den första att säga. Men om man kan vinna något, till exempel att

kunna minska den onödiga administrationen med 37 myndigheter, som vi har i dag inom polisen, till en måste man i alla fall väga för- och nackdelarna. Sedan kan det förstås vara så att nackdelarna ändå överväger, och då ska man inte göra det. Men det är mycket märkligt att Beatrice Ask, som skröt i en artikel häromdagen om att Moderaterna var de som först ville genomföra en myndighet, samtidigt säger att man inte ska göra något under den här mandatperioden.

Vi som har ganska god inblick i hur strategin fungerar vet att ni vill tala om poliserna som är ute på gatan och om högre straff. Ingenting får skymma det. Men den strategin är förödande för polisorganisationen, Beatrice Ask. Den skapar också en stark irritation. Ni sätter strategin före det som är de enkla budskapens politik i stället för att göra det som verkligen behövs och verkligen ta strid och ta en ordentlig diskussion.

Därför vill jag avsluta det här inlägget med en fråga. Ni säger nu, och har sagt i opposition så länge, att ni vill ha en enda myndighet. Hur kommer det sig då att ni gör så här när ni nu får chansen under fyra år? Att ni inte genomför det är en sak, men ni lyfter inte ens ett finger för att se om det finns fördelar att vinna med det förslaget.

Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Låt mig börja med att rätta till några felaktigheter. För det första är det inte som Thomas Bodström säger att antalet civilanställda har minskat eller att man har sagt upp civilanställda. De har ökat i antal. Vi återkommer till det i en senare interpellation. För det andra har vi inte 37 myndigheter inom polisen, vilket Thomas Bodström nyss stod här och sade. Vi har 21 myndigheter plus Rikspolisstyrelsen inom polisen. Lite ordning får det ändå vara.

Det är naturligtvis intressant att höra vilka planer och tankar Socialdemokraterna hade under förra mandatperioden inför framtiden. Men ni förlorade valet. Det vi från alliansen presenterade var ett tydligt program för att kraftsamla när det gäller verksamheten, öka antalet poliser och en rad andra reformer som vi håller på med. Vi fullföljer det. Vi hade inte en ny organisationsöversyn på agendan i valrörelsen. Det är många inom polisen och andra delar av rättsväsendet som har tröttnat på politiker som använder organisationsöversyner för att skyla över att det saknas resurser.

När du lämnade posten som justitieminister hade vi en situation där vi hade städer, hela kommuner och stora områden där det icke fanns polisiär närvaro med de konsekvenser det får. Det håller vi sakta men säkert på att rätta till. Ni började med att öka något, men vi har gjort en kraftsamling som jag tror är helt nödvändig.

I det läget, när man tillför så mycket resurser och ställer krav på en rad olika effektiviseringar i verksamheten, finns det skäl att inte ovanpå det ställa till det när det gäller en organisationsöversyn. Det finns, om vi går tillbaka några år, kritik mot polisens organisation. Jag är mycket väl medveten om de behov och önskemål som man kan ha på lite längre sikt.

Riksrevisionen granskade polisens organisation ganska ingående under Thomas Bodströms tid och kom med allvarlig kritik. Den gällde inte ledningsformen, utan mer innehållet och inte minst hur det fungerade på Rikspolisstyrelsen. Regeringen har därefter i regleringsbrev förenklat målstrukturen och skurit ned på återrapporteringskrav. Man har försökt

rätta till en del av de problem som fanns när det gäller regeringens styrning. Rikspolisstyrelsen har genomfört en omorganisation. Man har ett arbete i gång för att utveckla mål- och resultatstyrningen. Det går inte fort – inte tillräckligt fort. Men det går utefter de synpunkter som Riksrevisionen hade, och jag tror att det är bra att så sker.

Men det var för lite som gjordes under den förra perioden. Att då stå och vifta och säga att nu ska vi se över hela organisationen igen tror jag vore helt fel.

Vi ägnar oss åt verksamheten. Vi har också hemläxor att göra. En del av det som ligger bakom den interpellation Thomas Bodström beskriver handlar om samordningen mellan myndigheterna och hur man har ordning på register och annat. Det kan inte vara obekant för en tidigare justitieminister att avgörande för den moderniseringen är att riksdagen kan leverera en ny polisdatalag. Den utreddes redan 2001. Sedan hände ingenting, utan man höll på fram och tillbaka. Vi arbetar nu med en proposition som lägger grunden för ett betydligt mer intensivt reformarbete på det här området. Det är avgörande för att rätta till en del av de ålderdomligheter som man kan se i det avseendet när det gäller polisorganisationen.

Jag är helt övertygad om att det är rätt att ha fokus på verksamheten. Däremot är det inte så att vi sitter med armarna i kors och inte vidtar de förändringar som kan behövas. Det är verkligen inte små saker vi arbetar med när det gäller mobiliseringen mot grov, organiserad brottslighet. Det kommer Thomas Bodström att bli varse inom kort.

Anf. 25 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag tycker att det nästan är rörande att höra borgerliga ministrar tala om Socialdemokraterna såsom om man fortfarande var i opposition. Vi är snart halvvägs in i mandatperioden, och det som präglar Beatrice Ask – och det är du absolut inte ensam om, utan det gäller de flesta i regeringen – är att du talar om hur Socialdemokraterna var när de var i regeringsställning.

Det är ni som sitter vid makten nu. Det är du som har möjlighet att påverka nu. Ikläd dig inte oppositionsrollen! Tala om vad du vill göra! Jag kan försäkra dig att det är betydligt mer intressant för många att höra än att höra dig fortsätta oppositionspolitiken retroaktivt snart två år efter valet. Det tror jag att du skulle vinna väldigt mycket respekt på.

Jag säger inte att vi var felfria – långt ifrån. Vi gjorde också många misstag, men det vi gjorde var just de omorganisationer som behövdes. Vi vidtog också åtgärder.

Du säger att det inte hände något med polisdatalagen. Det är ganska häpnadsväckande att en justitieminister inte känner till att det som gjordes efter den utredningen var införandet av dna-lagen. Den talas det om nästan varje dag i tidningarna, och det fanns med i den här utredningen. Det var det första steget. Det är bra att ni kompletterar nu, men säg inte sådana felaktigheter som att ingenting hände när var och varannan människa känner till de förändringar som gjordes i dna-lagen.

Polisen är i kris. Det kan vi se i tidningen i dag, på andra ställen och framför allt när man träffar poliser. Antalet civilanställda minskar. Det ska vi återkomma till. Andra delar är i kris.

Om man nu tror att det bara handlar om att fortsätta att utbilda poliser vore det väl bra, men det är inte sant det heller. Man har ju avbrutit den här satsningen. Antalet utbildade poliser ska halveras framöver. Redan nu, när man har kommit ungefär halvvägs, slår man till bromsen. Mer än så var det inte med den satsning som skulle bli stor. Antalet civilanställda minskar, och man halverar antalet utbildade.

Det är faktiskt så, Beatrice Ask, att jag hela hösten varnade för att det kommer att bli kris med rikspolischefen Stefan Strömberg. Jag visste om det eftersom jag också då hade kontakter med polisen. Vi visste om konflikterna mellan länspolismästare och Stefan Strömberg. Det handlade också om på vilket sätt de här olika delarna av polisen skulle samverka. Du sade: Nej, det är inga problem. Nej, det är ingenting. Det är överdrivet. Var får Thomas Bodström det här ifrån?

Till och med några dagar innan Stefan Strömberg avgick stod du här i talarstolen och förnekade problemen. Jag kunde till och med dagen före det hände säga att i morgon avgår Stefan Strömberg. In i det sista förnekade du de här problemen. Det som är så bekymmersamt är att alla i rättsväsendets värld pratar om det utom du. Hur tror du att de ser på dig när de vet hur det ligger till? Är det inte pinsamt att jag, som plötsligt är i opposition, ska tala om hur det ligger till, precis som jag gjorde under hela hösten när det gäller Stefan Strömberg? Det slutade i en katastrof där en rikspolischef fick avgå. Det slutade i ett haveri mellan olika delar av polisen därför att du inte tog tag i problemen. Du skrattar. Det var inte så många som tyckte att det var roligt att en rikspolischef avgick, men det var ett faktum, Beatrice Ask, och du förnekade det in i det längsta.

Nu säger jag igen: Om du inte gör någonting åt den här organisationen står vi inför samma faktum som förra gången. Det kommer att sluta i ytterligare en katastrof. Det går inte, Beatrice Ask, att stoppa huvudet i sanden och inte låtsas om de problem som finns. Det går inte att bara kritisera retroaktivt. Vi förväntar oss att du ska göra det. Vi ställer gärna upp och hjälper till. Vi har många saker gemensamt. Men förneka inte problemen. Då kommer vi aldrig att kunna lösa dem.

Anf. 26 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Fru talman! Det är också viktigt att man som opposition kommer ihåg att man inte sitter i regeringen längre. Den här debatten blir så svår att följa. När man sitter i opposition är det också viktigt att man varudeklarar sin politik, talar om var man står och inte byter – nu lämnar Thomas Bodström kammaren – åsikt från dag till annan, vilket har skett vid ett flertal tillfällen, inte minst från Thomas Bodströms sida.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt att Thomas Bodström kritiserar Beatrice Ask för att hon inte har hållit den rikspolischef som var tvungen att avgå tillräckligt mycket i handen så att han skulle kunna sköta sitt jobb. Anledningen är nog att Thomas Bodström är mycket väl medveten om att det var han som tillsatte just den rikspolischef som han själv nämner.

Jag tycker att det är oärligt när man i första skedet inte delar majoritetens uppfattning om att vi ska ha 20 000 poliser därför att man vill skära kraftigt i polisens resurser för att året efter snabbt svänga och säga att man vill lägga på ytterligare en ½ promille på polisen och sedan delar målsättningen.

När den här regeringen utökar polisutbildningen kraftigt för att nå målet 20 000 poliser men sedan drar ned på utbildningen för att den ska nå exakt den nivå som krävs för att vi ska nå målet kritiserar man också regeringen. Då kommer frågan: Hur stor ska polisutbildningen vara, Thomas Bodström? Hur många poliser ska vi ha i landet totalt sett?

Det är märkligt när man kritiserar regeringen för att inte vilja dra ned antalet myndigheter men själv samtidigt föreslår en ny myndighet vars enda syfte är att granska polisen. Nu nämnde Thomas Bodström 37 myndigheter. Den siffran är felaktig, men i hans värld är det kanske fråga om att vi ska ha 38 myndigheter.

Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Först vill jag säga att jag väldigt sällan talar om Socialdemokraterna av det enkla skälet att ni är rätt ointressanta. Det är väldigt sällan det kommer några förslag. Men i det första inlägget valde Thomas Bodström att beskriva vad Socialdemokraterna hade gjort när det gällde organisationsförändringar och vad man skulle ha gjort om man hade vunnit valet 2006. Då finns det anledning för mig att kommentera och rätta till en del av de påståendena.

Sedan blir jag väldigt bekymrad över att justitieutskottets ordförande förtalar polisen och pratar om kris och katastrof när vi bygger upp en starkare polis. Det finns uppenbara problem som dessvärre är sådana som vi har ärvt. Eftersom ni inte levererade en ny polisdatlag och inte såg till att vi hade tillräckligt mycket resurser för att skaffa fler poliser är naturligtvis problemen stora på en del håll. Vi tar tag i dem.

Vi försöker också fullfölja genom att vidta åtgärder med anledning av de synpunkter som Riksrevisionen hade på styrningen från Regeringskansliet. Den var uppenbarligen undermålig. Det framgick av den rapporten. Jag kommer mycket väl ihåg den från min oppositionstid. Det var mycket kritik av hur regeringen hanterade det. Vi har försökt att bli tydligare och göra mer av det som Riksrevisionen hade synpunkter på för att det ska bli enklare för polisen att veta vad som är regeringens avsikt och också för att ge ett större utrymme för de professionella bedömningar som jag tycker åligger varje myndighet. Det är väldigt viktigt att man gör det.

Antalet utbildningsplatser togs upp i det förra inlägget. Krister Hammarbergh nämnde då att bygga upp antalet poliser. För att göra det i den volym som regeringen avser måste man kraftigt öka antalet utbildningsplatser. När man ser att man börjar nå den nivå man tänkt sig är det naturligt att man drar ned antalet utbildningsplatser till normalnivån, så att säga.

Annars kan det få till konsekvens att man måste anslå våldsamt mycket mer pengar därför att man vill utvidga antalet poliser väldigt mycket mer, och det har jag inte hört att Socialdemokraterna har för avsikt att göra. Den alternativa konsekvensen av detta är att vi utbildar många till poliser och att det sedan inte finns några jobb för dem. Och det vore väl ett lurendrejeri. Men det är det som blir konsekvensen om man drar ut det resonemang som Thomas Bodström för i realiteten, och det kan vi naturligtvis inte tänka oss. Det finns inga konstigheter i detta.

Däremot har vi – det kommer vi också tillbaka till i en interpellationsdebatt – sett till att vi har fått ett ordentligt underlag för att diskutera

den framtida polisutbildningen. Där slarvade den förra regeringen genom att liksom vifta till någonting. Vi har tagit tillbaka och kompletterat det arbetet med ett ordentligt underlag om vad kompetensen inom polisen är, vad som behöver förbättras och utvecklas, hur rekryteringen ska kunna breddas och så vidare. Det tror jag kommer att ge oss ett underlag för att också på lång sikt få bättre kvalitet och bättre ordning i polisverksamheten.

Sedan är det så – det är det som den här interpellationen handlar om – att vi gör en del organisatoriska förändringar, men inte den stora, genomgripande reform som Thomas Bodström viftar om i olika intervjuer. Ena dagen ska det vara en myndighet, andra dagen ska det vara sex myndigheter, och helt plötsligt hade vi över 30 i polisorganisationen i dag.

Jag tror att organisationsöversyner ska utgå från verkligheten och vara mer genomtänkta än att bara vara ett sätt att dölja att man inte har något att komma med när det gäller innehållet.

Anf. 28 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Först vill jag säga till Krister Hammarbergh att en interpellation är en kontroll av regeringen. Tyvärr kan vi inte ha en debatt om det. Jag vet att många andra går upp. Jag tycker att det är konstigt att man sitter i justitieutskottet och inte känner till detta. Jag lägger ett papper om detta här, så kan du läsa vad en interpellationsdebatt är. Det är alltså en kontroll av ett statsråds tjänsteutövning. Men vi kan ha debatter i andra sammanhang.

Nu vänder jag mig till Beatrice Ask. I dag, i Svenska Dagbladet, står det att utredarna tvingas välja mellan mord i landet. Utredarna tvingas välja mellan mord i landet. Hör på de orden, och tänk på vad du sade här för ett par minuter sedan! Det finns ingen kris. Det finns inga problem.

Jag sade samma sak i höstas. Du förnekade det. Rikspolischefen avgick på det sätt som vi förvarnade om under hela hösten. Du fortsätter att förneka. När den här tidningsartikeln skrevs blev det den vanliga kommentaren. Längst ned i artikeln står det: ”Justitieminister Beatrice Ask har inte gått att nå för en kommentar.” Det var alltså i går.

Det här är bara en del av polisen som talar om problem. Hur kan man inte tycka att det är en kris när Riksmordkommissionen måste välja mellan mord som ska utredas och som det också står här, nämligen att man får avbryta en mordutredning därför att man inte har tillräckligt mycket folk? Och Beatrice Ask står och säger att det inte är någon kris och inga problem.

Då undrar jag hur du tänker att de personer känner som är anhöriga till det offer som finns med i de utredningar som man nu inte kan fortsätta med på grund av bristande resurser. Det ville du inte ens kommentera. Men du får gärna kommentera det här i dag. Hur tror du att de känner som har varit med här när de läser detta i tidningen, att man inte kan utreda de här brotten, och justitieministern står och säger: Det finns inga problem. Det är ingen kris.

Anf. 29 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Fru talman! Thomas Bodström har lärt sig vad en interpellation är, och jag är fullt medveten om det. Detta sätt att uttrycka sig är ett sätt att debattera så att man slipper föra en debatt i sak.

Självklart ska interpellationsinstitutet användas, och självklart är dessutom justitieutskottets andra ledamöter välkomna att delta i debatten. Den rättigheten tar jag mig, Thomas Bodström. Jag tar mig till och med rättigheten att kritisera vad du säger – utan nedlåtande kommentarer.

Jag är tacksam att det finns en möjlighet att debattera med Thomas Bodström i dag, därför att han är fullständigt osynlig under justitieutskottets arbetsplenum. Där deltar han aldrig, där debatten kan föras i sak utifrån vad justitieutskottet levererar för betänkanden och där det finns en möjlighet att debattera Socialdemokraternas reservationer.

Jag kan återigen konstatera att politiken svänger kraftigt, och det är svårt att veta vad Socialdemokraterna står för. Ena året ska vi ha kraftiga nedskärningar inom polisen. Nästa år ska anslaget upp med någon promille. Då sägs det att man delar linjen.

På måndag den 19 maj ska justitieutskottet diskutera rådsbeslutet om Prüm, det vill säga att ge polisen möjligheter till samarbete över gränserna. Där har det svängt kraftigt genom åren, och jag hoppas att det finns en möjlighet att få se även justitieutskottets ordförande närvarande under den debatten, så kan vi diskutera sakinnehållet.

Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Thomas Bodström läser ur Svenska Dagbladet att utredarna tvingas välja mellan mord i dag. Det handlar om Riksmordkommissionen och Rikskriminalpolisen, där verksamheten ligger på den nivå i volym som vi har haft under många år och under socialdemokratisk regering. Det har inte kommit några förslag från Socialdemokraterna om förändringar i denna del. Faktum är att Socialdemokraterna i budgeten 2007 och 2008 tillsammans har legat 200 miljoner kronor under vad alliansregeringen har velat anslå. Det hade knappast gett mer pengar till just Riksmordkommissionen.

Problemet är att Riksmordkommissionen, som är en nationell resurs och som kan ge stöd till de regionala polismyndigheterna i komplicerade fall, har en begränsning i hur många komplicerade ärenden som man kan arbeta med. Det är den diskussionen som Svenska Dagbladet har tagit upp, och den är relevant. Det handlar om på sin höjd två tre mordutredningar åt gången, och det kan vara för lite.

Det var därför jag faktiskt redan i mitt svar tog upp att vi har gett Rikskriminalpolisens chef Therese Mattsson i uppdrag att se över Rikskriminalens roll och ansvar när det gäller att ge stöd åt de olika polismyndigheterna. Hon kommer att presentera förslag inom kort. Jag vet inte – jag tänker i vart fall inte redovisa vad jag vet om det – vad hon kan tänkas föreslå. Men det är så man måste göra.

Regeringen har alltså sett den här typen av bekymmer. Vi har gett relevanta uppdrag till dem som har ansvar för verksamheten. Låt oss då se vilka förslag som kommer.

Det är möjligt att den förra socialdemokratiska regeringen gjorde på tok för lite och att vi borde ha gjort ännu mer när det gäller Riksmordkommissionen och annat. Nu får vi ett underlag. Det ska bli intressant att se hur Socialdemokraterna kommer att agera med anledning av det.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2007/08:613 om civilanställda inom polisen

Anf. 31 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Thomas Bodström har frågat mig om jag avser att ta initiativ till att fler civilanställda ska kunna arbeta inom polisen. Interpellationen är ställd mot bakgrund av att Thomas Bodström uppfattat att antalet civilanställda inom polisen minskar.

Uppgiften att antalet civilanställda inom polisen skulle ha minskat är felaktig. Jag har inte för avsikt att vidta några nya åtgärder för att påverka polisens personalsammansättning.

Anf. 32 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Vi har under de senaste ett och ett halvt åren fått höra om den stora satsning som skulle göras. Det blir fler poliser ute. Det är bra. Man fortsätter vår satsning på detta. Från 2000 har det blivit fler poliser varje år.

Även om man är i opposition ska man inte bara kritisera allting. Det finns faktiskt saker som är bra som den nya regeringen gör. En av de sakerna är att det är bra att det fortsätter bli fler poliser. Beatrice Ask är nu inne på sitt andra år som justitieminister, och vi får fler poliser ute i tjänst.

Allt detta är dock fullständigt i onödan, närmast, om det är så att de ska arbeta i inre tjänst. Om de civilanställda minskar kommer nämligen de nya poliserna att tvingas göra skrivbordsarbete i stället. Det är just det som är på väg att hända nu, inte under det första året men under det andra året. Det är precis det som sker.

Jag kan ge ett exempel. I Värmland anställde man fyra jurister eftersom man hade väldigt höga balanser. De fyra jurister som arbetade som civilanställda lyckades på kort tid beta av dessa balanser. Det var mycket bra, och många uppfattade det naturligtvis som någonting positivt. Brottsoffer fick möjlighet till upprättelse.

Och vet du vad som hände, Beatrice Ask? På grund av de hårda sparbetingen kunde de fyra juristerna inte fortsätta. Vad blir konsekvensen? Jo, balanserna har börjat växa igen. Då får vi den situation som är så förkastlig och som medborgarna kraftigt vänder sig mot, nämligen att vanliga poliser i stället för att vara ute på gatorna är tvingade att göra skrivbordsarbetet.

Det gäller att se till att alla delar av rättskedjan växer; det var vi mycket noga med. Blir det fler poliser som är ute måste även antalet civilanställda bli fler. När vi satt i regeringsställning fick vi gång på gång den frågan, och Beatrice Ask var en av dem som verkligen var på vakt för att se till att det blev fler civilanställda samtidigt som det blev fler vanliga poliser ute i tjänst. Vi såg till att öka antalet civilanställda med ungefär 1 100 samtidigt som antalet vanliga poliser ökade med drygt 2 000.

Nu ser vi alltså den situation som Beatrice Ask förförde sig över skulle uppstå, nämligen att antalet vanliga poliser ökar samtidigt som antalet civilanställda minskar. Då får vi en situation som gör att det blir kortslutning i hela systemet. Om vanliga poliser griper människor miss-

tänkta för brott måste någon också utreda fallen, och eftersom de civilanställda inte kan göra det växer högar. Det är just det som nu sker.

Därför skulle jag vilja veta: Vad ska du göra, Beatrice Ask, för att se till att antalet civilanställda inte minskar på det sätt som nu sker runt om i landet? Jag nämnde ett exempel. Det finns många fler, som du säkert känner till. Vad ska du göra för att vända utvecklingen? Den har inte gått så långt ännu eftersom det här är någonting som kommit det senaste halvåret. De civilanställda som slutar ska alltså inte ersättas, och på så sätt minskar antalet civilanställda.

Vad ska du göra, Beatrice Ask, för att se till att utvecklingen vänder och vi får upp antalet civilanställda igen? Jag är säker på att vi är helt överens om att det är viktigt att både antalet vanliga poliser och civilanställda ökar och att hela systemet havererar om man bara gör en av sakerna.

Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Låt mig först ta upp något som sägs i interpellationen, nämligen påståendet att antalet civilanställda minskar.

Nu är det så att antalet civilanställda inom polisen ökade med 1 105 personer mellan december 2005 och december 2007. En tredjedel av ökningen gäller 2006 och två tredjedelar 2007. Antalet poliser under den perioden ökade med 793. Antalet civilanställda som ökade var alltså betydligt större. Det får naturligtvis konsekvenser. Interpellanten tar upp Värmland. Under den första delen av innevarande år har Värmlands län inte återbesatt sex tjänster. Då ska man veta att Värmland under den längre perioden som jag nämnde ökat antalet civilanställda med 37 procent. Sett över tid är det inte särskilt mycket att man inte återbesatt vissa tjänster.

Det är på många sätt viktigt och bra för verksamheten att det skett en ökning av antalet civilanställda. Thomas Bodström beskrev på ett pedagogiskt sätt hur viktigt det är med annan typ av kompetens för att stödja det direkta polisarbetet genom att avlasta och förstärka kompetensen med civilanställda. Jag tror att det är bra. De problem man på sikt möjligen kan få är att man använt pengar till civilanställningar och inte lagt undan tillräckligt mycket för att kunna anställa poliser. Men det är något som man får se över tid.

Att säga att antalet poliser minskar är alltså ett felaktigt påstående. På fem sex myndigheter finns ett antal tjänster som inte återbesatts under den första delen av detta år, men vi har ju inte sett slutet på det ännu. Det får vi se så småningom. Sett över de två år som jag kan överblicka har antalet civilanställda ökat. Om man ser på detta på lång sikt tror jag att polisorganisationen kommer att behöva en mångfasetterad palett av yrkeskompetenser för att bli bättre. Jag tror att det är oerhört viktigt att så också sker.

Det är framför allt förbättringar som görs av kommunikationsverksamhet och annat som är skälet till de ökningarna vi hittills sett, vilket naturligtvis är bra. Det är också viktigt att säga att personalsammansättningen ser lite olika ut vid de olika myndigheterna. Man har lite olika profil. Jag tänker inte sätta mig över det. Interpellantens fråga var vad jag skulle göra för att påverka personalsammansättningen. Det tänker jag inte bestämma. Jag tror inte att det finns någon nationell sanning om hur

det ena eller andra exakt ska vara. Det beror på hur situationen ser ut och vilken prioritering man har i arbetet lokalt. Här ser jag att det finns möjligheter för myndigheterna att variera och också förändra situationen över tid.

Jag utgår från att polisledningarna vid respektive myndighet använder sina resurser på ett optimalt sätt och att de beslut som fattas är för verksamhetens bästa inom de ramar som är tillfyllest. De har ökat kraftigt, vilket vi diskuterat i en tidigare interpellationsdebatt. Sedan kommer vi alltid att ha situationer där det inte är tillräckligt. Men påståendet att man dramatiskt minskar antalet anställda är felaktigt. I Värmlands fall handlar det om sex tjänster – säkert oerhört viktiga, varje tjänst är oftast det – och det är alltså inte fråga om den dramatiska, nationella katastrof som den före justitieministern försöker utmåla.

Anf. 34 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Som jag sade: Verkligheten finns i en värld, Beatrice Ask i en annan.

I dagens Svenska Dagbladet står följande: ”Polisen i Stockholm sparar in civila tjänster.” Det handlar alltså inte om sex tjänster i Värmland utan i Stockholms län. I Stockholms län hade vi i år en situation där man gick back med 50 miljoner kronor. För nästa år handlar det om 200 miljoner – och för 2010 om 250 miljoner kronor – en kvarts miljard saknas alltså i en polismyndighet, nämligen Stockholms län. Det innebär, som den moderate ledamoten sade, att om vi inte kommer till rätta med detta påverkas antalet civilanställda. Det handlar alltså inte om sex tjänster i Värmland. Det handlar om att civilanställda sparas in på många ställen runt om i Sverige. Så är det även i Västsverige liksom i södra Sverige. Där är situationen likadan.

Jag tror inte att det var många som hängde med i svängarna beträffande Beatrice Asks förra inlägg och vad hon egentligen ville säga, alltså om hon ska vända trenden. Det är riktigt att antalet civilanställda ökat 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 och 2007, men nu har det vänt. Justitieministern skrattar, men så är det. Nu har vi en sådan situation.

Jag talade i går med en chef inom Stockholmspolisen som sade att de måste spara på precis allting eftersom de går back med 50 miljoner. Sedan hör man dig, Beatrice Ask, säga att det inte är några problem, att det handlar om sex tjänster i Värmland. Vad tror du de civilanställda som arbetar i Stockholm, liksom de som arbetar inom Citypolisen och andra delar av Stockholmspolisen, känner när justitieministern förnekar de problem som de dagligen brottas med? Hur tror du att de känner sig? Hur tror du att det påverkar respekten för dig som justitieminister när du talar om en värld som de inte på något sätt känner igen?

Jag träffar många poliser, både sådana som arbetar på gatorna och sådana som arbetar med att försöka hålla budgeten. De är förtvivlade över situationen. De vet inte hur de ska kunna få fram dessa 50 miljoner. Nästa år, alltså redan 2009, handlar det om 200 miljoner. Därför frågar jag igen, Beatrice Ask: Kan du lugna dessa människor? Kommer du att vända den hopplösa utvecklingen där antalet civilanställda minskar runt om i landet eller kommer antalet civilanställda att fortsätta att minska?

Det måste vara en ganska enkel fråga att svara på. Du behöver bara säga ja eller nej.

Fortsätter antalet civilanställda att bli mindre, eller kommer utvecklingen att vända? Om du vänder på den nu är jag den förste att säga att du kunnat bromsa den någorlunda i tid. Många känner till denna interpellationsdebatt, och jag kan försäkra att många väntar på svaret. Kommer det att bli färre civilanställda även i fortsättningen? Svara gärna på den frågan!

Och tala sedan gärna om för dem som arbetar i Stockholms län, om de kommer att uppleva den situation som nu finns, att de redan nästa år kommer att gå back med 200 miljoner! Varifrån ska de i så fall ta de pengarna? Hur ska de kunna lösa sin situation med 200 miljoner?

Stå nu inte och säg att det inte är kris, för det är precis så de upplever det. Svara gärna på den frågan, för då är jag säker på att många kommer att vara väldigt nöjda med att de i alla fall får ett besked. Kommer antalet civilanställda att minska? Kommer Stockholmspolisen att kunna reda ut situationen med ett tillskott på 200 miljoner nästa år? Eller vilka åtgärder behövs för att komma till rätta med den kris som finns?

Anf. 35 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! De sex tjänsterna i Värmland var det inte jag som började ta upp. Jag ställer inte Värmland mot Stockholm och andra, utan jag tog upp det exempel som Thomas Bodström försökte vrida till.

I Stockholm har man fått 214 nya civilanställda sedan december 2007. Det är så det ser ut när det gäller utvecklingen för civilanställda.

Thomas Bodström för en diskussion om prognoser. Vi får prognoser fem gånger per år när det gäller polisverksamheten, av det enkla skälet att det sker förändringar hela tiden. I en organisation som är så pass omfattande som polisen blir det väldigt stora summor. Det här arbetar vi med hela tiden.

Nu använder Thomas Bodström en prognos för Stockholmsmyndigheten, och den ska man naturligtvis ta på allvar – det gör vi med varje prognos. Då går man igenom hur prognosen har byggts upp, vad man kan påverka och vad man inte kan påverka. I allmänhet landar verkligheten inte riktigt i prognosen, men den är en viktig värdemätare.

Där visar då Stockholmsmyndigheten och flera andra myndigheter på underskott och svårigheter att klara sig inom de ramar som är angivna. Det är naturligtvis ett underlag som jag har med mig i det budgetarbete som bedrivs.

Om jag får kosta på mig en fråga kan jag säga så här: Det är lätt att stå här och ha synpunkter, men Socialdemokraterna har ju inte anslagit mer resurser till den här verksamheten i sina förslag och alternativ. Det finns inte en krona mer. Det finns mindre pengar totalt sett över tid. Situationen kunde alltså ha varit mycket värre. Det är relevant att fråga: Vad skulle Socialdemokraterna göra?

Mitt svar är att jag i det budgetarbete som vi bedriver kommer att arbeta utifrån de prognoser och de diskussioner som vi har med polismyndigheterna för att se till att vi kan fortsätta att stärka polisverksamheten och se till att vi får fler poliser.

Jag kan ta Värmland som exempel igen. Om man under en period lyckades öka antalet civilanställda med 37 procent är det långtifrån vad man lyckades med när det gäller antalet poliser. Det finns fortfarande mer att göra när det gäller att få fler poliser till Värmland och till flera andra myndigheter. Det kommer vi att arbeta med.

Sedan var frågan: Kommer det att bli fler eller färre civilanställda? Min uppfattning är den att sett över tid kommer vi att arbeta med fler som har olika utbildningsbakgrund och kompetens inom polisverksamheten.

Däremot tycker inte jag att det är justitieministern som ska bestämma andelen av det ena eller det andra, eller personalsammansättningen i myndigheternas personalstat. Det måste göras utifrån den bedömning som görs av hur man bedriver verksamheten allra bäst och med de medel som står till förfogande. Det kommer förmodligen att variera något.

Sett över tid tror jag inte att vi kommer att få mycket färre civilanställda. Vi har också en förbättrad situation jämfört med vad vi hade för några år sedan. Det är möjligt att det skedde en ökning under den förra regeringen, men när jag redovisar en ganska kraftig ökning av antalet civilanställda gäller det under de senaste två åren, det vill säga efter valet. Det är det relevanta för mig att redovisa i kammaren. Där ser man en markant ökning, som nog är bra för verksamheten men som också ställer en del ekonomiska bekymmer i fokus inför budgetarbetet.

Anf. 36 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Jag noterade särskilt att Beatrice Ask sade: inte så särskilt mycket färre. Det innebär att vi kommer att få fortsatt färre civilanställda, om det inte görs något alldeles radikalt. Fram till och med 2007 ökade det, som sagt, och det till och med anställdes 2007, men nu återställs det inte. Det är det som är problemet.

Det handlar alltså inte bara om pengar. Visserligen hade vi mer på polisen och lite mindre på kriminalvården. Jag vill påminna om att Moderaterna ett och ett halvt år före valet sade att om man vinner valet kommer man att ha 1,5 miljarder mer än Socialdemokraterna. Det blev 0 kronor mer. Vi har lika mycket pengar, men det är inte det som det handlar om.

Det handlar om att vi måste agera, att vi måste göra saker för att använda dessa gigantiska summor som det handlar om, 30 miljarder, på bästa sätt.

Det är därför det är så viktigt att du agerar och inte säger att det inte är justitieministerns sak. Det är precis vad det är! Det är justitieministerns sak att vara vd för rättsväsendet på det sättet att ekonomin ska gå ihop. Det ska inte vara så, som man får läsa i tidningen i dag, att det minskar med 200 miljoner och justitieministern står och säger att "det är inte min sak". Jo, det är precis vad det är! Det är precis det ansvaret som jag och många fler väntar på att du ska ta.

Visst ska man ha en viss omställning i början, och kanske var vi för hårda och krävde för mycket i början. Men nu har halva mandatperioden gått, och då går det inte längre att säga att "det är inte min sak" när det är precis vad det är fråga om.

Situationen är akut i polisorganisationen. Precis på samma sätt som jag sade att det var kris i höstas säger jag att det är en ekonomiskt akut kris, på det sättet att man sparar precis överallt. Och du vet egentligen att det är den dystra verkligheten. Det kan vända genom stora tillskott, men det kan också vända genom att du vidtar de åtgärder som behövs, för det är dem som vi väntar på att du ska vidta så att du lugnar hela denna stora organisation.

Anf. 37 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Först ska jag rätta ett fel i mitt tidigare inlägg. Stockholms ökning av civilanställda var inte enbart 2007, utan det var 2005–2007. Jag läste fel.

Låt mig då gå till det senaste inlägget och den problematiken. Nu har vi fått en akut ekonomisk kris inom polisen, enligt Thomas Bodström, detta med anledning av prognoser, och det är ministrernas ansvar.

Ja, ministrernas ansvar är att se till att man får en budget som fungerar och att man i tilläggsbudgeten ser till att rätta till det som kan behöva rättas till. Det gör man löpande genom att be om prognoser och bedömningar och ha diskussioner med myndigheterna. När det gäller polisen får vi prognoser fem gånger per år, och man kan naturligtvis inte rusa in efter varje prognos och riva upp himmel och jord och tala om att vi ska göra det ena med det femte.

Prognosen används som ett underlag och ett analysinstrument för att se vad som behöver göras. Som jag sade tidigare innebär också små förändringar i en så stor verksamhet som polisen väldigt mycket pengar. Till saken hör att Stockholmsmyndigheten är landets största myndighet, och förändringar kan då slå väldigt mycket och innebära väldigt stora summor.

Jag är väldigt förvånad över och tycker att det är häpnadsväckande att Thomas Bodström anser att det är ministern som ska bestämma vilka som ska vara anställda i enskilda polismyndigheter. Det är väl ändå att gå lite väl långt när det gäller utövandet av ämbetet. Det måste väl vara de professionella cheferna som ska avgöra den typen av beslut.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2007/08:614 om åklagarresurser

Anf. 38 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Thomas Bodström har frågat mig på vilket sätt jag avser att ta initiativ så att åklagare inte behöver sägas upp.

Först av allt vill jag ge beskedet att det enligt Åklagarmyndigheten inte finns några planer på uppsägningar av anställd personal. Däremot har riksåklagaren beslutat att införa anställningsstopp samt att myndigheten inte längre ska använda sig av extra inkallad personal i verksamheten.

På senare år har arbetsbelastningen på myndigheterna inom rättsväsendet ökat kraftigt. Vi ser nu markanta öknings av ärendinflödet till

polis, åklagare och domstol. Alla myndigheter inom rättsväsendet måste samverka för att uppnå en så effektiv samlad verksamhet som möjligt.

Åklagarmyndigheten har fått ökade resurser för att kunna bibehålla kvaliteten i verksamheten. Procentuellt har myndigheten fått högre anslagsökningar än exempelvis polis och domstol, men det har uppenbarligen inte varit tillräckligt. Vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att Åklagarmyndigheten ska ha tillräckligt goda förutsättningar för att lösa sina uppgifter är något som vi för närvarande överväger. Jag och regeringen kommer att återkomma i denna fråga i det fortsatta budgetarbetet.

Anf. 39 THOMAS BODSTRÖM (s):

Fru talman! Man känner sig nästan elak när man i interpellationer bara klagar på allt. Jag ska säga att det också finns saker som görs bra av regeringen och Beatrice Ask. Men nu är interpellationer den möjlighet som ges för att utöva den kontrollmakt som riksdagen har och för att ställa de frågor som behöver ställas.

Jag ställer också skriftliga frågor till Beatrice Ask. Den här frågan om Åklagarmyndigheten ställde jag den 23 januari. Då frågade jag vilka åtgärder Beatrice Ask skulle vidta för att nedskärningarna inte ska drabba åklagarnas verksamhet i Västsverige, som var det första som var aktuellt då.

Då svarade Beatrice Ask på följande sätt: ”Åklagarmyndigheten har bland annat för att kunna hantera den ökande ärendetillströmningen med bibehållen kvalitet fått en ramhöjning på anslaget med 55 miljoner kronor från och med 2008. Att det skulle vara frågan om några nedskärningar inom Åklagarmyndigheten såsom Thomas Bodström påstår är således inte korrekt.” Man kan kalla nedskärningar på olika sätt, men många bland åklagarna – alla som jag har talat med – upplever det som nedskärningar när åklagare slutar och det inte anställs nya. Då ser man det som nedskärningar, för det blir färre åklagare.

Detta ser man nu runt om i hela Sverige. Problemet, Beatrice Ask, är att du ger dessa svar, och så blir verkligheten en annan. Så sent som i januari sade du alltså att det som jag påstod om nedskärningar inom Åklagarmyndigheten inte var korrekt. Nu ser vi det runt om i landet, och det drabbar människor oerhört hårt.

Jag träffade en åklagare för några veckor sedan. Han berättade att där han arbetade hade nio rättegångar fått ställas in på grund av åklagarbrist. Det innebär att i nio rättegångar har brottsoffer och vittnen förberett sig på att komma till rättegången, och den har fått ställas in för att det inte finns åklagare. Man meddelar: Det blir ingen rättegång, för vi har inte tillräckligt med åklagarresurser.

Hur tror du, Beatrice Ask, att de som har råkat ut för brott känner när rättegången blir inställd av det enkla skälet att det inte finns åklagare? Det är en sak om vittnen inte kommer eller om det inträffar något som är rättegångshinder, men att åklagare inte finns tillgängliga skapar en missstro mot hela systemet.

Vi hjälpte till och påpekade de här sakerna. Jag skrev en artikel där jag talade om den situation jag fick uppleva i rättssalen, nämligen att det var sex olika åklagare inblandade i samma mål under ett fall som pågick i åtta veckor. Det är naturligtvis också en fullständigt katastrofal situation för alla åklagare som kastas in med kort varsel.

Vet du vad som blir ett allt vanligare svar när man frågar en åklagare om något? Jo, de svarar: Det vet jag inte, för det var inte jag som stämde i det här målet. Jag vet inte vad den tidigare åklagaren menade, för vi har inte hunnit talas vid. Detta sägs i dag i svenska rättssalar därför att åklagarbristen har blivit akut. Hur tror du att brottsoffer eller de som följer dessa rättegångar tänker när åklagaren säger att han inte vet och inte kan förklara varför åklagaren har agerat på ett visst sätt?

Detta är den verklighet som vi nu har och som vi påpekade tidigt under året, inför tilläggsbudgeten. Många åklagare upplevde denna situation och kunde läsa i ministerns svar att det inte blir några nedskärningar. Nu ser vi resultatet.

Jag tror att detta är en fråga som varenda åklagare i hela Sverige följer. Det är i alla fall detta de pratar om. Därför vill jag fråga: Kommer det att tillskjutas extra resurser till åklagare i höst eller inte?

Anf. 40 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Jag tror att alla här i kammaren är överens om att vi måste ha ett rättssystem som är i balans och harmoni och fungerar. Jag tror också att det är viktigt att vi försöker förhålla oss till fakta.

Nu kommer jag inte exakt ihåg om det är 97 eller 98 miljoner som åklagarämbetet har fått i tillskott sedan regeringsskiftet, men det är dock betydande tillskott, och det är viktigt, för den här verksamheten behöver stärkas. Rent andelsmässigt betyder detta att åklagarväsendet har fått – med risk för att jag tar fel på någon tiondels procent – ett tillskott på 11,4 procent, vilket också är betydande resurser.

Likafullt upplever vi en situation där den nya riksåklagaren, chefen för Åklagarmyndigheten, drar i handbromsen. Den första fråga man då vill ställa sig är: Hur kan denna situation ha uppkommit? Det är viktigt att man försöker reda ut det så att man också kan åtgärda problemet. Tyvärr måste man nog konstatera att den tidigare ledningen för åklagarämbetet trots ökade anslag har förbrukat betydligt mer än de anslag som riksdagen har beviljat och försatt myndigheten i en situation där man också använder sina anslagskrediter – som ett företag skulle kalla för checkkredit – fullt ut. Det blir stora svårigheter för den nya ledningen.

Det kommer naturligtvis en diskussion om mer resurser. Den budgetdebatten kan säkerligen interpellanten och ministern föra. Vi vet också när det är tillfälle att tillföra mer resurser, nämligen i budgeten.

En fundering jag som riksdagsledamot får är om inte våra myndigheter ibland måste synkronisera sig lite bättre när de tar sitt myndighetsansvar. Glädjande nog ser vi att balanserna hos domstolar och åklagare minskar. De ouppklarade och obehandlade ärendena minskar. Det är bra att Domstolsverket sätter i gång projekt för att få ned målbalanserna, men det är samtidigt viktigt att påpeka att myndigheterna måste prata med varandra och synkronisera sig så att de resurser man sätter in i projekt harmoniserar med varandra och så att hela systemet fungerar. Jag tror att vi alla är överens om att detta system måste fungera.

I en tidigare interpellationsdebatt påpekades något om regelverket för interpellationer. Jag vill inte vara mindre ofin än att peka på innehållet i regeringsformen. Jag vet hur kompetent Beatrice Ask är och vilken förmåga hon har att lösa problem, men jag vet också att hon som minister är skyldig att följa regeringsformen.

Vi har här i landet ett styrelseskick som innebär att vi har fristående myndigheter som också måste sköta sin egen ekonomi. Ministern är faktiskt inte tillåten att gå in direkt i myndigheten och anställa personal under myndighetschefen eller peta i myndighetens ekonomi utifrån den budget som har beviljats. Man kan heller inte rimligen uppmana ministern att bryta mot regeringsformen. Gör hon det kommer naturligtvis samma kritiska opposition snabbt att KU-anmäla henne.

Visst är det så, Thomas Bodström, att en minister som inte följer regeringsformen och Sveriges grundlag hamnar i utfrågning inför konstitutionsutskottet?

Anf. 41 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Inställda förhandlingar är alltid ett stort problem, inte minst för brottsoffer. Det är ett problem oavsett skälen. Det är många förhandlingar med många inblandade som ställs in av alla möjliga skäl. Folk dyker inte upp och så vidare. Det är också ett resursslöseri. Det gör inte problemet mindre att förhandlingar på olika håll får ställas in därför att det inte finns tillgång till åklagare.

Jag beskrev i mitt svar lite om de problem som vi uppenbarligen har när det gäller Åklagarmyndighetens resurser och situationen där. Det är också detta som är skälet till de åtgärder som den nye riksåklagaren har vidtagit. Man avskedar inte personal, som Thomas Bodström påstår, men man har infört anställningsstopp och ett antal andra åtgärder för att myndigheten ska klara sig inom den ram regering och riksdag har angett. Det får naturligtvis konsekvenser och är ett stort bekymmer.

Ser vi över tid kan vi konstatera att ärendeflödet till åklagarna har ökat mycket under senare år.

Det är också skälet till att vi har tillfört medel både 2006 och 2007 och faktiskt, i ett tidigt skede, något mer än vad myndigheten själv begärde. Vi är väldigt angelägna om att försöka hitta en nivå som är rätt när det gäller åklagarmyndigheten, som är liten och skör.

Man kan möjligen också fundera något över organisationen och hur den ser ut, eftersom den reformerades just av den förra socialdemokratiska regeringen. När man analyserar utvecklingen får man nämligen en känsla av att det ligger en underliggande underfinansiering i den här verksamheten där man inte riktigt har tänkt färdigt. Det måste vi naturligtvis rätta till på ett vettigt sätt.

Vad vi nu gör – och det är viktigt – är att vi går igenom ordentligt hur det ser ut med ärendeutvecklingen och vad som har hänt med de nya ärenden som kommer från arbetet mot bidragsbrott. Där har en del resurser tillförts, men det är en ökad belastning.

Från åklagarhåll pekar man på ökad komplexitet i ärendena som ytterligare ett problem. Man pekar på samarbete.

Jag har inte träffat *en* åklagare de senaste veckorna. Jag tror att jag kanske har träffat 50 åklagare av olika slag från olika håll, och jag har en ganska god bild av hur verksamheten ser ut. Men det är klart att det är problematiskt.

Jag har som ambition att svara utifrån de kunskaper jag har, här i riksdagen. Det gjorde jag även i januari. Men om Thomas Bodström redan då hade klart för sig vilka problem det var undrar jag: Varför finns det inga sådana förslag i er tilläggsbudget? Varför har ni då inte agerat

mer än att ni nu konstaterar att ni redan då visste att det var ett jättelikt problem? Varför gjorde ni ingenting tidigare?

Det är uppenbart att det under resans gång har varit problem. Det är därför som vi har lagt på ganska ansevärd resurser procentuellt till åklagaren och vid olika tillfällen till och med något mer än vad myndigheten själv begärt.

Det har inte varit tillräckligt. Det är allvarligt. Vi tittar och går igenom verksamheten och har ganska många diskussioner kring detta. Detta blir en viktig sak att hantera i budgetarbetet, både för regeringen och för riksdagen. Det är jag helt övertygad om.

Jag tror att det är betydelsefullt att vi får ordning på detta därför att åklagarnas roll i rättsväsendet är oerhört betydelsefull. Vi har också en anspänning när det gäller åklagarna i andra avseenden som gör att vi har anledning att kanske värda den verksamheten extra noga.

Anf. 42 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Jag får upprepa det jag sade tidigare, Krister Hammarbergh. Jag tar gärna en debatt med dig. Jag förstår hur förtvivlat gärna du vill det. Jag tar allmänna debatter, budgetdebatter och så vidare. Däremot tar jag inte alla debatter i riksdagen därför att vi är sju socialdemokrater, så du får återkomma till dem.

En interpellation innebär att man granskar en minister. Det står i regeringsformen som du talade om. Därför får vi ta det här i ett annat sammanhang. Jag hoppas att du förstår att jag gärna vill följa regeringsformen. Jag kunde kanske förvänta mig att även en ledamot av justitieutskottet skulle göra det, men så är uppenbarligen inte fallet.

Nu till den granskning som en interpellation är till för. Det är inte så, Beatrice Ask, att det bara är åklagarna som har bekymmer. Vi talade tidigare om den enorma kris som finns inom bland annat Stockholmspolisens. Det handlar om 200 miljoner.

Vi fick rapporter för ett par veckor sedan från Ekobrottsmyndigheten. De får nu sluta bedriva viktig verksamhet på grund av att de inte har pengar. Kriminalvården står för ett stort underskott de närmaste åren. Åklagarna är bara en del av detta. Där handlar det om 50 miljoner, vilket faktiskt är förhållandevis lite jämfört med andra myndigheters kris.

Till och med i borgerliga tidningar talar man om regeringens passivitet. Det är en sak att vi i opposition gör det. Men i Dagens Nyheter i dag står det: Nödriktet från åklagarna. Sedan står det: Regeringen passiv medan rättegångar ställs in.

En åklagare som anges i artikeln talar om att högarna växer med 100 i veckan. En annan, Carina Maxson, kammarchef i Kalmar, talar om att det har försvunnit åklagare på föräldraledighet. Ingen får ersättas.

Nedskärningarna är alltså ett faktum, det som Beatrice Ask förnekade så sent som i januari. Jag kan försäkra dig om att de nu vill ha ett klart och tydligt besked. Kommer det att öka på det sätt som behövs? Vilka åtgärder kommer att göras för att rädda ekonomin? Jag vill återigen säga att det inte bara handlar om pengar. Det handlar om en budget på 30 miljarder, så även en del mindre åtgärder kan vara precis det som behövs.

*Svar på
interpellationer*

Nu försöker man återigen, när man blir pressad, iklä sig oppositionsrollen. Jag tror att det upplevs som nästan det värsta av allt, att en minister retroaktivt försöker lägga ansvaret på andra.

Sanningen är, Beatrice Ask, att vi gjorde förändringar då vi gick från sex åklagare till en, just för att få ut så mycket resurser som möjligt. Det finns naturligtvis fler saker som ska göras. Vi kommer att presentera det inom kort, som ett stöd till regeringen. Det är förslag till åtgärder som kan behövas just för att man inte kan sitta så passiv som Beatrice Ask och regeringen nu gör, vilket kritiserats från många fler håll än från oppositionen.

Det är därför som det är så viktigt att åklagarna som arbetar på fältet nu får veta om de även fortsättningsvis ska lämna beskedet: I dag blir det ingen rättegång för vi har ingen åklagare att skicka. Är det detta besked som väntar brottsoffer och vittnen? Eller kommer det att bli den förändring som förväntas från åklagarna, nämligen att situationen blir sådan att man inte ska behöva ställa in, i varje fall inte av ekonomiska skäl?

Man skulle kunna tro att det här är en angenäm situation för oppositionen. Det är det inte. Det är inte kul, när man arbetar i rättsväsendet, att se krisen inom område efter område. Det är långt mycket mer än en åklagarkris. Den finns nu inom alla delar i rättsväsendet.

Visst kan man skoja om det, om man är på det humöret. Man kan säga: Fortsätter det så här har oppositionen justitieministern i en liten ask. Det tycker jag ibland är ganska roligt. Men det här är alldeles för allvarligt för att skoja om. Här förväntar vi oss åtgärdsprogram så att vi får veta hur Åklagarmyndigheten ska klara sig ur denna kris och kunna bli en fungerande åklagarmyndighet igen.

Anf. 43 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Herr talman! Eftersom Thomas Bodström inte vill debattera får vi tydligen ägna oss åt någon form av skriftlig brevväxling där vi lämnar papper i talarstolen. Nu lämnar jag debattreglerna för interpellationer.

Jag hoppas att Thomas Bodström förstår att deltagande av övriga ledamöter i riksdagen i interpellationsdebatterna inte strider mot regeringsformen. Har han några funderingar kring detta kanske talmannen kan upplysa honom.

Det blir en märklig debatt i debatten, eftersom utskottets ordförande vägrar att ta en debatt med utskottets ledamöter. Jag har svårt att förstå varför.

Den här våren har vi 22 ärendedebatter. Det är inte för sent, Thomas Bodström, att delta i någon av dessa. Det är helt riktigt att Thomas Bodström deltog i budgetdebatten i höstas, men vad jag vet är det också den enda debatt i ett arbetsplenum inom utskottets ansvarsområde som han har deltagit i.

Jag anser att det är anmärkningsvärt att utskottets ordförande inte anser att utskottets ledamöter är värda att föra en debatt med.

Anf. 44 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Egentligen tycker jag att Thomas Bodström ska be åklagarna om ursäkt.

När man står i talarstolen och säger att det krävs vissa åtgärder för att Åklagarmyndigheten ska bli en fungerande myndighet igen påstår man indirekt att det här är en icke fungerande myndighet. Det är inte sant. Åklagarmyndigheten är i många avseenden en väldigt effektiv och modern verksamhet som åstadkommer mycket. Bara i år har man hittills ökat lagföringen med 11 procent. Det är väldigt mycket.

Det här är en liten slimmad organisation med en delvis annorlunda uppbyggnad som vi fick efter reformeringen under den förra mandatperioden. Man har ökat effektiviteten på ett fantastiskt sätt. Men ärendetillförseln och förändringar på andra sätt har man inte mäktat med. Tillskotten av resurserna har uppenbarligen inte varit tillräckliga.

Men påstå inte att det inte är en fungerande myndighet! Så är det inte. De är otroligt duktiga. De vill göra mer. De kan göra mer.

Det är naturligtvis inte tillfredsställande när man måste ställa in förhandlingar därför att det inte finns en åklagare eller, ännu värre, när man inte kan hålla tidsfrister som riksdagen har bestämt därför att det händer någonting i den smala ganska slimmade organisationen som gör att man inte hinner med. Det är mycket allvarligt.

Vad gör vi då? Ja, det är först och främst en evinnerlig tur att vi har anslagit ytterligare medel under två år.

Det har inte räckt, men det hade varit ännu värre om vi inte hade gjort det på grund av det underliggande underskottet och de situationer som har uppstått. En situation som uppstod – 2007 tror jag det var – var när man införde ett nytt ärendehanteringssystem som tog betydligt längre tid och drev på kostnaderna betydligt mer än vad man någonsin hade trott. Det är en stor kostnad som man har haft att bära.

Nu ska man vara klar över att ärendehanteringssystemet i sig över tid naturligtvis är viktigt för att verksamheten ska vara modern och fungerande. Med tiden kommer vi att vara tacksamma för att detta gjordes, men det drev upp underskottet eller den ekonomiska problematiken i denna lilla organisation. Så är det.

Nu diskuterar vi i regeringen och går igenom hur det ser ut för åklagarna med deras verksamhet. Det är väldigt många diskussioner som vi måste hantera i den vanliga budgetprocessen, för det finns en ordning i riksdag och regering där vi har två tillfällen där vi kan rätta till ekonomiska problem vad gäller ramarna. Däremellan är det myndighetscheferna som måste hantera verksamheten inom de ramar som finns. Det kan vara nog så allvarligt.

Thomas Bodström har helt rätt i att det inte bara är resursökningar som är nödvändiga. Det finns en del andra saker som man måste fundera över. Det pågår bland annat ett arbete där man ser över hur åklagarna ska kunna fokusera mer på sina kärnuppgifter.

Till exempel kan man fundera över ansvarsfördelningen och praktiken när det gäller att leda förundersökningar. Åklagare gör i dag mer än vad de gjorde tidigare. Man kan fundera över om den polisiära kompetensen är sådan att de kunde ta ett något större ansvar där.

Det finns andra sådana frågor som är mer verksamhetsmässiga. Men det är ändå sådant som tar tid och som sker på marginalen. Det är ingen

*Svar på
interpellationer*

tvekan om att budgeten inte räcker till. Det som gör det hela bekymmersamt är ju att man har använt det spelutrymme som myndigheterna har. Därför måste detta hanteras mer grundligt nu än tidigare gjorts.

Jag är jättebekymrad över den här situationen. Jag förstår att folk blir upprörda och tycker att arbetsläget är bekymmersamt. Men det är något som har verkat över tid. Jag tror att vi alla måste ta ett ansvar för det.

Jag har inte från oppositionen heller sett förslag som hade inneburit att vi hade hamnat i en bättre situation, tvärtom i en sämre. Dessutom är rättsväsendet betydligt bättre ute ekonomiskt med alliansregeringen än med den förra socialdemokratiska.

Anf. 45 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Först vill jag säga till Krister Hammarbergh: Det var fel när du sade en debatt. Jag har varit med i ungefär 20 interpellationsdebatter. Du får respektera att vi är sju socialdemokrater. Kom gärna på de debatter jag är med i, men interpellationerna är till för att granska. Jag vet att du formellt får vara med. Jag talar bara om syftet med regeringsformen. Jag hoppas att vi är överens om det. Annars kan vi ta upp det på nästa utskottssammanträde och diskutera det.

Nu, Beatrice Ask, sade du något som var alldeles åt skogen. Du sade att ekonomin är bättre nu. Så är det inte. Ekonomin inom rättsväsendet är sämre än på många år. Du kan tala med dem inom Kriminalvården och ekobrottsmyndigheter. Jag nämnde Stockholmspolisen tidigare. Vi talar om Åklagarmyndigheten nu. Det här är inte en åklagarkris. Det är en rättsväsendets kris.

Jag menar att det inte fungerar när det gäller åklagarna. Jag tycker inte att det fungerar om man har planerat en rättegång, kallat vittnen, kallat målsägande, kallat en nämnd, bokat en lokal i domstolen och åklagaren meddelar att det inte blir någon rättegång, för man har för få resurser. Då anser jag att Åklagarmyndigheten inte fungerar.

Det är inte de enskilda åklagarna det är fråga om. Det är inte dem vi talar om. Det är om regeringen och dig, Beatrice Ask. Det är från dig de förväntar sig svar.

Nu säger du att man ska budgetförhandla. Det tror jag att alla förstår att man ska göra. Det man vill veta är om det kommer ytterligare tillskott. Det är det man vill få besked om. Det är det som man nu väntar på runt om i landet på de olika arbetsplatserna där åklagarna arbetar. Jag kan försäkra dig att de spánt väntar på ditt svar.

Det är bra att det kommer åtgärder. Vi kommer att presentera åtgärder. Jag är glad att du vill vänta på våra förslag eller diskutera våra förslag. Men jag tror nog att man förväntar sig att det ska komma lite mer från din sida, att det kommer initiativ från dig, att du inte fortsätter att tro att det är jag som ska ordna de här sakerna.

Jag tror att det blir mycket bättre. Vi kan samarbeta i vissa saker. Sedan får vi ha diskussioner och debatter i andra. Men ta nu ansvaret! Skyll inte retroaktivt på en tidigare regering! Nu var du tillbaka till 2003. Ta i stället ditt ansvar!

Anf. 46 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Nu har vi kommit till katastrof och kris när det gäller hela rättsväsendet. Det är lite magstarkt, får jag säga, att påstå detta. Jag

tror att Sverige har ett rätt väl fungerande rättsväsen. Det ligger i sakens natur att det finns frågeställningar och utmaningar i alla verksamheter hela tiden. Men att hela rättsväsendet skulle vara i kris är naturligtvis helt fel.

Den stora satsning på 2 miljarder som vi har gjort på rättsväsendet de två första åren är faktiskt en ansevärd kraftanstängning för att öka kraften i rättssystemet. Likväl ska man ta bland annat åklagarnas ekonomiska bekymmer på stort allvar.

Jag har försökt att göra det på ett sakligt sätt genom att beskriva läget och de olika faktorer som har lett oss dit där vi är i dag. Det är inte en fråga som har kommit som en blixtnedslag från en klar himmel. Det är en utveckling som också har förstärkts av den insatsökning som nu görs hos polisen.

Jag har varit medveten om det. Vi vet att de satsningar vi gör kommer att påverka hela rättskedjan. Det kan vi se en del av. Men flertalet av de ärendeökningar som har kommit beror på delvis andra faktorer. Det måste vi också ta hänsyn till.

Jag har konstaterat i den här diskussionen att i alla lägen har inte ens myndigheten själv kunnat verbalisera till departementet de problem som man nu kan se. Det gör att vi nu har ett bättre underlag än vad vi hade i januari och än vi haft tidigare.

Jag tycker att det ska bli väldigt spännande att se det socialdemokratiska förslaget som kommer. Jag hoppas att det har lite bättre underbyggnad än de utspel som vi har sett tidigare. Hittills har det ju inte kommit några mer genomarbetade reformförslag från Thomas Bodström i opposition.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2007/08:615 om huliganer och idrottsevnemang

Anf. 47 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Thomas Bodström har frågat mig om jag kommer att ta initiativ för att anmälningsplikt införs för kända huliganer.

Lagen om tillträdesförbud trädde i kraft den 1 juli 2005. Alliansregeringen initierade omedelbart efter makttillträdet hösten 2006 en process för att förbättra den lagstiftning som den tidigare regeringen skapat.

Eftersom ordningsstörningar vid idrottsarrangemang är ett problem som effektivast angrips gemensamt av alla berörda aktörer fördes en dialog med företrädare för bland annat idrottsrörelsen och polisen. Samtalen syftade till att identifiera de särskilda frågor där lagstiftningsåtgärder kunde behövas. Så snart samtalen var avslutade utarbetades ett uppdrag till en utredare som den 2 april i år överlämnade sitt förslag till mig.

Förslaget innehåller flera bra, konkreta och effektiva åtgärder för att minska bråken i samband med idrottsarrangemang. Sådana åtgärder är att polisen ges möjlighet att ansöka om tillträdesförbud, att åklagare ska kunna besluta interimistiskt om tillträdesförbud i princip omedelbart efter att en ordningsstörning inträffat samt att straffsanktionerade förbud ska

införas mot innehav av pyroteknik på idrottsplatserna, mot planinvasioner och inkastade föremål på spelplanen.

Det viktigaste just nu är att snabbt få på plats de mest angelägna förändringarna och täppa till de luckor som finns i dagens lagstiftning. Frågan om anmälningsskyldighet är komplicerad, bland annat utifrån grundlagsaspekter, och kräver noggranna och tidskrävande överväganden. Om anmälningsskyldigheten skulle tas med i beredningen av det nyligen överlämnade förslaget ligger ett genomförande av de efterfrågade åtgärderna flera idrotts säsonger framåt i tiden.

De förslag vi har är redan utsända på remiss, och den fortsatta beredningen i departementet har hög prioritet. Min ambition är att förslagen ska kunna träda i kraft under första halvåret 2009.

Anf. 48 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Ja – det kom en ny lag 2005, en tillträdeslag. Detta var inte alldeles enkelt, för det var helt ny mark. Men vi lyckades få lagen på plats, och jag tror att vi var ganska överens över partigränserna om att det här var en lag som behövdes. Jag tror också, om jag minns rätt, att vi var ganska överens om det sätt på vilket lagen kom till. Jag vet i alla fall att vi hade nära diskussioner med oppositionen, och jag hade också ett samarbete med Göran Persson om det här. Det här är inte direkt partipolitik eller vänster och höger, utan det finns ett gemensamt intresse.

Därför blev jag glad när Beatrice Ask tog initiativ till en ytterligare förbättring, för vi visste redan när lagen kom på plats att saker och ting säkert skulle komma att behöva förbättras. Men i och med att lagen var ny var det bättre att sätta den och så fortsätta arbetet. Där tror jag att vi hade agerat likadant.

Kanske var man lite överoptimistisk när man i februari 2007 sade att konkreta förslag kan komma redan under hösten 2007. Sådana misstag har jag också gjort; jag är överoptimistisk och tror att det kan komma tidigare. Däremot anser jag att när vi nu är framme vid 2008 och det fortfarande inte finns någon tid den här säsongen, att det i vart fall ska komma den 1 januari 2009 så att inte ytterligare en säsong försenas.

Det är alltså min första fråga: Kommer detta att kunna sättas tidigare än den 1 juli 2009 som nu är planerat? Då missar vi nästan en halv säsong till i bland annat fotbollsallsvenskan. Därför kräver vi från oppositionen att det här sätts tidigare, och eftersom det redan har skickats ut på remiss så går det naturligtvis att lägga fram en proposition i höst.

När det sedan gäller förslagen kan jag säga att jag tycker att det är bra förslag som utredaren har kommit med, inom vissa områden i alla fall. Jag tycker att det här med pyrotekniska hjälpmedel är bra. Det är bra att både polisen och idrottsklubbarna ska få anmäla – det har vi talat om hela tiden. Jag tycker också att det är rimligt att åklagaren ska få fatta beslut interimistiskt.

Men det finns två, eller egentligen tre, stora problem med den här lagen. Det första är något som finns med i förslaget, och det är att det ska vara straffbart att rusa in på planen. Det ska det naturligtvis vara, och är redan i dag, i situationer när man rusar in för att kanske skada en person eller på något sätt begå ett brott. Då är det ett brott redan i dag, så det behöver inte åtgärdas på något sätt. Det har vi sett, både i fotbollsallsvenskan och i andra situationer – vi minns den situation som var vid

landskampen mellan Sverige och Danmark. Så detta är redan straffbart och behövs inte.

Men om alla som rusar in på en plan ska straffas har man stora bekymmer. Detta sker nämligen varje år på den arena där det lag spelar som har vunnit allsvenskan. Då rusar det in några tusen supportrar för att hylla mästarna och jubla över framgången. Om dessa flera tusen människor ska åtalas och dömas för detta är det inte bara ytterligare en kris som väntar rättsväsendet, utan man har också gjort något som knappast kan vara syftet – nämligen att straffa alla de fantastiska supportrar som stöttar sina lag i medgång och motgång.

Därför skulle jag redan nu vilja säga: Skrota det här förslaget! Kanske någon skärpning behövs, men jag tror inte det, för det är redan i dag straffbart att rusa in på planen i syfte att skada någon eller begå ett brott. Det behöver man inte någon lagändring för. På så sätt kan man också minska det arbete som behövs för att göra de här förbättringarna, och man kan också vidta de förbättringar som jag ytterligare anser ska finnas med men som inte finns med i förslaget. Dessa ska jag presentera i nästa inlägg.

Anf. 49 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det är riktigt att vi i stora delar var överens när vi införde möjligheten till tillträdesförbud under den förra mandatperioden.

Den första frågan som Thomas Bodström tar upp är om man inte kan börja tidigare än vid halvårsskiftet 2009 som utredaren har föreslagit. Jag tycker att man ska arbeta för att påskynda detta, och det är därför jag påpekar att jag har gett arbetet hög prioritet, för det vore naturligtvis bra. Men jag vågar ändå inte lova något, möjligen utifrån de lärdomar som både Thomas Bodström och jag har dragit. Är man överoptimistisk kan det bli fel. Därför säger jag att jag inte kan lova att förslaget kan träda i kraft förrän någon gång under första halvåret 2009. Å andra sidan är det klart att det ligger i sakens natur när man ger hög prioritet att man har en ambition. Men låt mig vara lite småförsiktig i det avseendet.

Synpunkten som framförs när det gäller förslaget om planinvasion tycker jag visar på behovet av grundlig beredning. Det vill säga, utredaren har ansett att man behöver göra justeringar i regelverket för att förhindra den här typen av anstormning som kan komma och som kan vara allvarlig. Thomas Bodström påpekar då att när folk blir glada och ens lag har vunnit så kommer man in och vill jubla med spelarna, vilket ju faktiskt är ganska trevligt. Det var väl kanske en aspekt på det hela som man inte tänkte på i utredningsarbetet. Och det är just därför vi har ett remissarbete med synpunkter som kommer in, för det är klart att ingen vill hindra människor från att vara glada. Det som det nu handlar om är att bedöma om utredarens förslag, som är något tydligare än vad som gäller i dag, är bra – helt eller delvis – eller om det finns invändningar som vi ska ta intryck av.

Jag tror att det är viktigt att man har en grundlig beredning, för det är just sådana här saker som dyker upp och som vi måste analysera. Jag hoppas verkligen att Idrotts-Sverige och andra ser till att få in synpunkter på detaljer som kan förbättras. Men det viktiga är naturligtvis att vi får de här sakerna på plats. Det är frågor som har varit prioriterade i de diskussioner vi har haft, och de är angelägna.

När det gäller det här med anmälningsplikten som interpellationen handlar om, är det ett förslag som inte finns med i utredningen, och vi har inte heller bett att man ska utreda det. Anmälningsplikt, som finns i några andra länder, är betydligt mer problematiskt, för det handlar om ett frihetsberövande vilket innebär att vi tangerar grundlagsfästa rättigheter. Det är ännu fler överväganden och bekymmer som dyker upp när man ska hantera den typen av regler. Skulle vi ha lagt in detta i det här arbetet hade det definitivt inte varit möjligt att komma med ett förslag redan under nästa år, och det tror jag hade varit synd.

Därför får man ta de saker som vi faktiskt kan få på plats, och så får man väl fundera över hur man ska göra med framtida åtgärder, till exempel anmälningsplikt. Det finns kanske anledning att påpeka att redan när frågan om tillträdesförbud diskuterades så analyserade och arbetade man också med frågan om anmälningsplikt. Det fanns antagligen ett skäl till att dåvarande justitieministern inte ansåg sig kunna lägga fram ett sådant förslag.

Anf. 50 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Jag tycker att det låter bra att Beatrice Ask överväger att slopa detta förslag om planinvasion. Jag som har spelat fotboll – även om jag i och för sig bara fick uppleva en sådan situation i mina drömmar, eftersom jag spelade i AIK och vi aldrig vann något SM-guld, när jag spelade i all fall – kan försäkra att de som har fått uppleva det, både spelare, publik och supportrar som gör ett fantastiskt arbete och som betyder väldigt mycket för idrotten, skulle bli väldigt bekymrade över ett sådant förslag. Det är faktiskt så att många matcher nu bojkottas av de supportrar som vi verkligen vill ha på matcherna på grund av det här förslaget.

Som jag sade handlar detta inte så mycket om höger och vänster. Jag försvarar delar av det här förslaget, men det är detta många har hakat upp sig på, så det skulle vara väldigt bra om man kunde ge ett tydligt besked redan nu. Fotbollsallsvenskan pågår redan för fullt, och vi ser att det inte alls är samma positiva inramning kring matcherna. Det negativa finns kvar, men det positiva har dragits bort, bland annat i reaktion mot det här förslaget och också en del andra saker. Men det här tror jag skulle uppfattas väldigt positivt inom idrottsrörelsen och fotbollsvärlden. Det vet jag som träffar dem ofta. Då tror jag också att man skulle ha större respekt och förståelse för de förslag som har lagts fram i övrigt.

Interpellationen handlade som sagt var egentligen om anmälningsplikten. För att alla ska förstå detta handlar det alltså om ett förslag som ursprungligen kommer, inte från mig, utan från fotbollsklubbarna. Det kom in i ett sent skede när det gällde den tidigare lagen, och vi sade att det här behöver diskuteras vidare. Bosse Lundquist i Djurgården med flera har nu diskuterat det under ett par år, och jag tycker att det i vart fall är värt att utreda. Det var också det jag påpekade för Beatrice Ask här i höstas.

Det handlar alltså om att de personer som har fått ett tillträdesförbud också ska kunna infinna sig och anmäla sig på en polisstation. Om vi tar till exempel en derbymatch som spelas på Råsunda klockan åtta – där spelas ju alla sådana matcher numera – ska en person med tillträdesförbud infinna sig på en polisstation halv åtta eller kanske halv nio så att den personen faktiskt inte kan komma in och störa matchen.

Det här är, som Beatrice Ask säger, någonting som finns i andra länder. Men det finns faktiskt motsvarande reglering också i Sverige även om det är svårt att jämföra situationerna. Men det är just detta som gör att man bör fortsätta det arbetet. Vi har det när det gäller personer misstänkta för brott. Här är det ju personer som just är misstänkta för brott. Det är risk för brottslighet. Det är då man får tillträdesförbud. Där är faktiskt situationen ganska lika.

Det finns också delar inom utlänningsrätten där man har en anmälningsskyldighet, där det inte anses nödvändigt med förvar. Det finns en bra grogrund.

Därför ska jag ge dig ytterligare ett förslag. Jag tycker att det är bra att du fortsätter den här beredningen. Men det räcker med att du ger i uppdrag till någon kompetent och duktig tjänsteman på Justitiedepartementet att titta närmare på den här frågan och göra en egen utredning på det sätt som sker väldigt ofta. Om du nu säger dig prioritera den här frågan kan du naturligtvis avsätta en person av de 350 personer som arbetar på Justitiedepartementet för att arbeta med den här frågan några månader. Då kan vi få fram ett förslag som löper parallellt med att detta förslag remitteras. I så fall kan det läggas in antingen när lagen ska träda i kraft eller vid ett något senare tillfälle. På så sätt får vi ordentligt utrett fördelar och nackdelar med anmälningsskyldighet.

Det kan faktiskt vara så att det inte går att genomföra av olika skäl. Men vi vet inte förrän det har utretts ordentligt. Därför föreslår jag dig, Beatrice Ask, att utreda den här saken ordentligt. Det finns faktiskt fortfarande tid. Gör inte misstaget att vänta tills den här lagen har trätt i kraft för att sedan tro att man ska börja utreda! Det är nu du fortfarande har chansen. Lyssna nu på oppositionen så kommer du att få en ännu bättre lag utöver de förbättringar som finns med i det nuvarande förslaget.

Anf. 51 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag tycker att det finns anledning att ändå säga något om varför frågan om anmälningsskyldighet är komplicerad och någonting som man inte tar fram så snabbt. Anmälningsskyldighet i det sammanhang som Thomas Bodström efterlyser, vi har den naturligtvis i andra frågor, skulle innebära att personer skulle kunna åläggas anmälningsskyldighet inte för någonting de har gjort utan för något han eller hon befaras göra.

För att anmälningsskyldigheten ska kunna bli verkningfull vid till exempel hemmamatcher eller lokalderbys torde den också behöva innefatta ett krav på att den anmälningsskyldige under ett antal timmar ska kvarstanna på en polisstation eller motsvarande eller att det åtminstone ska kontrolleras att han eller hon finns där. Därför får åtgärden de facto karaktären av ett frihetsberövande.

Det är även att märka att det kommer att bli fråga om ett frihetsberövande som sker innan någon stör den allmänna ordningen eller utgör en omedelbar fara. Annars blir det verkningslöst. Anmälningsskyldigheten innebär att det händer någonting innan man har gjort något, vilket är principiellt besvärande.

Systemet skulle naturligtvis också innebära en ganska kraftig belastning framför allt för polisen som vid en del matcher skulle behöva ta emot och kanske till och med inhysa ganska många personer, potentiellt våldsamma sådana, under matchtid när man i alla fall måste anslå ganska

betydande resurser för att hålla ordning kring verksamheten. Det skulle kräva ytterligare resurser. Bara det rent praktiska är bekymmersamt.

I regeringsformen är varje medborgare skyddad mot frihetsberövande. Man har rätt att förflytta sig inom riket. Man har rätt till domstolsprövning vid frihetsberövande när man misstänks för brott eller i anledning av brott. Vi har Europakonventioner som tar upp sådana här saker. Det går att inskränka de här rättigheterna, men det ställs krav på proportionalitet. Och det är klart att det blir ganska besvärliga avvägningar att göra. När det är fråga om en person som någon gång har bråkat eller kanske har bråkat väldigt allvarligt ska bedömningen göras att vederbörande förmodligen kommer att ställa till det även i fortsättningen på matcherna.

Det handlar om ett helt nytt institut i påföljdssystemet. Och det är en ganska omfattande utredning och bedömning som man måste göra för detta. Det är orimligt att tro att man skulle få det på plats inför nästa säsong eller något sådant. Jag avser inte heller att avge något löfte i dag om att jag kommer att utreda just denna del. Nu fokuserar vi framför allt på att genomföra detta och en rad andra nödvändiga förändringar inom påföljdssystemen. Men det finns som sagt skäl att se att detta är en komplicerad fråga.

Sedan måste jag också säga att eftersom Thomas Bodström så ofta brukar förklara pedagogiskt för andra hur saker och ting fungerar, och eftersom Thomas Bodström här i talarstolen framhåller hur ofta han träffar supportrar och andra, det förstår jag, vore jag och väldigt många otroligt glada om du också kunde ta upp med människor vad utredningars förslag, beredning och remissarbete är för någonting. Det är alldeles makalöst om det är så att en massa människor uteblir från matcher eller betar sig därför att det finns ett utredningsförslag. Det är nog viktigt med lite skolning i vanlig enkel demokrati här. Och där tror jag att Thomas Bodström skulle kunna göra väldigt stora och viktiga insatser.

Jag ska gärna bereda det själv. Jag försöker så ofta jag träffar supportrar att påtala att även om man inte är remissorgan får man skicka in synpunkter, och det är viktiga synpunkter i vår beredning av bland annat den här utredningens förslag. Man behöver liksom inte demonstrera eller bete sig, för det är nog det sämsta sättet att agera för att vi ska få en bra ordning. Supportrarna har också ett ansvar för ordningen vid matcher.

Anf. 52 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Det är inte så att jag rör mig bland och träffar supportrar, jag är supporter själv, numera, kan kanske dystert tilläggas.

Till saken! Det är ju så, Beatrice Ask, att många förslag som vi fick och som du har fått faktiskt hamnar i papperskorgen, eller i skrivbordslådan, som man kanske säger, därför att det går att se på ett tidigt stadium att det inte är ett bra förslag. Det kan man se själv. Det är inte så att alla förslag går ut på remiss. Sedan är det precis som du säger, att det inte heller blir lag av allting som går ut på remiss. Där kanske vi har en pedagogisk uppgift.

Men jag tycker att det här förslaget är så dåligt att det går att ge besked om det direkt. Konsekvenserna har inte den här utredaren tänkt på. Man menade naturligtvis väl, men jag tycker att bara den diskussion som har förts, inte bara från mitt håll utan från många håll, och det många

supportrar nu vänder sig mot och därför inte längre vill åka på match är tillräckligt för att säga: Nej, vi skippar det här förslaget.

Det förslaget finns ju där. Skulle det finnas anledning att ändå införa det i framtiden är det ingenting som hindrar det. Jag tror att man bland oss supportrar skulle uppskatta väldigt mycket om ni agerade på det sättet.

Sedan till anmälningsplikten och att man inte kan införa något innan ett brott har begåtts. Det är precis det som finns på en massa ställen i svensk lagstiftning. Vi har besöksförbud när det är risk för att brott begås. Det kan till och med kombineras med det gemensamma hemmet. När människor utvisas enligt särskild utlänningskontroll är det risk att brott begås. Och vi har som sagt redan nu anmälningsplikt inom andra delar i lagstiftningen. Det är därför man redan har en möjlighet att utreda det här med stöd av de delar av lagstiftningen som omfattar precis samma problematik. Det är inte alls någon ny mark som beträds, utan här är det i så fall parallella lagstiftningsåtgärder som kan vidtas för att kunna förbättra situationen för alla dem som verkligen vill gå på matcherna i syfte att se på fotboll och inte ställa till bråk.

Anf. 53 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag vill bara avslutningsvis säga att det naturligtvis finns mycket att fundera på och diskutera om detta. Men anmälningsplikt och besöksförbud är inte riktigt samma sak. Den anmälningsplikt som Thomas Bodström har framfört och som har diskuterats är att personer som har tillträdesförbud skulle anmäla sig och vända sig till en polisstation. Besöksförbud handlar ju delvis om helt andra instrument.

Oavsett det är även besöksförbud väldigt resurskrävande. Det kräver mycket planering och att det finns insatser att göra. När man funderar över vad en anmälningsplikt för huliganer skulle kunna leda till, vilket jag försökt att beskriva, får man en rad frågor som kräver en ganska noggrann analys. Det är det jag tycker att man ändå måste påpeka.

Jag tycker också att det finns anledning att säga att de förslag som har kommit är utskickade på remiss. Som jag påpekade kan det finnas kantigheter i dem eller saker som kan förbättras. Det innebär ju inte att man behöver skippa hela tanken i ett förslag.

Min inställning är att när ett förslag går ut på remiss går jag inte ut med en bestämd uppfattning utöver vad som är målet och vad som finns med i direktiv och annat. Det enkla skälet är att människor som får frågan om vad de tycker ska förstå att jag är intresserad av deras synpunkter. Ministrar som talar om hur det ska vara redan innan de har tillsatt en utredning, eller när en utredning har kommit talar om vad propositionen kommer att innehålla, signalerar till människor att deras synpunkter är ointressanta. Det är bekymmersamt.

Vi har fått tre konkreta och bra förslag som jag hoppas ska leda till att vi i god tid får något på plats nästa år.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellationerna 2007/08:616 och 633 om polisutbildningen

Anf. 54 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Thomas Bodström har frågat mig om jag kommer att se till att polisutbildningen blir en akademisk utbildning.

Peter Hultqvist har frågat mig om jag avser att ta initiativ till att föreslå inrättandet av en treårig högskoleutbildning syftande till polisexamen.

Jag har valt att besvara interpellationerna samtidigt, eftersom de hör samman.

Utredningen *Framtidens polisutbildning* (SOU 2007:39) har nyligen redovisats. Utredningen som arbetat med frågor om vilka kunskaper framtida poliser behöver, hur behov av specialkompetens ska tillgodoses, vilka förändringar som kan göras när det gäller antagningen till polisutbildningen och flera andra frågor, är omfattande och mycket viktig. Precis som jag har framhållit i tidigare debatter är det utbildningens innehåll och kvalitet som ska stå i fokus vid en reformering. Därför var det nödvändigt att ersätta och komplettera den första utredningen, tillsatt av den socialdemokratiska regeringen, med ett mer omfattande och genomtänkt uppdrag.

Utredningen ska nu remitteras och därefter beredas inom Regeringskansliet. Vilka förändringar som kan bli aktuella med anledning av utredningens förslag tar regeringen ställning till efter remissbehandlingen.

Anf. 55 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Här har vi sett bland de mest fantastiska förändringar och ändringar som har förekommit av Beatrice Ask.

Det började våren 2006. Då var det en debatt ute på Polishögskolan i Solna. Jag tror att alla var för, möjligtvis var något annat borgerligt parti tveksamt. Vi var för, v var för och mp var för att de skulle bli en akademisk utbildning. Beatrice Ask, som deltog i debatten under de dagarna, uttryckte däremot en stark antipati mot idén. Att man så kategoriskt avvisade tanken vet jag upprörde bland annat polisfacket mycket. Det kanske var ett förfluet ord eller kanske menade man inte vad man sade, men det var tydligt att detta inte var något som poliser som arbetar på fältet behöver.

Sedan tillsatte vi en utredning ledd av Agneta Stark. Den skulle vara klar i januari 2007. Det här var besvärligt för Beatrice Ask. Hon hade redovisat sin ståndpunkt, och en månad innan utredningen lades fram, alltså inte när den hade lagts fram, skrotades förslaget, i december 2006. Det hade väl varit förståeligt om utredningen hade blivit klar, och man hade konstaterat att det behövdes ytterligare saker. Men så var det inte, utan utredningen lades ned för att i stället tillsätta ytterligare en utredning ledd av Anders Danielsson. Jag vet inte vad Beatrice Ask förväntade sig, men Anders Danielsson är en person – nuvarande Säpochefen för dem som inte känner till det – som är känd för att ha stark integritet. Han lade faktiskt fram det förslag som Beatrice Ask inte tidigare hade velat ha. Möjligtvis hade hon då ändrat sig.

Då sker en ganska kul sak, tycker jag. Då får Beatrice Ask det att låta som att det är hennes förslag och idé från början. Det är nästan rörande. Det är förstås kul när våra förslag premieras på det sätt som Beatrice Ask en kort tid efter att förslaget lades fram talade om. De var plötsligt lösningen på en del problem, till exempel när poliskrisen diskuterades i tv. Då var det den akademiska utbildningen som skulle genomföras, och det var så bra.

Vi som har följt frågan, polisfacket, Peter Hultqvist, jag och många andra, tyckte förstås att det var lite märkligt. Jag tycker samtidigt att det var ganska kul att höra Beatrice Ask tala sig så varm för det som hon två år tidigare på Polishögskolan i Solna talade så starkt emot. Du får gärna ta våra idéer. Det görs i många andra sammanhang när det gäller utredningar av barnpornografi och människohandel och så vidare. Du får gärna ta också den här idén. Ju mer vi är överens om, desto bättre. Det ska inte tvistas om det är socialdemokratiskt eller borgerligt.

Nu har den här frågan diskuterats så mycket att man inte gärna kan säga att man inte har en ståndpunkt. Det säger Beatrice Ask i dag. Hon säger att man ska vänta på beredningen. Jag förstår också att man inte kan bestämma själv. Det gäller särskilt den borgerliga regeringen. Med det system som finns mellan de fyra partierna bestämmer man lite ute i departementen. Jag förstår att hon inte kan garantera att den akademiska utbildningen ska genomföras. Jag har full förståelse för att både Finansdepartementet och Utbildningsdepartementet kommer att ha synpunkter och att i slutändan kommer det kansli man talar om att avgöra.

Den här saken har nu diskuterats i två år, och jag vill veta vad Beatrice Ask tycker. Tycker du att det är ett bra förslag? Säg inte att ni väntar på remissinstanserna! Det här är en sak där du rimligtvis måste ha en ståndpunkt. Det är vad jag eftersträvar. Jag kräver inget svar från dig om hur regeringen ska agera. Jag vet att du inte har möjlighet att svara på det, eftersom det finns andra som kommer att avgöra frågan. Men jag vill veta vad du tycker. Tycker du att förslaget är bra? Tycker du att vi ska ha en akademisk polisutbildning? Det går inte att bara hänvisa till remissinstanser och en gemensam beredning. Jag tror att de flesta tycker att du ska ha en åsikt. Det tycker i alla fall jag.

Anf. 56 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Polisförbundet presenterade för något år sedan en utredning som visade att 14 av 21 polismyndigheter har infört stödåtgärder för nyutbildade poliser. De nyutbildade poliserna anses nämligen behöva en bättre bas att stå på än vad polisskolan ger innan de går ut i ordinarie verksamhet. Brottslighetens föränderlighet kräver helt enkelt en mer utvecklad och starkare utbildningsbas. Det här har Polisförbundet drivit i många år. Många inom kåren har ansett att det är en rimlig utveckling. Agneta Stark fick i uppdrag av den förra regeringen att utreda om dagens polisutbildning på två och ett halvt år kan förlängas och göras till en högskoleutbildning. Utredningen avbröts, och en ny utredare, Anders Danielsson, tillsattes.

Agneta Stark var för att skapa ett material som skulle leda fram till en högskoleutbildning. I anslutning till detta aviserar den nya regeringen tankar på att den grundläggande polisutbildningen skulle kunna kortas. I ett svar på en fråga från mig år 2006, med ett svar daterat den 11 januari

2007, skriver Beatrice Ask att om blivande poliser ska fördjupa sig i något avseende kan det innebära att den för alla obligatoriska delen måste kortas, vilket framgår av direktiven och budgetpropositionen.

Den typen av resonemang ledde till starka reaktioner, inte minst från Polisförbundets sida, nämligen att det fanns ett akut behov av en förlängd polisutbildning på högskolenivå. Det var deras ståndpunkt. Man ansåg att regeringen inte agerade i takt med tiden och inte agerade i takt med den typ av krav som den ständigt föränderliga brottsligheten ställer. Kritiken var också stark mot att Agneta Stark inte fick presentera sin slutrapport.

Det behövs en djupare, bredare och mer reflekterande polisutbildning. Den ska ha högskoleförankring för att höja polisyrkets status men samtidigt också för att förbättra och fördjupa möjligheterna till specialisering redan under den grundläggande studietiden.

När nu regeringens nye utredare Anders Danielsson som ersatte Agneta Stark har presenterat sin slutrapport är förslaget en treårig högskoleutbildning. Farhågorna att den nye utredaren skulle föreslå en kortare utbildning eller inte lägga fram ett förslag som ligger i takt med tiden har visat sig vara felaktiga. Det är jag glad för i dag. Det är ett mycket positivt steg att Anders Danielsson lägger fram detta förslag.

Jag har i tidigare interpellationsdebatter med Beatrice Ask uttryckt skepsis mot den nya utredningen, men det gör jag inte längre. Nu kommer vi till kärnan, precis som Thomas Bodström är inne på. Vad anser Beatrice Ask? Är det här ett bra material som ger en allsidig belysning och som kan bana vägen för att ta ut steglängden när det gäller framtidens polisutbildning? Är det ett bra material som kan ligga till grund för ett beslut eller behövs ytterligare utredningar?

Är det inte dags efter alla dessa år av krav på treårig högskoleutbildning, av utredare som har kommit fram till det, av att man lade ned en utredning för att man kanske var rädd för vilket förslag som skulle komma i slutändan, att bita huvudet av skammen och inse att det är treårig högskoleutbildning som är framtiden? Är det inte möjligt när en ny utredare också har kommit fram till det att ge upp motståndet i frågan?

Jag begriper alla turer i regeringen och den formella gången när det gäller remisser, men man kan också ha en uppfattning som politiker. Man kan till och med kräva att man kan ha en uppfattning som politiker i en sådan viktig fråga som vilken typ av polisutbildning vi ska ha i framtiden.

Anf. 57 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det är en fantastisk historiebeteckning. Jag har inte ändrat uppfattning i något avseende. Min grundinställning är att utbildningens innehåll och kvalitet är det avgörande. Det har jag tyckt hela tiden.

Det som Anders Danielsson har lagt fram är naturligtvis inte Socialdemokraternas förslag. Av de direktiv jag gav till den kompletterande utredningen framgick att också högskola var en utbildningsform som man skulle titta på. Men det som var viktigt i förändringen var att se vilka behov ur verksamhetssynpunkt som finns när det gäller kompetens hos poliser. Man har gjort en grundlig genomgång av detta som det inte fanns tillstymmelse till i det arbete som bedrevs tidigare. Det var därför vi var tvingade att komplettera.

Vi har också fått en analys av och funderingar om hur man kan reformera rekryteringen till polisutbildningen så att vi får en breddad rekrytering. Det är ett radikalt förslag som Anders Danielsson lägger fram när han föreslår att man ska ta bort fysiska prov, svenskttest och en rad andra saker. Det är också lite dramatiskt när han säger att polismyndigheterna ska få komplettera med egna intagningskrav innan man anställer folk, om man har lust. Ur facklig synpunkt kan det tänkas att det finns synpunkter på att man inte automatiskt får anställning utan att det kan uppställas nya krav på fysisk förmåga och annat vid anställning i olika tjänster.

Jag är glad över Anders Danielssons förslag som innebär att vi har fått ett gediget underlag. Han har också sett det hela utifrån verksamhetsperspektivet, vilket jag tror är nödvändigt.

En frågeställning som vi skickade in i utredningen var hur poliser ska kunna specialiseras och få en inriktning. Är det genom en kortare allmänutbildning, eller hur gör man? Anders Danielsson har kommit fram till att man behöver mer tid för grundutbildningen som är gemensam men lägger också fram förslag vad gäller specialutbildningar. Han menar dessutom, vilket är en delvis ny tanke, att folk som kommer med helt andra kompetenser ska kunna gå in i specialistutbildningarna och få polislegitimation, vilket är en spännande och intressant tanke. Han har vänt på många stenar. Det tycker jag är bra därför att utbildningsreformer verkar på lång sikt.

Det besked som jag kan ge i dag är just detta. Det är bra att man vänder på många stenar.

En stor skillnad i förhållande till de diskussioner vi har haft med socialdemokrater är att Anders Danielsson i sitt förslag har funderat lite grann på praktiken. Han lägger fram förslaget att man ska ha två praktikperioder. Man går ut på praktik i verksamheten, kommer tillbaka till högskolan och varvar praktiken. Den blir också förlängd för att högskolan ska kunna ta hem de erfarenheter som kommer från verkligheten och för att man ska kunna komplettera sådant som man märker inte har fungerat. Detta är också lite nytänkande, och det är mycket intressant att göra på det sättet. Mer praktik än tidigare är ett av resultaten.

Jag tycker att det är ett bra förslag. Vi hade inte haft ett sådant här bra underlag för en reformering av polisutbildningen utan alliansregeringen, eftersom den förra regeringen ansåg att man inte behövde fundera på innehållet utan nöjde sig med formfrågor.

Anf. 58 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Jag tror att alla som har följt dessa interpellationsdebatter har kunnat konstatera hur djupt rotad Beatrice Asks oppositionsroll sitter när hon även nu i regeringsställning gång på gång halkar in på vad Socialdemokraterna skulle ha gjort, vad Socialdemokraterna gjorde och så vidare. Det är nog mindre intressant än att ge svar på frågan vad Beatrice Ask tycker, vilket var precis vad vi frågade efter.

Jag ska börja med att tala om varför jag anser att utbildningen ska vara akademisk. Det finns flera fördelar. Vi är alla överens om och talar ständigt om att myndigheterna behöver samordnas och samarbeta mer med varandra. Det står till och med i lagen att polisen ska samarbeta med socialtjänsten. Om de personer som ska samarbeta i polismyndigheterna

och socialtjänsten och i andra delar av samhället redan under studietiden får en möjlighet att förstå varandras arbetsuppgifter och sitta tillsammans på samma högskola och universitet kommer samarbetet naturligtvis att bli bättre.

En annan del är att det kommer att göra polismyndigheten ännu mer öppen. Där har det blivit förbättringar, men det behövs ytterligare förbättringar i det avseendet.

Vidare måste forskningen bli mycket bättre. Det är samma person, Stefan Holgersson, som i stort sett står för den seriösa forskningen inom polisen. Det finns naturligtvis några få till, men det krävs en ordentlig förstärkning, och det blir givetvis mycket bättre med en högskola.

Man kan inte svara på alla delar. Det kan inte jag heller. Det avgörande är om man principiellt anser att detta ska vara en del av högskolan eller inte. Jag kräver inte svar i alla de olika detaljfrågorna. Det vore att gå händelserna i förväg. Det ska remissbehandlas och beredas på vanligt sätt. Jag begär inte svar på hur regeringen slutligen kommer att ställa sig. Det vore ohederligt, eftersom jag vet att det inte är Beatrice Ask som avgör detta i slutändan. Men det jag begär är att Beatrice Ask säger om hon är för eller emot att polisutbildningen läggs på högskola. Det är en diskussion vi har haft i två år. Då kan man inte gärna säga: Mitt svar är att jag vänder på många stenar. Det är inget svar på frågan om du anser att detta ska in i högskolan eller inte.

Ditt första svar var att utbildningens kvalitet är avgörande. Vem skulle säga emot att utbildningens kvalitet är avgörande? Det är klart att den är avgörande, men det var inte frågan. Frågan var: Vad tycker du själv om det förslag som innebär att polisutbildningen ska bli en del av högskolan? Du behöver inte gömma dig bakom detaljer utan låt oss veta: Vad tycker du?

Tänk vad bra om vi tycker lika i denna fråga! Då kan vi driva den gemensamt. Du driver den i Regeringskansliet, det finns säkert något motstånd där, och jag möter säkert motstånd på annat håll. Men om vi ska driva den gemensamt måste vi ha ett svar och få veta vad du egentligen tycker i frågan. Det är väl ingen hemlighet att man ibland tycker saker som man inte får igenom i hela regeringsarbetet. Det händer mig; det händer alla ministrar. Men det vi vill veta är vad du tycker. Tycker du att det ska vara en del av högskolan och att det i likhet med många andra utbildningar ska vara en akademisk utbildning? Det är den enda fråga jag ställer. Jag ställer inga krav på slutlig regeringshållning och detaljer. Jag ställer bara den enkla raka frågan: Anser du att polisutbildningen ska vara en del av den akademiska världen eller inte?

Anf. 59 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Beatrice Asks formuleringar är för allmänt hållna och för yviga för att de ska kunna duga som ett svar man kan acceptera.

Dessutom ger hon en felaktig beskrivning när det gäller Agneta Starks utredning. Det hade inte varit något problem om hon hade fått fullfölja sin utredning och lägga fram en slutrapport, precis som många krävde i det läget, bland annat Polisförbundet. Om det behövdes kompletteringar kunde man ha gjort dem senare. Att få göra färdigt en utredning är ett rimligt krav.

Det är ministern själv som har krånglat till frågan genom sitt eget sätt att hantera den. Nu står hon här i dag och kan inte ta ställning till om det ska vara högskoleutbildning eller inte utan gömmer sig bakom allmänna formuleringar.

Jag vill också påminna om att Agneta Starks utredning framkallade en lång rad aktiviteter. Bland annat tog Högskolan Dalarna fram ett mycket initierat och intressant material om ett förslag på lokalisering av en polishögskola till Dalarna.

Det var ett förslag som togs fram tillsammans med polisfacket på riks- och regionalnivå, polisstudenter och verksamma poliser. Man tog fram ett alternativ med god kvalitet. I botten fanns en kvalitativt god basutbildning, och det fanns också specialiteter med inriktning på IT-brott, miljöbrott, ekobrott och integrationsfrågor. Målet var att med kvaliteten som argument motivera en lokalisering till Dalarna.

Grunderna för det här förslaget gäller än. Om regeringen går vidare och föreslår en treårig högskoleutbildning, som nu även Anders Danielsson har gjort, finns det en beredskap på Högskolan Dalarna att vara med. Så sent som häromveckan träffades man och förde ett resonemang om hur man ska positionera sig i ett sådant läge. Agneta Starks utredning drog där i gång ett arbete. Jag kan också säga att utredaren Anders Danielsson hör till dem som har varit i kontakt med bland annat Högskolan Dalarna om deras förslag och inriktning och tyckt att det har varit intressant.

Den polisutbildning som finns i dag är på två och ett halvt år: fyra terminers heltidsstudier samt en praktiktermin motsvarar 80 högskolepoäng, men eftersom utbildningen inte ligger under högskoleförordningen får man inte tillgodoräkna sig det här.

Jag har flera argument för högskoleutbildning. Det första är möjligheten till polisforskning. En högskoleutbildning som skapar möjligheter till forskning kan användas i utbildningen och när polisverksamhet utvecklas. Längre praktik har varit ett argument för att ha en högskoleutbildning. Det är en idé som tas upp i exempelvis en broschyr utgiven av Polisförbundet. Jag tycker att det är bra att Anders Danielsson som utredare har påverkats av alla de synpunkter som har varit kring detta. Det kan också bli fler poliser med annan bakgrund än den traditionella, en stoltare poliskår som är jämställd med andra grupper och jämställdhet med andra länders polisutbildningar.

Nu har regeringen en plattform att gå vidare på när det gäller det här. Hittills har ministern inte kunnat ge besked. Självklart tror jag att ministern innerst inne har en uppfattning. Annars skulle jag bli förvånad. Politiker med någon form av framtidsambitioner brukar nämligen ha en uppfattning. Det ingår liksom i det politiska ledarskapet. Så oavsett remissomgång, och oavsett eventuell kommande regeringsberedning, tycker jag att ministern kan ge svar på den fråga som jag och Thomas Bodström ställer. Den är mycket enkel: Är du för eller mot högskoleutbildning? Hur ser du på framtidens rekrytering av polisstudenter, bredden av rekrytering, könsfördelning, kompetens och vikten av att stoppa olämpliga personer? Hur ser din strategi ut på den här punkten?

Anf. 60 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Först måste jag säga att jag blir rätt förvånad. Jag har hållit på med utbildning i över 20 år. Och så får jag frågan: Är du för eller emot högskoleutbildning? Det är faktiskt en rätt korkad fråga, om jag får uttrycka mig så illa. Jag är för högskoleutbildning, och jag är emot högskoleutbildning beroende på var det hamnar. Det är klart att man inte sätter sjuåringar i högskola och så vidare. Problemet i den här diskussionen, när det gäller den framtida polisutbildningen, var ju att utgångspunkten för den socialdemokratisk utredning som ni hade tillsatt var helt fel. Det enda direktivet var att det ska bli en högskoleutbildning. Ni var fullständigt ointresserade av frågor som: Vad ska poliser kunna? Vilka kompetenser behöver en modern polisorganisation? Hur ska rekryteringen se ut? Behöver man kunna mycket svenska? Ska man ha svensktester? Ska vi ha fysprov? Ni är fullständigt ointresserade av det. Nej, man ska höja statusen genom att det ska vara en högskoleutbildning. Fundera lite över innehållet! Det är det som vi har fått in i direktiven. Det är det som Anders Danielsson har arbetat med. Jag tror att det är väldigt viktigt att man gör det.

För mig är det helt avgörande att vi får fram ett förslag till reformering av polisutbildningen som gör den bättre innehållsmässigt så att vi får duktigare och kompetentare poliser ute i verksamheten. Sedan kvittar det för mig vad det heter om arbetsformen. Det finns många praktiska skäl till att säga ja till en högskoleutbildning, som bevisas här. Det finns många andra skäl också. Men jag måste säga att för mig är inte det viktiga att framtida poliser sitter på samma stol som den ena eller den andra. Det viktiga är vad man ska kunna när man ska utföra de kvalificerade arbetsuppgifter som poliser har i dag. Jag kommer att fortsätta ha den inställningen när det gäller utbildningsfrågor generellt. Det är inte formen. Det är inte orterna. Det är inte byggnaderna. Det är innehållet och det är hur man gör avvägningar i sådana frågor.

Sedan är det ju intressant, och en nyhet med det här förslaget, att förlängningen ligger i att verklighetsanpassa bättre genom mer praktik och på ett nytt sätt. Det radikala är att man helt ifrågasätter de rekryteringsmodeller som vi har haft i polisutbildningen tidigare. Det väldigt radikala är att man ger polismyndigheterna helt andra möjligheter att bestämma vilka man vill rekrytera. Det väldigt nya är att människor som har gått en helt annan utbildning kan gå in på specialistutbildning inom polisutbildningen och bli poliser. Det är väldigt mycket nytänkande som definitivt inte fanns i den utredning som ni tillsatte.

Men hon kunde ju ha fått avsluta. Herregud: Problemet var att vi insåg att vi måste få en fördjupning, en kvalitativ analys i utredningsarbetet, och det har vi fått. Jag tycker att det är otroligt spännande – inte minst att man lyfter på detta med antagningsprocessen och en del andra stenar som är väldigt viktiga. Jag har väldigt stor respekt för Anders Danielsson. Det är ett av skälen till att vi också har utnämnt honom till en viktig position. Inte minst hans erfarenhet och arbete utifrån polisverksamheten runt om i landet gör att jag har väldigt stor respekt för de bedömningar som han har gjort. Det har dessutom varit ett arbete som har bedrivits nära fackliga organisationer men framför allt polismyndigheter och polisverksamma i olika delar av verksamheten. Det tror jag är en styrka, och nu ska det bli spännande att se vad remissinstanserna säger.

Anf. 61 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Jag trodde att det var regeringen som utsåg verkschefer och inte en minister. I så fall tror jag att KU ser med intresse på den saken. Men nu var det inte det vi diskuterade utan vi ställer en enda fråga. Du har 16 minuter på dig, 6+4+4+2 minuter. Och vi frågar bara om en enda sak: Vad tycker du? Det är ju inte så att du inte har haft en uppfattning tidigare, utan tidigare hade du uppfattningen att det här inte skulle vara en del av högskolan. Det hörde vi själva, och det var ju det som polisfacket var så upprörda över.

Jag har full respekt för att man kan ändra sig. Det har vi väl alla gjort. Det är tvärtom något som man faktiskt åtnjuter respekt för. Jag har också full förståelse för att det kanske inte blir på det sätt som du önskar oavsett om du är för eller emot. Det händer också alla ministrar. Det jag inte kan förstå är att det är svårt att svara på den enkla fråga som Peter Hultqvist och jag ställer, nämligen: Vad tycker du? Då handlar det ju om ifall du anser att polisutbildningen fortsättningsvis ska vara en del av den akademiska utbildningen eller inte. Varenda polis i det här landet har en uppfattning – långt ifrån samma. Polisfacket har sin. Varenda polis – för eller emot – har en uppfattning. Det finns skäl för och skäl emot.

Då har vi den märkliga situationen att den enda som inte har en egen uppfattning, eller som i vart fall inte vill redovisa den, är justitieministern. Därför ställer jag nu för tredje gången samma fråga: Vad tycker du? Annars tror jag att det blir på det sättet att många uppfattar att du verkligen backar in i framtiden. Du talar inte om vad du tycker och hur det ska bli. Du går baklänges in, och så får du se hur det blir. Det är precis av det skälet som jag tror att många är kritiska till ditt sätt att agera, nämligen att du inte kan ge ett tydligt svar. Därför vill jag bara nu, för tredje gången, ställa denna enkla fråga. Det gäller inte om du ska vända på några stenar, inte om det är kvaliteten som är avgörande, utan: Vad anser du? Bör polisutbildningen vara en del av den akademiska utbildningen eller inte? Vad tycker du? Det är frågan. Och då hoppas jag ändå på ett svar – i ditt fjärde inlägg!

Anf. 62 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Det finns ett inslag av trivialisering i Beatrice Asks framställningar. Hon säger om högskoleutbildning: Inte sätter man sjuåringar i högskolan. Nej, de går i grundskolan, i årskurs 1. Vad är det för typ av resonemang? Sedan kommer vi in på Agneta Stark och hennes utredning. Jag säger att hon borde ha fått slutföra den, och sedan kan man gå vidare. Då säger ministern: Herregud!

Vad är det för typ av argument? Jag tycker att det är dåliga och svaga argument från ministerns sida.

Frågan om fördjupning upprepas.

Innehåll och kvalitet fanns med även i Agneta Starks utredning. Innehåll och kvalitet präglar de utredningar som de enskilda högskolorna har tagit fram när de har velat matcha fram förslag på hur de skulle kunna lägga upp en polisutbildning i framtiden. Ur detta material har Anders Danielsson sökt näring och substans. Det har blivit bra slutförslag som bygger på en högskoleutbildning.

Problemet för dig är att du politiskt har uppfattats motarbeta denna idé från första stund. Nu står du här i hörnet med din egen utredare som har talat om även för dig att detta är framtiden. Nu står du i kammaren med formuleringar om att det ska vara remiss och det ena och det andra. Du försöker gömma dig på något sätt. Du klarar inte, som politisk ledare, att svara på den enkla frågan: Vad tycker du? Ska det vara en polishögskoleutbildning i framtiden eller inte?

Om du inte klarar av att ro hem det är en annan sak. Ja eller nej? Det är en mycket enkel fråga att ta ställning till. Det tar bara några sekunder av din tid att sammanfatta detta. Du har ett gediget material som bakgrund när du svarar. Det problem du har är att du själv i grunden är motståndare och försöker hitta en annan väg.

Jag är glad om jag har fel och får se motsatsen.

Anf. 63 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Peter Hultqvist kan vara glad hela dagen. Han har definitivt fel.

Jag har samma uppfattning i dag som jag har haft hela tiden. Jag be- tackar mig för att ni hela tiden försöker tala om för mig vad jag har tyckt eller inte har tyckt. Jag vet det väldigt väl. Jag har väldigt gott minne. Det som jag hela tiden har tyckt varit märkligt är att socialdemokratiska före- trädare har varit fullständigt ointresserade av utbildningens innehåll och enbart har fastnat i formfrågan.

Det har vi diskuterat i debatter, både före och efter valet, gång på gång. Jag vidhåller, eftersom jag vill vara tydlig, att det är utbildningens innehåll som är det avgörande, inte formen. Det är oerhört centralt.

Om sedan Peter Hultqvist har blivit så övertygad av Thomas Bod- ströms påstående om vad jag tycker, men uppenbarligen inte begriper själv, är det bara att beklaga.

Försök att respektera att jag har en bestämd uppfattning när det gäller utbildning, nämligen att det är utbildningens innehåll och resultat som är avgörande. När man ska reformera utbildning bör man utgå från de kom- petensbehov som finns i de verksamheter där dessa människor ska arbeta. Det har varit oerhört centralt.

Jag har på punkt efter punkt utifrån Anders Danielssons utredning försökt att visa vad jag tycker är spännande, intressant och positivt att han har tagit tag i. Det har funnits och finns uppenbara brister där vi kan få förbättringar.

Det handlar inte om huruvida Beatrice Ask personligen tycker det ena eller det andra. Jag har faktiskt ansvar för den beredningsprocess som nu pågår för att vi ska få en modern polisutbildning som håller över tid. Det ansvaret tar jag på stort allvar. Därför dög inte er gamla utredning.

Jag förstår att ni känner att ni måste försöka försvara en kamrat och ett dåligt underlag. Det är roligt att ni nu tycker att Anders Danielsson har lagt fram ett bra förslag därför att han till en del har ungefär samma formulering som ni kanske skulle ha haft. Men det är mycket som är väldigt nytt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 64 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Pia Nilsson har ställt följande fyra frågor till mig:

1. Vad menar jag med en ansvarsfull finansiering och hur avser jag att agera när det gäller finansieringen?
2. Kommer jag att arbeta för att verkställa de OPS-projekt som bland annat Banverket har redovisat?
3. Är det mitt ställningstagande att det är rimligt att låta kommuner välja mellan skol- och järnvägsbyggen?
4. Delar jag uppfattningen att statens överskott är så stort att pengar inte behöver lånas till infrastruktursatsningar?

En väl fungerande infrastruktur är nödvändig inte bara för företagens och människornas transporter utan även för att arbetsmarknaden ska kunna utvecklas tillfredsställande. Men tyvärr måste jag konstatera att vi börjar i ett väldigt tråkigt utgångsläge. Det finns stora brister i de planer som den tidigare regeringen har fastställt, både på investeringssidan och för drift och underhåll. Bristerna har lett till att investeringsprojekt förse- nats och att anslagen till drift och underhåll inte varit tillräckligt stora, vilket i sin tur medfört försämringar i vägstandarden och fler driftsstör- ningar i tågtrafiken.

Det pågår nu ett brett beredningsarbete om de prioriteringar som be- höver göras för att få till stånd ett sammanhängande och fungerande transportsystem där alla transportslag bidrar till samma övergripande mål. Resultatet av detta arbete kommer att presenteras i höst i form av en infrastrukturproposition för åtgärder de kommande åren och dessutom en närtidssatsning för de närmaste åren.

Regeringen vill öka statens insatser för transportsystemet och samti- digt låta kommuner, regioner och näringsliv i hela Sverige få en tydligare roll i diskussionerna med trafikverken om prioriteringen av insatserna. Om en intressent vill medverka i infrastrukturinvesteringar är det viktigt att hörsamma den ambitionen och erbjuda möjligheter att förstärka sta- tens satsning. Jag vill understryka att detta inte innebär någon förändring av den grundläggande ansvarsfördelningen mellan statliga och kommu- nala aktörer för samhällets infrastruktur. Att lämna bidrag till statlig infrastruktur är en frivillig uppgift för kommuner, landsting och företag. Samtidigt kan jag konstatera att kommuner, landsting och företag på många håll i landet gör bedömningen att medfinansiering kan erbjuda ett stort mervärde. Ett bra exempel på detta är utbyggnaden av Citybanan i Stockholm, där regeringens förhandlare Carl Cederschiöld fått löften från Mälardalen om medfinansiering på 2 miljarder kronor utöver de 4 mil- jarder kronor som Stockholms län och Stockholms stad sedan tidigare utlovat till projektet.

Min och regeringens tydliga ambition är att vi ska kunna öka de stat- liga insatserna och samtidigt ytterligare förstärka utrymmet för en ökad satsning på infrastrukturen genom att ta till vara möjligheter till medfi- nansiering i form av brukaravgifter och investeringar från kommuner,

*Svar på
interpellationer*

landsting och näringsliv. Det är också viktigt att vi får mer infrastruktur för pengarna och att utvecklade former för upphandling och entreprenad används för att driva på förbättringar av produktiviteten.

När det sedan gäller lån till infrastruktursatsningar är det mycket riktigt så att det går bra för Sverige. Den starka grund som svensk ekonomi i dag vilar på förklaras av att fler har fått jobb. För den enskilda innebär det en lön att leva på samtidigt som de offentliga resurserna ökar. Statsbudgeten ger ett betydande överskott, vilket skapar utrymme för reformer. Jag vill dessutom understryka att lån för enskilda väg- eller banprojekt aldrig får motiveras med att statens resurser är otillräckliga. Detta vore en oansvarig budgetpolitik och skulle fördunkla riksdagens beslut om fördelningen av tillgängliga medel. Vi kommer att fortsätta arbetet med att utforma finansieringslösningar som på bästa sätt väger samman budgetdisciplin och förutsättningar för en effektiv framdrift.

Anf. 65 PIA NILSSON (s):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för svaren. Anledningen till att jag ställer den här interpellationen till infrastrukturministern är att det råder stor förvirring kring vad den här regeringen vill med infrastrukturen dels när det gäller konkreta satsningar, dels finansieringen.

Budskapen är minst sagt motstridiga. Ena dagen är det privata pengar som ska lånas, nästa dag behöver vi inte låna alls. De svar som jag i dag har fått från Åsa Torstensson bringar inte någon som helst klarhet i den ordan.

Den oro och förvirring som många av oss känner kvarstår.

Under valrörelsen var det lovsången till offentlig privat samverkan som vi kallar OPS som sjöngs från den borgerliga fyrklövern. Privat finansiering av vägar och järnvägar lyftes upp till ett vallöfte. I stället för stora statliga anslag skulle pengar lånas från privata finansörer som i sin tur skulle bli garant för att vägar och järnvägar kom till stånd betydligt billigare än om staten själv skulle sköta affärerna.

Förra hösten fick Banverket och Vägverket uppdraget att ta fram tänkbara OPS-projekt.

Men när dessa projekt sedan presenterades hade infrastrukturministern ändrat sig. Hon hade då insett att det inte finns några belägg för att väg- och järnvägsprojekt blir mer effektiva med privata pengar än med statliga.

Därför blev jag något förvånad när statssekreterare Leif Zetterberg på Näringsdepartementet nyligen sade att han utgår från att det kommer att finnas med något eller några OPS-projekt i den proposition som förhoppningsvis kommer till hösten.

Strax därpå säger statssekreteraren på Finansdepartementet Hans Lindblad att det inte finns någon anledning för staten, som går med drygt 100 miljarder kronor i överskott, att låna pengar till hög ränta av riskkapitalbolag.

Vad är det som gäller? Kommer regeringen att satsa på privat finansiering av vägar och järnvägar eller inte? Förvirringen är stor.

Det senaste budet är att finansieringen ska ske på ett ansvarsfullt sätt. Med ett ansvarsfullt sätt menar regeringen här att kommuner och företag ska vara med och betala väg- och järnvägsbyggen. Trots 103 miljarder i

överskott anser regeringen att det är nödvändigt att Sveriges kommuner ska betala den infrastruktur som är statens ansvar, men bara om det finns särskilda skäl, det vill säga om det går att mäta något slags nytta. Och det ska vara frivilligt. För att detta ska vara möjligt vill man nu göra ändringar i kommunallagen.

Om detta förslag tycker Sveriges Kommuner och Landsting inte. Det som staten ansvarar för ska staten också betala. Man borde också se till att det finns pengar till infrastrukturprojekten, säger man från Sveriges Kommuner och Landsting. Man säger visserligen ja till lagändringen, men man är mycket noggrann med att framhålla vikten av att det bör ske endast i undantagsfall. Det är inte möjligheten för en kommun att vara med och betala en väg eller en järnväg som får vara det avgörande i prioriteringen av projekt, menar man bland annat i Malmö.

I Göteborg är man också upprörd. Man befärdar att vissa regioner kan få mindre satsningar om de inte anmäler sitt intresse att vara med och betala. Staten ska prioritera infrastruktur efter behov och inte efter medfinansiering.

Herr talman! Nu undrar jag till slut: Hur kommer den påstådda frivilligheten att fungera i praktiken? Vad händer med de kommuner och landsting som väljer att säga nej till medfinansiering? Kommer de att få vänta lite längre på sina vägar och järnvägar? Eller vad kommer att hända med de kommuner och landsting som har stora behov av vägar och järnvägar och som ändå gör bedömningen att de inte har råd att betala? Vad kommer att hända?

Anf. 66 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Herr talman! Det finns behov av och önskingar om infrastruktur-satsningar på många håll i landet. Jag tror att alla kommuner i Sverige kan ta fram exempel som de anser vara högst prioriterade utifrån just deras specifika situation.

Bland annat debatterade vi den 9 april här i kammaren om Degerfors kommun som är ett exempel.

I den kommande infrastrukturpropositionen har alliansregeringen en viktig uppgift i att försöka tillgodose så mycket som möjligt av de behov som finns på olika håll i landet. Men vi måste också vara realistiska. Pengarna kommer inte att räcka till allt på den digra önskelista som nu finns. Även om vi i alliansregeringen gör en rejäl satsning kommer projekt att hamna på en väntelista.

Men ett sätt att komma åt detta är att öppna för de önskemål som finns på flera håll i vårt land – från kommuner, från regioner och från näringsliv – att medverka i finansieringen. Vi får då, precis som infrastrukturministern redan har sagt, möjligheter till förstärkningar av de satsningar som staten gör. Det öppnar också möjligheter för tidigareläggning av projekt.

Det är också så, som infrastrukturministern redan har sagt, att vi börjar i ett utgångsläge som är allt annat än positivt. Den tidigare socialdemokratiska regeringen fastställde planer som inte var finansierade i alla delar eller fullt ut. Alliansregeringen har fått ärva Socialdemokraternas infrastrukturplan där det saknas 30 miljarder kronor i investeringsmedel bara på vägsidan och över 50 miljarder kronor på järnvägssidan. Totalt saknas det alltså 80 miljarder kronor på investeringsidan. Till detta ska

läggas mångmiljardbelopp för eftersatt underhåll – på vägsidan 20 miljarder kronor och på järnvägssidan 22 miljarder kronor.

Anf. 67 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Till Pia Nilsson ska jag säga att jag inte tror att det finns någon i det här landet som inte är införstådd med att den här regeringen har stora ambitioner att ta sig an de stora bristerna i den nuvarande planen både för väg- och järnvägssidan som Pia Nilssons parti Socialdemokraterna har lämnat efter sig. Det är oerhört viktigt att vi skapar bra förutsättningar med en bra infrastruktur för företagandet, för jobben och för den stora klimatutmaning som vi har. Därför lägger vi sådan kraft på att hitta former för att skapa ytterligare medfinansiering. Det är naturligtvis en oerhört stor uppförsbacke. Det saknas 80–90 miljarder kronor i befintlig plan innan vi ger oss in på de stora förväntningar och ambitioner som man har runt om i landet när det gäller möjligheterna att skapa egna förutsättningar för tillväxt i sina egna närområden.

Jag vet inte vilken erfarenhet som Pia Nilsson har från kommunal verksamhet, av kommunala budgetar och av kommunalt engagemang att skapa tillväxt och bra förutsättningar för jobb och att skapa ett bra näringslivs- och företagarklimat i sin egen kommun.

Där finns det ständiga vägval för de egna fullmäktigeförsamlingarna. Och jag har mycket stor tilltro till kommunfullmäktiges egna val och egna prioriteringar. Det görs redan i dag.

En kommun som är engagerad i att skapa möjligheter för sin egen tillväxt och sin egen utveckling sitter redan i dag med ett brett engagemang på den lokala nivån.

Redan i dag finns det medfinansiering av delar av vägar, där Banverket och kommunerna tillsammans har hittat former för att ha en medfinansiering av lösningar. Det gäller till exempel väg 70 i Insjön.

Det sker också en medfinansiering av kommun och Banverket i Rättvik.

Det är sådant som är ganska naturligt för en kommun, att man på kommunal nivå är engagerad i att utifrån sina möjligheter och den kultur där man finns också skapa bra förutsättningar för tillväxt och utveckling.

Därtill finns det ett flertal ytterligare projekt som nu ett antal kommuner har lämnat in till regeringen. Där finns det ett antal avsiktsförklaringar där man från kommunernas sida tillsammans med Vägverket har skissat just på medfinansieringsförslag för att komma vidare med ett antal vägprojekt som är viktiga för dessa kommuner.

Det är naturligtvis så att grunden för en infrastrukturplanering alltid bygger på att det görs prioriteringar både i förhållande till det samhällsekonomiska mervärde som just den investeringen innebär och i förhållande till den budgetram som finns. När vi skapar förutsättningar för mer medfinansiering, skapas det naturligtvis förutsättningar för ytterligare pengar och resurser till väg- och järnvägssidan.

Anf. 68 PIA NILSSON (s):

Herr talman! Är det verkligen rimligt, Åsa Torstensson, att låta kommuner välja mellan spår och skola och mellan väg och vård, i ett läge när du och dina kolleger i regeringen själva har sagt att kommunernas ekonomi sannolikt kommer att försämrats ganska dramatiskt under de kom-

mande åren? Det står att läsa i den vårproposition som ni lade fram för någon vecka sedan.

Ändå kräver ni att medfinansiering ska ske från kommuner som kommer att ha fullt sjå att klara vård, skola och omsorg.

Jag har erfarenhet av kommunalt styre. Jag var ganska länge aktiv kommunpolitiker i Sala, och jag vet precis vad det handlar om när man måste väga det ena mot det andra. Men kom inte och lägg ytterligare bördor genom krav, för det är precis vad det kommer att handla om.

Ni pratar om frivillighet. Jag vill då, herr talman, ge ett tydligt exempel från i måndags när statsminister Fredrik Reinfeldt var uppe i Burträsk och fick frågan: Kommer Norrbotniabanan att byggas? Han svarade blankt nej, med den kommentaren att det vore roligt om den som propagerar för denna kunde komma med en finansiering. Det är så det kommer att heta. Kan du inte betala blir det ingen väg och inget järnvägsbygge. Så mycket för den frivilligheten, infrastrukturminister Åsa Torstensson!

Jag är orolig, för jag tycker att ur led är tiden. Jag tror att det sannolikt kommer att bli så att prioritet ett kommer att vara om du kan betala. Därefter kommer behoven. Behoven kommer att få stå tillbaka till förmån för dem som faktiskt kan finansiera. Hur ska vi klara av att hantera de kommuner som av olika skäl inte kan betala eller vill betala, om vi nu ska prata om frivillighet? Vad händer med de vägar och järnvägar som finns inom deras områden? Kommer de att få stå tillbaka till förmån för vägar i de kommuner som har ekonomi för att betala?

Jag vill ha ett svar, och jag hoppas att det kan bringa något slags klarhet. De svar jag fått så här långt från statsrådet tycker jag gör att det är mer förvirrande än vad det var innan.

Anf. 69 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Herr talman! Jag vill än en gång poängtera att det är viktigt att vi är öppna och lyhörda för de önskemål som finns inte bara vad gäller projekt utan även när det gäller finansieringsformer och medfinansiering.

Alliansregeringens övergripande mål är att bryta utanförskapet genom fler jobb i fler och växande företag. Men en förutsättning för att kunna öka tillväxten och sysselsättningen är en bra och välfungerande infrastruktur. Behov finns det på många ställen i vårt land. Vi måste bygga smarta system där de olika transportslagen samverkar, med ett utökat miljöfokus, inte bara på persontransporterna utan även på gods-transporterna.

Herr talman! Vi måste också inse att den tidigare socialdemokratiska regeringen genom brister i sina infrastrukturplaner byggt upp orimliga förväntningar på många håll i vårt land. På det sättet har Socialdemokraterna åstadkommit en förtroendekris för politikens trovärdighet när det gäller infrastruktursatsningar.

Herr talman! Alliansregeringen menar allvar med satsningar på infrastruktur, och vi tänker göra allt för att genomföra bästa möjliga infrastrukturplan.

Anf. 70 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag tror, Pia Nilsson, att det vore på sin plats med lite självvranssakan. Grunden för den oro som finns runt om i landet är just avsaknaden av tilltro till den infrastrukturplan som nu ligger. När det

saknas 80–90 miljarder skapar det oro. Det är det som kommer att påverka kommunernas möjligheter att skapa bra förutsättningar för tillväxt och utveckling av jobb. Det handlar lika mycket om att skapa förutsättningar för bättre drift och underhåll som kanske snabbast ger effekt i hela landet.

Det är därför som det är oerhört viktigt att hitta former för ytterligare medfinansiering. Det är en brant uppförsbacke, först och främst vad gäller att skapa tillräckliga resurser för den befintliga plan som alla tror ska gälla. Samtidigt har vi oerhörda utmaningar gentemot hela landet när det gäller att skapa bra förutsättningar för bra kollektivtrafik, bra spår-bunden trafik och vägar som håller året runt.

Återigen är medfinansieringen – det privata näringslivet, kommuner och regioner – en del av detta. Det handlar inte om ultimativa krav. Menar Pia Nilsson att Stockholms stads eller Stockholms läns landstings engagemang för infrastrukturen i Stockholm med direkt medfinansiering är någonting negativt för landet i övrigt? Jag förstår inte det argumentet. I många sammanhang kan jag i det här avseendet möta kritik mot att Stockholm tar stora resurser från de samlade infrastrukturinvesteringarna. Här skapar Stockholmsregionen ytterligare möjligheter genom medfinansiering för att gå vidare med en stor järnvägsutbyggnad. Det skapar naturligtvis mer resurser in i systemet, som är till gagn för hela landet med tanke på den samlade utmaningen och den ambition som jag har. Det är inget bra förhållningssätt när man i relation mellan stat, kommun och region inte kan ha tilltro till varandra. Jag har i många samtal och möten fått höra att det är viktigt att staten är trovärdig i sina planer – att staten som partner är trovärdig. En oerhört viktig del däri är att skapa en finansiering och ett hållbart system för de planer som läggs fram i stället för att bygga luftslott. Då får vi snarare hålla igen. Mindre av luftslott och en tydligare budget som man kan hålla sig till – det är en del av det som vi arbetar med när det gäller den kommande infrastrukturpropositionen.

Återigen: Det gäller att skapa förutsättningar för en ytterligare medfinansiering. Därtill, det vill jag upprepa, har jag en mycket stark tilltro till att kommunfullmäktige och de lokala kommunstyrelserna har ett mycket brett samhällsengagemang som gör att man skapar förutsättningar för en bredare samhällsutveckling. Där är skola och näringsliv i allra högsta grad väldigt viktiga att ha en samlad syn över.

Anf. 71 PIA NILSSON (s):

Herr talman! Statsrådet Åsa Torstensson pratar som om kommuner och landsting hade en sjö av pengar att ösa ur. Så är inte fallet, och det kommer att bli ännu sämre. Det skriver regeringen i sin egen prognos. Kommunernas och landstingens ekonomi kommer att försämrats dramatiskt, från ett plus till ett minus inom loppet av två år. Då begär infrastrukturminister Åsa Torstensson att kommunerna ändock ska vara med och betala det som är statens åtagande.

Det saknas pengar, säger Åsa Torstensson, inte bara en gång utan två tre gånger. Vi har hört det förr. Ja, men tacka för det! Här sänker Åsa Torstenssons regering skatten med 60 miljarder på ett bräde, 600 miljarder sett över en tioårsperiod. Tänk så mycket infrastruktur vi skulle kunna få för de pengarna!

Samtidigt går staten med ett överskott på drygt 100 miljarder. Det finns inte pengar. Det saknas pengar. Javisst, men frågan är vad man väljer att lägga pengar på, Åsa Torstensson. Den borgerliga regeringen har onekligen gjort sitt val. Skattesänkningar går före satsningar på välfärden. Infrastrukturen är välfärdens blodomlopp, det tror jag att vi är överens om.

Jag är oroad. Jag tycker inte att jag har fått några svar. Den frivillighet som Åsa Torstensson hävdar är en chimär. Det visar inte minst statsministrens besök i Burträsk. Han sade att ska det vara någon Norrbotniana ska ni också tala om hur den ska finansieras. Det är så budskapet kommer att löpa som en röd tråd genom landet. Det ställer jag inte upp på, och det gör inte heller Sveriges kommuner och landsting.

Anf. 72 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Pia Nilsson, jag tar gärna diskussionen om skattesänkningar, för Pia Nilsson och hennes parti har varken skapat förutsättningar för fler jobb i det här landet eller ökat möjligheterna för människor att leva på sin lön och bestämma över sin egen plånbok. Det är i allra högsta grad det som den här regeringen har valt att prioritera. Det är oerhört avgörande för oss att skapa förutsättningar för människor att ha jobb, ta eget ansvar och bestämma över sin egen plånbok. Det är oerhört avgörande i vår syn på människor.

Dessutom har Pia Nilsson och Pia Nilssons parti inte heller skapat förutsättningar för att vi ska ha en infrastrukturplan som håller. Återigen: Lite självrannsakan från Pia Nilsson!

Jag har en mycket stark tilltro till de kommuner som jag för samtal med. De är mycket väl införstådda med det arbete som regeringen har att ta sig an vad gäller att vidta åtgärder i form av en närtidssatsning, som vi återkommer med i ordinarie budget, för att kunna genomföra några åtgärder enligt den befintliga planen som inte har tillräckliga resurser, samtidigt som vi blickar framåt.

När det gäller den kommande infrastrukturpropositionen är det viktigt att se vilka möjligheter vi har att skapa förutsättningar för en ökad medfinansiering från näringslivet och från kommunerna. Vi kan mycket tydligt se att det är en uppförsbacke med befintliga planer och med stora utmaningar. Genom att skapa förutsättningar med mer resurser in i systemet skapar vi också förutsättningar för att just utveckla infrastrukturen ytterligare i det här landet i alla dess delar.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.51 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 13.00 då statsminister Fredrik Reinfeldt (m) skulle lämna svar på interpellation 2007/08:631.

11 § Svar på interpellation 2007/08:631 om statsministerns synpunkter på riksdagens interna arbete

Anf. 73 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Peter Hultqvist har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder för att klargöra motiven bakom de uttalanden som citerats i interpellationen. Uttalandena härrör från ett telegram från Tidningarnas Telegrambyrå som rör riksdagens konstitutionsutskotts granskning av statsministerns ansvar för krishantering i Statsrådsberedningen.

Låt mig inledningsvis konstatera att när denna interpellationsdebatt nu äger rum har jag under förmiddagen deltagit i konstitutionsutskottets utfrågning i granskningsärendet om statsministerns ansvar för krishantering i Statsrådsberedningen.

Jag vill först klargöra min syn på frågan om riksdagens kontroll av regeringen. Riksdagens granskning av rikets styrelse och förvaltning är en av riksdagens huvuduppgifter och läggs fast i regeringsformen. I riksdagens kontrollmakt ingår möjligheten för riksdagsledamöter att ställa interpellationer och frågor till statsråd i angelägenheter som angår statsrådets tjänsteutövning.

Ett annat instrument för riksdagens kontroll är konstitutionsutskottets granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning. Utskottet har enligt regeringsformen rätt att för detta ändamål utfä protokollen över beslut i regeringsärenden och de handlingar som hör till dessa ärenden.

Riksdagens konstitutionella kontroll får ses mot bakgrund av stadgandena i regeringsformen som slår fast att riksdagen är folkets främsta företrädare, att regeringen styr riket och att regeringen är ansvarig inför riksdagen.

Statsministern har självfallet ingen möjlighet att styra hur den konstitutionella granskningen av honom ska gå till. Jag kan försäkra Peter Hultqvist om att det inte håller på att skapas en praxis där regeringen vill bestämma hur den ska granskas. Tvärtom är det enligt min mening mycket viktigt att vi gemensamt värnar den konstitutionella ordning för granskning av regeringen som är fastslagen i vår grundlag.

Anf. 74 PETER HULTQVIST (s):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Läget är följande: Förre statssekreteraren Ulrica Schenström säger i ett mejl nej till att delta i KU:s utfrågning med anledning av hennes uppmärksammade krogbesök, som slutligen ledde till att hon avgick från sin post. Hon hade krisberedskapsjour i Statsrådsberedningen och uppträdde berusad på krogen, vilket är en föga passande kombination.

Statsminister Fredrik Reinfeldt, hennes tidigare högste chef, markerar ett stöd för hennes agerande att inte inställa sig hos KU: "Det finns en uppenbar risk att det blir ett spektakel, som naturligtvis riktas mot en enskild person som ju redan fått dra stora konsekvenser av vad som händer." Det var statsministerns ord i tidningsintervjun.

Hon mejlar det formella svaret till KU på de frågor som ställts, men hon inställer sig inte. Jag har några direkta synpunkter på hela agerandet.

1. Det är anmärkningsvärt att statsministern tar på sig rollen som recensent av ett ännu ej utfört arbete i riksdagens konstitutionsutskott. Av vilken anledning lägger sig statsministern i det här över huvud taget? Varför tar han ordet "spektakel" i sin mun över huvud taget? Varför har han över huvud taget en offentlig åsikt om det här? Vad jag har förstått av dagens utskottsutfrågning är det också så att statsministern inte kunde ge detaljerade besked kring Schenströms deltagande i vissa övningar och hennes roll när det gällde krisberedskapen.
2. Särskilt märkligt är statsministerns agerande när det gäller KU:s granskning, som i grunden riktas mot honom själv. Är det gott omdöme och ett uttryck för respekt för riksdagens granskningsarbete att agera på det viset?
3. Normalt är att den som kallas till KU inställer sig. Det är praxis. KU:s ledamöter har direkt möjlighet att ställa frågor och se reaktion. Att svara skriftligt och formellt är alltid enklare. Då behöver man inte konfronteras, utan man kan gömma sig och hålla sig undan följdfrågor och resonemang.
4. Fredrik Reinfeldt är den förste statsminister som lägger sig i KU:s granskningsarbete med stöd till att en före detta hög tjänsteman inte behöver infinna sig till en utfrågning. Problemet med det här är att det skapar prejudikat, där det öppet exponeras att man kan komma till KU:s utfrågningar när det passar en. Det är ett grundläggande förhållningssätt som byts, vilket är anmärkningsvärt och vilket statsministern i det här fallet legitimerar. Vilket ansvar tar statsministern för detta nu och i framtiden?
5. Före detta statssekreteraren Ulrica Schenström uppbär för närvarande avgångsvederlag från staten direkt kopplat till hennes tjänst som statssekreterare i Statsrådsberedningen. Enbart det förhållandet visar det orimliga i att hon uteblir när KU kallar.

Jag noterar att statsministern på min interpellation svarar ytterst formellt. Han säger också att det är "viktigt att vi gemensamt värnar den konstitutionella ordning – – som är fastslagen i vår grundlag". Statsministern försäkrar också att han inte håller på att skapa en praxis där regeringens bestämmelser hur den ska granskas.

Mina frågor till statsministern är därför: Är detta ett uttryck för att statsministern nu ångrar sitt försvar av Ulrica Schenströms vägran att personligen inställa sig till KU:s utfrågning? Ångrar statsministern att han över huvud taget uttalade sig och lade sig i den här frågan?

Anf. 75 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Som svar på en direkt fråga av konstitutionsutskottets ordförande har jag angivit att de beskrivningar jag har givit mer har handlat om det kringliggande, som också präglar en utfrågning i konstitutionsutskottet. Det fanns anledning att anta att det skulle bli betydande mediehantering och mediebearbetning kring den typen av utfrågningar och att det mindre skulle handla om det konstitutionella uppdrag som konstitutionsutskottet har.

I det sammanhanget påpekade jag också att det är statsrådets tjänsteutövning som konstitutionellt är det konstitutionsutskottet granskar. Jag har inte samordnat detta eller haft kontakt med Ulrica Schenström för att på något sätt komma överens om eller ens tycka något om huruvida hon ska inställa sig till konstitutionsutskottet. I den delen känner jag inte att jag är bunden av eller har påverkat henne i någon riktning.

Mina synpunkter var mer en förståelse från människa till människa för att det kan finnas en känsla av spektakel i det som ligger kring en utfrågning, inte själva utfrågningen i sig. Det är möjligen den skillnaden som förklarar varför jag inte tycker att jag har ägnat mig åt att förskjuta någon konstitutionell praxis, i kontrast till hur interpellanten uppfattar frågan.

Anf. 76 PETER HULTQVIST (s):

Fru talman! Jag förstår att Fredrik Reinfeldt vill tona ned det hela och att Fredrik Reinfeldt kanske till och med i ljuset av händelseförloppet känner att det kanske inte var helt lyckat att över huvud taget prata i sammanhanget.

Man kan tänka sig ett scenario där Lars Danielsson, som tog timeout som statssekreterare i Statsrådsberedningen efter tsunamikatastrofen, inte hade infunnit sig till konstitutionsutskottet. När Lars Danielsson avgick sade Fredrik Reinfeldt: "När makten försöker dölja sanningen får man känslan av att makten skyddar sig själv." Så lät det då. Nu uttalar statsministern någon sorts människa-till-människa-stöd som lik förbaskat blir ett stöd till att Ulrica Schenström inte kommer till KU. Vad säger man då?

"När makten försöker dölja sanningen får man känslan av att makten skyddar sig själv." Är det så även nu, Fredrik Reinfeldt?

Statsministern försöker tona ned detta. Men statsministern är också så mycket politiker att han vet att det finns en annan verklighet, där man betraktar detta med andra ögon.

Här har vi alltså en historia om en krisberedskapsorganisation i Statsrådsberedningen, i Fredrik Reinfeldts eget regeringskansli, som uppenbarligen inte fungerade. Det handlar om en berusad, numera avgången, statssekreterare och om bristande rutiner.

Trots allt som har hänt håller inte statsministern känslorna och fingrarna i styr. Oavsett efterhandsförklaringar om mediernas eventuella arbete är det så att han gick in i det här och gjorde ett uttalande som legitimerar ett uteblivande från konstitutionsutskottets möte. På det sättet skapas prejudikat. På det sättet legitimeras den här typen av agerande. Till och med privatpersoner inställer sig till konstitutionsutskottet. Men Fredrik Reinfeldts egen före detta statssekreterare och högra hand Ulrica Schenström gör det inte.

Det är vad jag tycker är allvarligt och ett problem. Det är ett problem att Fredrik Reinfeldt över huvud taget lade sig i den här diskussionen.

Intrycket blir att respekten för KU gäller mer för vissa än för andra. Jag kan bara tänka mig vad Fredrik Reinfeldt hade sagt som exempelvis Lars Danielsson uteblivit från KU. Jag kan tänka mig vad det är för typ av omdömen som då hade levererats.

Den enda rimliga ståndpunkten är att när KU kallar inställer man sig, punkt slut. Det är den enda rimliga ståndpunkten. Det fanns faktiskt saker på dagens KU-sammanträde där Ulrica Schenström kunde ha gett ytterligare besked och förklaringar.

Det ställs naturligtvis frågor om statsministerns egen roll i sammanhanget. Vad har statsministern gjort och inte? Statsministern ger nu besked om att han inte har varit i kontakt med Ulrica Schenström och inte påverkat henne.

Det statsministern har gjort är att legitimera hennes frånvaro i konstitutionsutskottet. Han har på det sättet bidragit till att skapa ett prejudikat på den punkten. Vilket ansvar tar statsministern för det och de eventuella konsekvenserna av detta i framtiden? Kommer vi att få fler lägen där man av olika skäl kan tycka att det är okej att utebli?

En del beskriver det som allmänmänniska skäl medan andra beskriver det som att man inte vill konfronteras med den verklighet som man själv varit med och ställt till. Man vill inte riktigt stå för sina handlingar och konfronteras med riksdagens granskare i de ärendena.

Anf. 77 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Jag ber först att få tacka statsministern för det engagerade och klagörande svaret på Peter Hultqvists interpellation.

Riksdagens konstitutionsutskott är det utskott som ska granska regeringen och ett kontrollorgan. För regeringen och inte minst för en statsminister finns det skäl att vara mycket varsam när det gäller att betygssätta konstitutionsutskottets arbete. Det är det omvända det handlar om. Det är konstitutionsutskottet som ska betygssätta statsministern, statsråden och regeringen.

Jag kan ha förståelse för att Fredrik Reinfeldt i ett något personligt engagerat skede använder uttryck som kanske inte var riktigt övertänkta därför att han var så engagerad av att hans förra statssekreterare Ulrica Schenström i ett onyktert tillstånd hade ställt till det för sig och förorsakat svårigheter både för Fredrik Reinfeldt som statsminister, för regeringen och för hans parti.

Jag kan ha förståelse för att Fredrik Reinfeldt i ett sådant läge lite grann tappar kontroll över sitt sätt att formulera sig. Om han bedömer och säger att det blir ett spektakel i konstitutionsutskottet, och kanske efteråt inser att det inte var det mest korrekta uttrycket för att beskriva den instans i Sveriges riksdag som just ska betygssätta, bedöma och värdera statsministerns, statsrådets och regeringens arbete, kunde han väl ha sagt: Det var ett förflutet ord. Min avsikt var inte att beskriva det på det sättet att det skulle avhålla Ulrica Schenström från att komma eller rekommendera henne att inte komma till konstitutionsutskottet för att svara på frågor.

Det hjälper inte att Fredrik Reinfeldt i dag står och säger: Det var inte min tanke att jag på något vis skulle påverka Ulrica Schenström att inte komma till utskottet. Det borde ha varit Fredrik Reinfeldts uppdrag att underlätta konstitutionsutskottets arbete. Det har hans företrädare gjort.

Det borde vara rimligt för en regeringschef att säga: Om en av mina tidigare medarbetare kallas och bjuds in till konstitutionsutskottet är det rimligt att vederbörande går dit. Det gäller naturligtvis om man inte har något speciellt att dölja. Har man någonting att dölja förstår jag att man inte vill gå dit. Ut med det, Fredrik Reinfeldt: Vad är det som ska döljas och som gjorde att Fredrik Reinfeldt inte ville medverka till att förre statssekreteraren Ulrica Schenström ville gå till konstitutionsutskottet?

Jag tycker att det naturliga svaret på de frågor statsministern fick i anslutning till kallelsen av Schenström till konstitutionsutskottet borde ha varit att underlätta arbetet för utskottet. Han borde ha sagt: Det är en självklarhet att Ulrica Schenström ska komma till utskottet och svara på frågor och göra de klargöranden hon kan, och här finns ingenting att dölja.

Men det sade inte statsministern. I stället sade statsministern: Jag känner personlig förståelse för om hon vill avstå från att delta. Det personliga får faktiskt inte ta över i ett sådant läge. När man är statsminister får man företräda det ämbete som man representerar. När man vet att konstitutionsutskottet ska granska ens ämbete som statsminister, statsråd och ledare av regeringen kan man inte låta det personliga ta över.

Hur gärna man än tycker synd om den tidigare medarbetaren för hennes eskapader får inte det vara bestämmande. Om han hade gjort ett sådant uttalande och sagt att det kan leda till ett spektakel kanske han sekunden efteråt kan tänka efter och säga: Det var inte så välövertänkt. Statsminister Reinfeldt kunde ha sagt: Jag menade inte med det att avråda henne på något vis, tvärtom vill jag uppmana henne att gå till konstitutionsutskottet för både regeringens och riksdagens skull för att få till stånd alla typer av klargöranden.

Därför är frågan fortfarande: Vad finns det fördolt bakom tanken att undvika att Schenström ska komma till utskottet?

Anf. 78 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Återigen vill jag säga att det mer var ett sätt att åskådliggöra hur jag tror att situationen i sin helhet hade uppfattats om Ulrica Schenström hade kommit dit och inte en betygssättning av KU eller KU:s roll i den svenska konstitutionen. Till den delen har jag, och det har jag också gjort för konstitutionsutskottet, sorterat ut vad som för mig var avsikten med den beskrivningen.

Jag vill påpeka att det inte var jag som förde in min företrädare i diskussionen. Det gjorde nu Bosse Ringholm. Om jag förstår beskrivningen här skulle alltså socialdemokratin i alla sammanhang ha säkerställt på alla sätt att KU:s arbete skulle underlättas och hållit i högt försvar KU:s roll i den svenska demokratin, och det skulle jag på något sätt göra anorlunda.

Det är bara det att Göran Persson hade ett sätt beskriva KU där han buntade ihop JO, JK och KU och beskrev det som förkortningar som han kände sig mycket distanserad till och huvudsakligen ansåg ägnade sig åt politiska kampanjer.

Det var en mer direkt sammanfattning och utskåpning av även andra institutioner som inte låg i närheten av mitt försök att mer beskriva vad som kan vara den kringliggande känslan runt en KU-hantering.

Referenserna till Lars Danielsson och tsunamikatastrofen bör man kanske också vara försiktig med. Det är av det enkla skälet att tsunamikatastrofen påverkade väldigt många människor. Det var en katastrof som byggde på en naturkatastrof men där det också på många sätt fanns en känsla av senfärdighet. Det fanns dessutom en vilja att peka på varandra som direkt drog in Lars Danielsson i en diskussion om huruvida han eller någon annan hade utfört vissa typer av telefonsamtal.

Vad var skillnaden, Peter Hultqvist? Kan Peter Hultqvist nämna någon socialdemokrat som avgick och tog på sig ansvaret för de tillkortakommanden som fanns vid tsunamikatastrofen? Det är vad som nu har skett. Här sker ett tillkortakommande, och en person tar sitt ansvar och får avgå. Det var vad som saknades. Därför blir inte jämförelsen så väldigt lyckad.

Just den här viljan att inte ta på sig ansvaret och dra konsekvenser präglade entydigt den hanteringen och var en grund för irritationen och kritiken.

Anf. 79 PETER HULTQVIST (s):

Fru talman! Jag tror att statsministern borde ta och reda ut det här – avgick Ulrica Schenström eller avsattes hon? Det är faktiskt kopplat till huruvida hon är berättigad till det avgångsvederlag och arvode som hon har i dag. Det är rätt så viktigt hur statsministern väljer att formulera sig i sammanhanget.

När det gäller Danielsson, Schenström och alla andra tycker jag att principen är enkel oavsett bakgrunden: Kallas man till KU så kommer man. Det finns ingen anledning att försvara att folk ska ha rätt att utebli. Framför allt finns det ingen anledning för en statsminister att underlätta, legitimera eller skapa prejudikat som gör att det är okej att utebli – att man kommer när man tycker att det passar. Så kan man inte agera.

Det får aldrig vara den enskilda situationen som styr om man ska känna att man ska behöva komma till KU eller inte. Det ska inte vara så att en personlig relation där någon tycker synd om den ena eller den andra eller ett visst händelseförlopp gör att man känner att man inte behöver komma. Det ska inte spela någon roll att statsministern eller någon annan tycker det ena eller det andra. Om privatpersoner inställer sig när KU kallar kan också före detta statssekreterare i Statsrådsberedningen göra det. Jag tror till och med att det hade rätt ut några frågetecken i dag om Ulrica Schenström hade varit här.

Oavsett hur det är med någon så kallad mediesituation eller mediebild eller fotografernas eventuella insats i sammanhanget är det en fullständig bisak. Det intressanta är KU:s arbete och att man sitter där med KU:s ledamöter, svarar på frågorna och vågar konfronteras. Det är detta det handlar om. Man ska ge de relevanta svaren. Det är varken enklare eller svårare än så.

Jag tycker att det är synd att statsministern gjorde det här. Men statsministern kanske också har lärt sig en läxa.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 80 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! När statsministern är pressad – och det har han varit ett antal gånger när statsråd som har fifflat har tvingats avgå och när nära medarbetare inte har skött sig på ett sjyst sätt och tvingas avgå – väljer han att tala om andra saker.

Nu handlar interpellationen om den ganska enkla fråga som statsministern inte vill prata om. Den ganska enkla frågan är: När riksdagens kontrollorgan konstitutionsutskottet kallar statsråd, statssekreterare och andra medarbetare till förhör – ska man då inställa sig eller inte inställa sig? Statsråd inställer sig alltid. Men Fredrik Reinfeldts förra nära medarbetare Ulrica Schenström valde att inte inställa sig. Vi vet inte om hon hade någonting att dölja som gjorde att hon inte ville inställa sig eftersom hon inte kom till utskottet.

Det anmärkningsvärda är att statsministern försvarar hennes betende. I stället för att underlätta för riksdagens konstitutionsutskott att få svar på frågorna från Ulrica Schenström går statsministern ut och betygsätter konstitutionsutskottets agerande innan utskottet ens har sammanträtt och sagt att det bara kommer att leda till spektakel. Det är med förlov sagt inte något särskilt stort värn av svensk demokrati att en statsminister på ett så raljant sätt dömer ut den process som inte ens har inletts i riksdagens konstitutionsutskott.

Jag har förståelse för att statsministern kanske med tanke på den personliga konsekvensen och sin nära relation till medarbetaren sade ett förfluet ord. Men säg det i stället, då! Säg: Det där inte var övertänt; jag borde inte ha sagt det!

Men nu väljer statsministern i stället att tala om andra saker. Bättre fly än illa fåkta, är ett gammalt svenskt talesätt. Det passar ganska bra in på statsministern.

Anf. 81 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru talman! Egentligen är det bara en synpunkt som är viktig att komma ihåg. Det är att konstitutionsutskottets granskning riktas mot statsråd. Statsråd har att infinna sig om KU kallar till granskning. Det finns inte samma typ av regel med lagstöd när det gäller medborgare eller andra än statsråd.

Sedan kan man diskutera vilken typ av praxis som ska utformas, men det måste också bygga på att man i konstitutionsutskottet visar ömsesidig respekt och hänsynstagande så att det verkligen blir en granskning som riktas mot statsråd. KU ska inte ge känslan av att vara någon sorts i nationen inrättad domstol där medborgare och andra typer av medarbetare ställs in och får stå till svars för saker som inte kopplas till enskilda statsråd.

Det är en diskussion som ibland har förts och som bör föras. Man kan i alla fall landa i den Peter Hultqvistska slutsatsen och anse att de som kallas rimligen bör infinna sig. Men jag vill bara korrekt påpeka att regelsystemet inte ser ut så. På det sättet har vi gjort åtskillnad på statsråd och andra när regelsystemet för konstitutionsutskottet har utformats.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 82 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Tommy Waidelich har frågat mig om jag kommer att verka för en omförhandling av det så kallade Arlandabaneavtalet snabbare än till 2011 då avtalet går ut, om jag kommer att ta initiativ till att förstärka kollektivtrafiken till Arlanda och om jag kommer att ta initiativ till att förhindra att tullen i Kapellskär läggs ned.

I avtalet om Arlandabanan finns mycket riktigt en option som möjliggör en eventuell inlösen av järnvägstrafiken på Arlandabanan 2010. A-Banan Projekt AB, som är det statligt ägda bolag som ansvarar för Arlandabanans trafikering, håller på att se över avtalet tillsammans med A-Train. Avtalet kan tidigast sägas upp till 2010 med ett års uppsägningstid. Det återstår nu drygt ett halvår tills staten behöver varsla A-Train vid en eventuell uppsägning av kontraktet. Detta halvår behövs för att A-Banan Projekt AB och A-Train ska hinna se över avtalet. Jag kommer därför inte att vidta någon åtgärd för att omförhandla avtalet snabbare än vad optionen medger.

Jag anser det angeläget att fler resenärer ska kunna använda sig av tåget som färdmedel för att ta sig mellan Stockholm och Arlanda flygplats. I dagsläget pågår ett aktivt arbete i Arlanda forum och Kraftsamling Stockholm mellan Banverket, trafikoperatörer och berörda kommuner om hur spårkapaciteten till Arlanda bättre kan utnyttjas. Detta arbete kommer förhoppningsvis att resultera i att fler i Mälardalen kommer att välja tåget som färdmedel till Arlanda.

Vad gäller frågan om tullen i Kapellskär vill jag först tydliggöra att det är Anders Borg som i regeringen ansvarar för frågor om Tullverket, och inte jag. Det ankommer inte på regeringen att fastställa hur Tullverket organiserar sin verksamhet. Regeringens förvaltningspolitik bygger på att myndigheterna i största möjliga utsträckning själva ska avgöra var de resurser de förfogar över gör mest nytta för att uppfylla de mål för verksamheten som riksdagen och regeringen fastställer. I instruktionen för Tullverket anges att myndigheten ska ha den geografiska spridning som motiveras av uppdraget. Det anges tydligt att Tullverket bestämmer den närmare utformningen av organisationen. Det ankommer således inte på regeringen att bestämma på vilka orter Tullverket ska ha sin verksamhet.

Anf. 83 TOMMY WAIDELICH (s):

Fru talman! Tack för svaret från infrastrukturministern, även om jag hade hoppats på ett mer konkret besked. Men det kanske vi kan få under debatten.

Jag börjar med tullfrågan. Det är en fråga som vi har debatterat vid fler tillfällen i riksdagen. Inte minst har Jan Emanuel Johansson gjort det. Som tur är har Tullverket insett det orimliga i neddragningen i Kapellskär, som hade lett till att 20 000 ryska långtradare hade behövt tulla i Arlanda. En viktig anledning är inte bara att vi har tagit upp frågan här i riksdagen, utan också den starka folkopinionen inte minst från Norrtäljetrakten där också Jan Emanuel Johansson har varit aktiv och samlat in namn och annat.

*Svar på
interpellationer*

Jag tycker inte att det här var en fråga bara för Tullverket. Detta visar att en enskild myndighet påverkar verksamheter långt utanför sitt eget område. Jag tycker inte att regeringen hade rätt att gömma sig bakom Tullverket. Den borde ha agerat. Som tur är har ändå Tullverket dragit tillbaka förslaget, och vi kan koncentrera oss på de andra två frågorna.

Infrastrukturministern säger att hon vill låta det så kallade konsortium som har monopol på Arlandabanan diskutera med SL, SJ och Upptåget om ett avtal som gör att fler kan trafikera banan – i dag har de ju monopol – och vill av det skälet inte säga upp avtalet.

Då skulle jag vilja ställa en följdfråga eftersom infrastrukturministern har sagt att det är viktigt med fler aktörer på spåret med möjlighet att angöra Arlanda. Om samtalen mellan de här aktörerna inte lyckas, är infrastrukturministern då beredd att varsla det här så kallade avtalet? Kan jag tolka infrastrukturminister så att hon har gett de här samtalen ytterligare ett halvår? Det är ju om ett halvår som avtalet kan sägas upp.

Den andra frågan är att det inte räcker även om vi får ett sådant avtal. Det är viktigt, och det krävs på kort sikt, men på lång sikt krävs det också nya spår till Arlanda, inte minst för att möjliggöra bättre trafik via Märsta. Det krävs också för att förbättra möjligheterna till godstransporter. Där är det viktigt att regeringen agerar. Jag skulle vilja fråga infrastrukturministern hur det här kommer att hanteras i den så kallade infrastrukturpropositionen. Tar regeringen situationen på Arlanda på allvar?

Redan i dag slår Arlanda i taket. Får vi en situation där man inte gör något ytterligare för att förbättra kollektivtrafiken, utöver att släppa in fler aktörer, kommer Arlanda att slå i utsläppstaket. Det gäller inte minst 2011 när man inte får överskrida det. Om regeringen då inte har gjort någonting för lösa situationen på Arlanda får vi en begränsning av flygtrafiken på Arlanda. Det är dåligt för tillväxten, inte bara i regionen utan i hela landet. Arlanda är det ju ändå det nationella flygnavet.

Jag skulle vilja fråga infrastrukturminister om jag kan tolka henne så att aktörerna får ett halvår på sig att lösa situationen, annars varslas avtalet. Kommer det några konkreta kollektivtrafiksåtgärder i infrastrukturpropositionen som hjälper till att lösa situationen på Arlanda när det gäller begränsningen av utsläppstaket?

Anf. 84 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Fru talman! Det är självfallet inte bra att Arlanda slår i taket när det gäller utsläppen. Det är inte bra för Arlanda självt, flyget, näringslivet eller andra, och framför allt är det inte bra för klimatet.

Själva flyget står för lite mindre än hälften av utsläppen på Arlanda. Resterande del utgörs av transporter till och från Arlanda. Då inser vi alla att en av de viktigaste miljöåtgärder som vi kan göra är att öka kollektivtrafikåkandet till och från Arlanda. De som i dag väljer kollektivtrafiken till flygplatsen blir allt fler. Det är också många aktörer som försörjer Arlanda med kollektivtrafik. Arlanda Express är en av dessa.

Men vi måste självfallet göra mer, och vi måste verka för bättre utnyttjande av redan befintliga system och även se nya lösningar. Vi får inte heller glömma att det inte bara handlar om alla passagerare som ska till Arlanda, utan det är också en stor arbetsplats med många arbetspendlare från regionen runt omkring.

Fru talman! Socialdemokraterna har i flera frågor och interpellationer inriktat sig på Arlandabanan och huruvida avtalat ska omförhandlas i förtid eller sägas upp. Man har även tagit upp priset på biljetterna med mera.

Socialdemokraterna menar att det privata monopolet på Arlandabanan hindrar en önskvärd utveckling av kollektivtrafikresandet till flygplatsen, men jag håller inte med. Jag får väl ställa samma fråga som Sten Nordin gjorde i kammaren den 9 april när en annan interpellation om Arlandabanan debatterades, nämligen: Skulle ni tycka att det vore bättre om Arlandabanan inte fanns? Jag håller helt med Sten Nordin om att svaret nog är nej.

Projekt Arlandabanan startades trots en lågkonjunktur av en borgerlig regering som insåg vikten av ökade kommunikationer mellan Stockholms city och Arlanda. Det går självfallet att ha synpunkter på den modell som valdes, men utifrån den situation som rådde vid den tidpunkten var det inte möjligt att göra en sådan investering.

Fru talman! Socialdemokraterna klagar på att andelen som åker med Arlanda Express är låg av kollektivtrafikandelen totalt sett. Arlanda Express utnyttjar i dag kanske 15–20 procent av sin kapacitet. Det finns alltså ett stort utrymme, och andelen som använder Arlanda Express ökar. Vi kan säga så här: Utan Arlanda Express skulle det i dag vara ännu färre som åkte kollektivt till Arlanda än vad det totalt är i dag. Man kan undra om det är den lösning som Socialdemokraterna hellre hade sett.

Anf. 85 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Interpellationsdebatter är intressanta. De ger oss i oppositionen möjlighet att ställa frågor till statsråden. Sällan får vi väl svar, men vi är ändå envetna och ställer frågor gång på gång för att få en diskussion. Malin Löfsjögård, som tillhör majoriteten i riksdagen och Moderata samlingspartiet, ställde inte en enda fråga till statsrådet. Jag vet inte på vilken grund hon deltar i interpellationsdebatten. Däremot ställde hon många frågor till Socialdemokraterna, men det är kanske inte riktigt det som är meningen med interpellationsdebatterna.

Men jag tycker ändå att det är intressant att Malin Löfsjögård som moderat har en partikamrat som heter Carl Cederschiöld. Han var tidigare finansborgarråd i Stockholm och har utrett Stockholmstrafiken. Han har föreslagit att man ska – hör och häpna, Malin Löfsjögård – riva upp Arlandaavtalet. Han har reagerat mot det privata monopolet och tyckt att det var fel.

Här står ett statsråd som har ärvt – man kan inte skylla Åsa Torstensson för allt – ett privat monopol av Mats Odell, ett annat statsråd som i början av 90-talet lyckades skaffade ett 45-årigt monopol för ett privat företag som tjänar grova pengar. Det gör att folk inte kan använda Arlandabanan. Detta fantastiska verktyg ur miljömässig synpunkt kan inte användas därför att det helt enkelt är för dyrt. Till och med moderaten Carl Cederschiöld tycker att man ska bryta upp det privata maktmonopolet, men det gör inte Moderaternas riksdagsledamöter i Stockholms stad eller län. De tycker att man kan ha kvar privata maktmonopol. Resenärerna får väl göra på sig ändå. De får väl åka bil, buss eller något annat, och miljön betyder inte mycket.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt att man ska ha kvar ett privat monopol, Åsa Torstensson, som gör att folk inte använder det mest miljövänliga sättet att åka mellan Stockholm och Arlanda. Nu har Åsa Torstensson möjlighet att bryta upp det monopolet och se till att det misstag som den borgerliga regeringen och Mats Odell gjorde i början av 90-talet kan rättas till.

Det är roligt att det finns åtminstone en moderat i Stockholmsregionen som inser att man inte ska ha sådana här privata monopol. Men det är synd om miljön i Stockholmsområdet, och det är synd om resenärerna som inte får använda den fina Arlandabanan därför att regeringen envisas med att behålla det privata maktmonopolet.

Men det finns en chans till. Ta chansen, Åsa Torstensson! Det kan kanske till och med vara en och annan moderat som tycker att det förra moderata finansborgarrådet i Stockholm, Carl Cederschiöld, har rätt även om det inte verkar så av det som sägs av moderata riksdagsledamöter från Stockholms län.

Anf. 86 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Det är intressant att höra att Socialdemokraterna är positiva till Arlanda och till den spårbundna trafiken till Arlanda. Det verkar vi åtminstone vara överens om.

Låt mig gå tillbaka till Tommy Waidelichs frågor. Kortsiktigt är det oerhört avgörande vad man kan göra här och nu. Arlanda forum och det engagemang som finns hos SL, kommunerna, länet och landstinget är oerhört avgörande för att vi ska komma någonstans när det gäller en överenskommelse trots ett avtal som är begränsande i många sammanhang. Det arbetet pågår nu i Arlanda forum. Man har träffats helt nyligen. Det är ett viktigt och offensivt arbete som pågår. Jag ser fram emot att också få information om reella resultat här. Det är, vill jag återigen upprepa, de kortsiktigt snabbaste åtgärder vi kan vidta. Det är som Tommy Waidelich beskriver: För situationen för Arlanda och för Stockholm är det naturligtvis oerhört viktigt att komma åt de utsläppsnivåer som nu råder kring Arlanda. Då är det landtransporterna som det är oerhört viktigt att begränsa.

Det är snarare i den långsiktiga delen, som Tommy Waidelich också kom in på, som nyinvesteringar, till exempel i spår, kan bli aktuellt. Då gäller det helheten för infrastrukturen i Stockholm. Det kan gälla spår, och det kan gälla andra åtgärder för att skapa bättre kollektivtrafikflöden så att folk väljer att åka kollektivtrafik i stället för att ta sig till Arlanda med personbil. Det är den del som återkommer i infrastrukturpropositionen.

Men på kort sikt följer jag nu det arbete som sker inom Arlanda forum. Jag tror också att det är viktigt att se att den första möjligheten att säga upp avtalet är vid årsskiftet, precis som Tommy Waidelich hänvisar till. Det pågår ett arbete nu som jag vill följa.

Anf. 87 TOMMY WAIDELICH (s):

Fru talman! Tack, Åsa Torstensson, för svaret! Den här gången tyckte jag att jag fick lite mer konkreta besked. Det som gläder mig är just beskedet om att regeringen i infrastrukturpropositionen kommer att åter-

komma med konkreta åtgärder för att förbättra kollektivtrafiken till Arlanda. Vi kommer att följa det här.

Vi har från Socialdemokraternas sida, här i regionen, i Stockholms län och Stockholms stad, tagit fram ett tolvpunktsprogram för hur man ska kunna rädda Arlanda. Det innehåller dels kortsiktiga åtgärder som att förhandla om avtalet och framför allt öka konkurrensen och släppa in fler aktörer samt sänka priserna på resorna på Arlandabanan, dels långsiktiga åtgärder som nya spår, en ny station i Märsta, åtgärder för att förbättra den miljövänliga busstrafiken och andra delar. Jag överlämnar gärna detta till statsrådet senare, som ett bidrag till arbetet inför infrastrukturpropositionen.

Men om jag får kritisera statsrådet vill jag framför allt ta upp det kortsiktiga perspektivet. Vi får återkomma till det här i höst, och vi får väl bedöma regeringen efter det man presenterar i propositionen.

Det jag skulle vilja se är en mer aktiv hållning från regeringens sida. Det går ju faktiskt att ta initiativ även om aktörerna samtalar. Det går till exempel att samla aktörerna och berätta om hur regeringen ser på situationen, nämligen att det är viktigt att man kommer överens och att om man inte kommer överens är regeringen beredd att omförhandla eller säga upp avtalet. Man kan på olika sätt vara med, vara delaktig och visa intresse i den kortsiktiga processen och inte bara vänta på att aktörerna ska komma överens.

Även om statsrådet är optimistisk tror jag att man inte ska se det här som en helt okomplicerad situation. Vi har det privata monopolet som har en fri prissättning och som själv gärna vill åka fritt på den del av spåret som Banverket och staten ansvarar för ned till Stockholm, men som själv vill ha 150 miljoner kronor för att släppa in fler aktörer på den lilla snutt av spåret som kommer från Skavstaby och Rosersberg och går upp till Arlanda. Jag är inte så säker på att det är någonting som de andra aktörerna kommer att svälja så där alldeles lätt.

Jag tror faktiskt att det här krävs mer av regeringen, och jag skulle gärna vilja se initiativ från Åsa Torstensson. Varför inte samla aktörerna och berätta om hur regeringen ser på situationen?

Anf. 88 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Fru talman! Jag vill påminna om att för att möjliggöra en utbyggnad av spåren till Arlanda fann man på 90-talet, i lågkonjunkturen, att konceptet med Arlandabanan var den lösning som skulle göra det möjligt. Jag sade tidigare också att man självklart kan ha synpunkter på den valda modellen, men den gjorde i alla fall att de här spåren finns och kan användas och utnyttjas mellan Stockholm och Arlanda. Det är inte minst viktigt i dag, när vi vet att utsläppstaket för Arlanda flygplats är nära att nås.

Nyckeln till detta är god kollektivtrafik med ett förbättrat trafikutbud. Jag tycker därför att det är väldigt intressant och viktigt med de diskussioner som har påbörjats mellan Arlanda Express och SL om möjligheterna till pendeltågstrafik hela vägen till Arlanda. Hade inte de här spåren funnits så hade vi faktiskt inte kunnat diskutera den lösningen i dag, för då hade vi först varit tvungna att bygga spåren.

Det finns också ett annat intresse när det gäller Arlanda, och kanske då främst för arbetspendlarna. Det är faktiskt att titta på gemensamma

länsöverskridande kort mellan till exempel Uppland och Stockholms län. SL jobbar också med detta och har inlett diskussioner.

Fru talman! Jag ser goda möjligheter inför framtiden att kunna öka kollektivtrafikåkandet till och från Arlanda och därmed sänka utsläppen betydligt. De spår som finns på Arlandabanan är en del av detta.

Jag måste också nämna att det är lite intressant att Bosse Ringholm anklagar mig för att ställa frågor till Socialdemokraterna och inte Åsa Torstensson, när han i samma andetag gör detsamma mot mig.

Anf. 89 BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Jag begärde ordet därför att Malin Löfsjögård försvarar det privata monopolet, det som är grunden till att inte fler människor åker tåg mellan Arlanda och Stockholm. Det hjälper inte att Malin Löfsjögård räknar upp ett antal andra kortsiktiga insatser man kan göra. Det kan man alltid diskutera. Min fråga till Malin Löfsjögård berörde hon inte ens, och jag förstår varför hon inte berörde den. Frågan löd: Varför ska man ha kvar ett privat monopol som leder till höga priser som gör att folk inte kan använda järnvägen?

Malin Löfsjögårds partivän Carl Cederschiöld har föreslagit att man ska omförhandla det här avtalet. Det hade Malin Löfsjögård inga som helst synpunkter på.

Man kan säga att marknadsekonomi är bra. Ätminstone ibland tycker Löfsjögård det. När det gäller Arlandabanan är marknadsekonomi definitivt inte bra. Där är privat monopol bra. Det är en märklig moderat uppfattning. Jag är glad över att det finns i varje fall *en* moderat som inte är monopolist. Det finns *en* moderat som inte försvarar monopolet till Arlanda.

Sedan är det upp till Åsa Torstensson, som ofta följer frågorna. Det kan ju statsråd göra, men det är bättre om statsråd tar initiativ. Det är bra om statsrådet kan sätta lite kraft bakom orden och se till att avtalet omförhandlas och att vi kan bryta upp det privata monopolet. Det vore bra om fler borgerliga än Carl Cederschiöld hade uppfattningen att privata monopol i trafiken inte är bra – framför allt inte bra för miljön runt Arlanda.

Det ligger ett tungt ansvar på Åsa Torstensson för att se om hon kan göra någonting åt det här. Hon har uppenbarligen inget stöd av en del moderata riksdagsledamöter, men det kan finnas många andra i den här kammaren som vill ha bättre miljöeffekter runt Arlanda. Här har Åsa Torstensson en jättestor uppgift att bryta upp det privata maktmonopolet.

Anf. 90 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag vill gå tillbaka till Tommy Waidelichs frågeställningar. Jag tror att det är viktigt med det kortsiktiga arbetet. Vi må ha synpunkter och kritisera varandra, men jag värdesätter det kortsiktiga arbetet i Arlanda forum väldigt högt, för det är naturligtvis där vi kan få snabbast resultat utan att det också skapas konflikter. Konflikter är alltid en tidsfaktor och kostar också pengar.

Arlanda forum är i allra högsta grad en aktiv part. Banverket är ju statens aktör i det arbete som nu pågår. Jag ser, som sagt, fram emot att få ytterligare återkoppling, men så här långt har man ett klart fokus på att komma fram med tydliga överenskommelser. Uppgiften är att hitta en

lösning, få bättre kapacitetsutnyttjande och bättre lösningar för just marktransporter till och från Arlanda.

Den delen av det Cederschiöldska förhandlingsunderlaget är också en del av infrastrukturpropositionen. Carl Cederschiöld ser ju inte isolerat på A-banan, utan han har beskrivit situationen och betonat vikten av att skapa bra kollektivtrafikförbindelser mellan Mälardalen och Arlanda. Att skapa bättre kollektivtrafikstrukturer handlar även om att skapa bättre förutsättningar för vissa väganslutningar.

Jag tänker alltså inte förekomma infrastrukturpropositionens innehåll, även om jag förstod att Tommy Waidelich snabbt ville få det till intäkt att det nu fanns förslag till nya spår i den kommande infrastrukturpropositionen. Det får vi återkomma till. Så fort vi talar om nyinvesteringar handlar det om oerhört långa tider, och det är också komplicerat rent geografiskt att över huvud taget dra nya spår.

Jag arbetar således mycket aktivt, tydligt och konkret med nulägesituationen för att under de kommande åren få fram resultat så att vi inte hamnar i en situation som blir ogörlig för Arlanda och flygplatsen.

Anf. 91 TOMMY WAIDELICH (s):

Fru talman! Det handlar om just det långsiktiga. Det krävs åtgärder nu för att det ska få långsiktig effekt när det gäller infrastrukturinvesteringar. Därför måste det till satsningar på nya spår i infrastrukturpropositionen. Inom mindre än tre år får inte utsläppstaket begränsas enligt nuvarande koncession. Om regeringen inte är beredd att förändra den koncessionen, det utsläppskravet, måste det till åtgärder som fungerar och är på plats 2011. Det är mindre än tre år kvar.

Infrastruktursatsningar tar, precis som ministern säger, lång tid att förverkliga. Med de åtgärder som Arlanda i dag jobbar med klarar de kanske utsläppskraven inom tre, fyra, fem år, men sedan behövs det hjälp utifrån. Hälften av alla koldioxidutsläpp kommer nämligen från marktransporterna, något som flygplatsen inte råder över. Flygplatsen råder inte över den infrastruktur som finns, utan de behöver hjälp av staten i form av investeringar och annat.

Det handlar också om att vi får miljövänliga bussförbindelser och spår som möjliggör bättre godstransporter. Om man tittar på det arbete som Arlanda själv gjort visar det sig att de fått ned koldioxidutsläppen från den egna verksamheten. Flyget är mer eller mindre oförändrat. Vi hade en nedgång efter den 11 september 2001, men nu har vi kommit i kapp. Det stora problemet är alltså marktransporterna, och för att få fler att välja bort bilen behöver vi satsa på kollektivtrafiken.

För att detta ska vara på plats, när utgiftstaket inte får överskridas, måste regeringen agera nu. Det krävs ett särskilt avsnitt i infrastrukturpropositionen där regeringen utvecklar sitt resonemang och satsar på Arlanda. Det hoppas jag att statsrådet kan hålla med om.

Anf. 92 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Låt mig avslutningsvis göra en återkoppling till interpellationen. Jag tror att det finns en samsyn om vikten av att skapa förutsättningar för att lösa och förbättra situationen för Arlanda med anledning av de miljöutsläppsnivåer som vi ser snart slå i taket. Sedan är det

ur mitt perspektiv oerhört viktigt att Arlanda och Luftfartsverket är med som en i allra högsta grad viktig part för att hitta en sådan lösning.

Det är alltså inte enbart fråga om en part, och därför ser jag, trots allt, ett värde i det arbete som Arlanda forum konstruktivt genomför. Även om Tommy Waidelich uppenbarligen inte har den tilltron till det arbetet har jag det som ansvarig i regeringen. Banverkets medverkan i detta arbete sker, som sagt, mycket tydligt på regeringens mandat.

Återigen: Den samlade lösningen för Stockholm och Stockholmsregionen har ett vidare perspektiv än enbart Arlandabanan just för att hitta bra och smidiga kollektivtrafikrörelser till och från Arlanda. Mycket trafik finns ju i dag i centrum och behöver ta sig ut på den banan. Det är en del av detta arbete som de Cederschiöldska förhandlingarna också handlar om. Det arbetet pågår i dag vad gäller infrastrukturpropositionen och kommer att hanteras i särskild ordning till hösten.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2007/08:610 om Klimatberedningen och Västra stambanan

Anf. 93 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Monica Green har frågat mig vilka initiativ jag avser att ta för att lösa upp problematiken kring järnvägen och Lerums kommun.

Jag vill till att börja med påminna Monica Green om den debatt i frågan vi hade den 18 december 2007 och det faktum att Monica Green den 9 april i år ställde en snarlik interpellation till mig. Mitt svar hann skickas till riksdagen och till Monica Green, som då drog tillbaka sin interpellation. Kort därefter inkom hon med denna interpellation som jag nu återigen ger ett snarlikt svar på.

I den föregående debatten gav jag ett tydligt svar angående järnvägen genom Lerum. Jag sade i mitt svar och under debatten att initiativet för att hitta en lösning ligger hos Lerums kommun och hos statliga Banverket. Lösningen ska utformas på ett sätt som är bäst för regionen som helhet och för järnvägssystemet. Detta har jag meddelat Lerums kommun, och jag har även förmedlat budskapet till Banverket och Västra Götalandsregionen. Jag noterar att Västra Götalandsregionen inte delar Lerums kommuns önskan om en särskild utredare och att regionen anser att detta skulle leda till ytterligare förseningar. I stället pekar regionen på att det är synnerligen viktigt att olika aktörer och intressenter gör vad man kan för att förbättra spårkapaciteten och höja kvaliteten i tågtrafiken på Västra stambanan.

Banverket för en kontinuerlig dialog med Västra Götalandsregionen och Lerums kommun om att hitta en lösning på utbyggnaden av järnvägen till fyra spår på den nio kilometer långa sträckan Floda–Aspen. Det är därför min förhoppning att parterna kommer att komma överens om en lösning så snart som möjligt som kan gynna kommunen, regionen och Sverige. Jag kommer att följa frågan noggrant.

Angående Klimatberedningens förslag är mycket arbete redan påbörjat och i gång. Resultatet av regeringens satsningar på investeringar och drift- och underhållsåtgärder ger positiva kapacitetseffekter på järnvägs-

systemet. Med ytterligare järnvägsinvesteringar och satsningar på drift och underhåll i den kommande infrastrukturpropositionen tar regeringen betydande steg mot mer person- och godstransportarbete på järnväg.

Klimatberedningens resultat är nu ute på remiss till den 18 juni. Resultatet och remissvaren blir ett underlag till den kommande infrastrukturpropositionen.

Anf. 94 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Tack så mycket för svaret!

Jag hade inte tänkt kommentera formalia, men eftersom Åsa Torstensson framställer det som att bara för att jag nyligen ställt en interpellation och dragit tillbaka den skulle jag vara nöjd med svaret. Saken är den att vi ledamöter har väldigt liten möjlighet att påverka när debatterna ska bli av, utan vi ska i stort sett ha våra almanackor tomma. Jag var inte ens i Sverige när den planerade debatten skulle ha varit. Jag försökte påverka när debatten skulle bli av, men det gick inte. Vi har det instrumentet att vi kan dra tillbaka interpellationer, och det var det jag gjorde.

Så långt formalia, men nu vill jag hellre prata om sakfrågan, nämligen problemet med att moderaterna i Lerum stoppar hela utvecklingen i västra Sverige och säger nej till utbyggnad av Västra stambanan. Det hindrar resenärer och gods och hindrar alla som vill satsa på Västra Götaland och den tillväxtpotential som Västra Götalandsregionen har. Det hindrar allt det gods som ska fram till Göteborgs hamn och så vidare.

Det finns oerhört många anledningar till att vi måste se till att propopen i Lerum löses upp. Det är beklagligt att en kommun kan stoppa en hel utbyggnad, eftersom Västra stambanans utbyggnad finns i nuvarande plan och man i stort sett skulle kunna börja med en gång. Man har också fått besked från Banverket, precis som Åsa Torstensson sade, att man kan göra ytterligare bullskydd. Man har erbjudit dem ett antal olika lösningar för att de ska gå med på det här, men de säger alltså nej, nej, nej.

I Västra Götalandsregionen, där Centern och Socialdemokraterna är tillsammans, har man samma syn som både jag och Åsa Torstensson har, nämligen att det måste till en lösning med Västra stambanan. Det brådskar, och det var därför som jag tyckte att statsrådet borde ta tag i frågan. Det finns flera skäl till att jag tycker att det borde skyndas på.

Det ena skälet är att Klimatberedningen har lagt fram sitt förslag där man visar på vikten av att vi bygger ut tågtrafiken i Sverige och att det blir större möjligheter att åka med persontrafik och att mer gods kan gå med tåg.

Det andra skälet är att det i nästa planperiod finns krafter som verkar för att vi ska satsa på Götalandsbanan. Det finns till och med tyckare som säger att eftersom moderaterna i Lerum stoppar hela utvecklingen av Västra stambanan kan vi lämna den banan åt sitt öde och i stället satsa på Götalandsbanan.

Jag ser det inte på det sättet. Jag tycker inte att man ska ställa tågsatsningar mot tågsatsningar, utan jag tycker att det är viktigt att man satsar på tåg i hela Sverige.

Både västra Götalandsbanan och Götalandsbanan kommer att behövas i en framtid. Eftersom västra Götalandsbanan finns i den nuvarande planperioden är det viktigt att se till att det finns en lösning. Tyvärr säger Fredrik Reinfeldt att Klimatberedningens infrastruktursatsningar är oreal-

istiska, och Anders Borg säger att det är vägarnas tur. Därför ser jag inte så positivt på de framtida lösningarna, och det var därför som jag tyckte att det var viktigt att diskutera det här ytterligare en gång.

Anf. 95 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Fru talman! Jag tror att vi alla här är överens om de behov som finns, bland annat klimatmässigt, när det gäller att bygga ut spårtrafiken, att få fler att åka kollektivt och att få över godstransporterna på spår, och även att det finns behov på Västra stambanan och att det kräver en utbyggnad. Men i just det här fallet är det olika parter som inte är överens om vilket alternativ som är det bästa. Jag håller med infrastrukturministern om att ansvaret i huvudsak ligger på Banverket och Lerums kommun att komma fram till ett gemensamt alternativ.

Sverige är ett demokratiskt land där var och en har rätt att ha sin åsikt och sin tanke. Självklart vill man försöka tillgodose alla enskilda åsikter i en fråga så gott det går, men det är inte alltid möjligt. Då är också frågan: Var går gränsen för när man bara kör på och kör över, eller kan man finna lösningar?

På det sättet kan jag förstå att den ledande majoriteten i Lerum inte bara lyssnar på sina invånare utan kanske också arbetar för deras åsikt. Det har ingenting att göra med att det är en majoritet ledd av Moderaterna, utan det är så det fungerar i kommunpolitiken.

Samtidigt som jag kan förstå det förstår jag att det här är en problematik som uppstår som inte är önskvärd av någon och som man måste kunna lösa på något sätt.

Personligen tycker jag, fru talman, att de statliga verken inom infrastruktursektorn och även inom andra sektorer på ett bättre och tydligare sätt kanske måste inse den problematik som kan uppstå när det blir tal om förändringar. Vi märker det i samhället i dag, nästan oavsett vad det gäller, att människor påverkas och är väldigt rädda för förändringar. Då tycker jag att arbetssätten måste ändras.

Här har infrastrukturministern en viktig uppgift att föra ned det till Banverket och Vägverket. Trots den lagstiftning vi har när det gäller planprocesser – som man kan ha många åsikter om, och som jag själv har många åsikter om, om det går att ändra eller inte – tror jag att man kan utnyttja befintlig lagstiftning på ett annat och bättre sätt.

Jag tycker också att de här verken har ett ansvar för att till alla parter i en sådan här konflikt framföra att alla parter, även den enskilda kommunen, har ett viktigt ansvar, att de inte bara kan sätta sig på tvären och bromsa utan måste finna en lösning. Men jag kan ha förståelse för att det uppkommer sådana här situationer. Att bara köra på utan att lyssna leder oftast bara till långa rättsprocesser. Vi har Botniabanan som ett exempel på det. Det finns mycket att jobba med där, men jag ser också vikten av att man kommer fram till lösningar.

Jag är inte uppe här specifikt för att diskutera Lerum, för problematiken finns över hela landet, och speciellt när vi får en infrastrukturproposition. Jag tycker att det är väldigt bra att infrastrukturministern har varit tydlig mot Banverket och även Lerum med att det är de som har ett viktigt ansvar och att man som kommun också måste fundera på hur man utnyttjar sitt planmonopol.

Anf. 96 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Monica Green må ha en annan syn än jag på hur man ska arbeta, och det är förlåtligt. Men inte desto mindre är det i dag fyra veckor sedan Monica Green ställde exakt samma fråga, som berör Lerums kommun och järnvägen, och därmed har hon fått samma svar.

Uppenbarligen har man i Västra Götalandsregionen samma syn som jag i den här frågan, att det är upp till de olika aktörerna och intressenterna att hitta en lösning på detta. Det är på det sättet man arbetar i Västra Götaland och från statens sida. Banverket har tagit initiativ till ett möte inom en snar framtid där alla intressenter och parter ska ta tag i frågan för att hitta en överenskommelse och en lösning.

Anf. 97 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag hade inte förväntat mig något annat svar nu än för fyra veckor sedan. Jag drog tillbaka interpellationen för att jag ville ha debatten, inte för att jag trodde att det skulle bli ett nytt svar med en ny interpellation. Jag kunde inte ha debatten därför att jag inte var i Sverige. Vi har väldigt liten möjlighet att påverka när debatterna ska vara. Det enda instrument vi har är att dra tillbaka interpellationer eller lämna över dem till någon annan. Men jag ville gärna ha debatten med Åsa Torstensson, och då är det här det enda jag kan göra.

Det är intressant att en moderat också är med i debatten här som säger att det inte har någon betydelse att det är moderater som finns i ledningen i Lerum. Men socialdemokraterna i Lerum har ju en annan uppfattning, så det har visst betydelse. Socialdemokraterna i Lerum vill se till att utvecklingen i Västra Götaland fortsätter och har en framtidssyn att man kan leva med järnvägen, men man vill ha lösningar från Banverket med bullerskydd och eventuell inbyggnad så att trafiken inte stör så mycket som i dag. Visst har det mycket stor betydelse att moderaterna i Lerum säger nej.

Malin säger att man ska lyssna och inte bara köra över. Det är precis den strategi som gäller just nu. Man lyssnar och lyssnar på moderaterna i Lerum, som säger: Nej, nej, nej, vi vill stoppa utvecklingen och är emot järnväg i vår kommun.

Så var det också på 1800-talet, där järnvägen här i landet skulle dras fram. Vissa bakåtsträvare sade: Sådana där monstruösa motorer vill vi inte ha i vår kommun. De har sedan blivit lämnade åt sitt öde. De kommuner som var smarta nog att vara för utveckling och moderniteter har det också gått bra för sedan.

Det finns ju en jätterisk för att Lerum nu sätter frågan om hela Västra stambanans framtid på sin spets. Det finns redan krafter som säger att vi ska lämna dem åt sitt öde och satsa på Götalandsbanan i stället. Det är en mycket stor risk som moderaterna i Lerum nu försätter alla kommuner utmed Västra stambanan i.

Givetvis ska man lyssna på dem. Det är det som är demokrati. Men Moderaterna har själva ett stort ansvar. De moderater som finns här i riksdagen skulle kunna prata med sina partikompisar och uppmuntra dem att bejaka utvecklingen. Ni kan hjälpa dem att säga ja till mer järnväg så att godstransporterna kan ske där i stället för att som nu passivt titta på och säga att moderaterna i Lerum får göra som de vill. Det skulle ju

kunna vara ett gruppträck inom partiet också. Det skulle också vara en framkomlig väg, och det uppmanar jag Moderaterna till.

Till alla moderater jag träffar på säger jag att de ska prata med moderaterna i Lerum. Alla som vet någon annanstans vet hur viktigt det är att vi satsar på Västra stambanan.

Sedan vill jag säga några ord om hur viktigt det är att vi satsar på tågutvecklingen i Västra Götalandsregionen i stort. Det behövs en ny lösning när det gäller Västlänken, till exempel. Vi behöver hitta en bra utformning för Göteborgs station. Det är minst lika viktigt för framtiden att järnvägen kan gå genom Göteborg i stället för att ha en säckstation som man har nu. Det behöver vi för framtiden, och det behöver Västra stambanan.

Jag tänker fortsätta att debattera det här när jag har möjlighet.

Anf. 98 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Fru talman! Monica Green missuppfattade tydligen vad jag sade i mitt inlägg. Jag sade att jag kunde förstå att den ledande majoriteten i Lerum lyssnar på vad flertalet invånare vill. Det har inget att göra med att det är moderater som leder – det kunde vara vilka som helst. En majoritet lyssnar på kommunens invånare. Däri ligger förståelsen. Sedan kan man tycka annat om vad de styrande gör.

Jag vill också påpeka att moderaterna i Lerum inte alls är negativa till en utbyggnad av Västra stambanan. Det är helt fel. Då har Monica Green inte läst på. Man är visst för en utbyggnad, men man föredrar alternativet som går norr om Aspen. Man är emot en utbyggnad genom centrum. Banverket förordar det ena alternativet och Lerums kommun det andra alternativet.

Jag tycker att det är fel av Monica Green att stå här och säga att moderaterna i Lerum absolut inte vill ha någon utbyggnad av Västra stambanan. Där har hon helt fel.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2007/08:617 om samhällsekonomisk värdering av väg- och järnvägsinvesteringar

Anf. 99 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Karin Svensson Smith har ställt tio frågor till finansministern:

Hur avser finansministern att verka för att de bränslepriser som beräkningar av kommande trafikvolymerna utgår ifrån är sakligt grundade?

Avser ministern att verka för att värderingen på 1:50 kronor per kilo koldioxid blir uppdaterad utifrån en aktuell vetenskaplig uppskattning av vad klimatförändringarna kommer att kosta oss innan de slutgiltiga samhällsnyttorna av förslaget på kommande väg- och järnvägsinvesteringar fastställs?

Hur avser ministern att säkerställa att värderingen av koldioxid som underlag för samhällsekonomiska beräkningen av kommande vägar och järnvägar bygger på ett empiriskt underlag?

Avser ministern att verka för att trängselskatt ska tillföras som en förutsättning i underlaget för beräkning av de vägtrafikvolymerna som förväntas på Förbifart Stockholm och andra förslag till väginvesteringar i Stockholm?

Avser ministern att verka för att kilometerskatt för tunga lastbilar ska tillföras som en förutsättning i underlaget för beräkning av de trafikvolymerna på de vägar och järnvägar som ska ingå i regeringens infrastrukturproposition?

Hur avser ministern att verka för att principen om att förorenaren betalar ska vara en utgångspunkt och tillämpas fullt ut i metoderna för de samhällsekonomiska analyserna av infrastrukturinvesteringar?

Avser ministern att initiera en omvärdering av de tidsvinster som förväntas ske till följd av järnvägsinvesteringar jämfört med motsvarande tidsvinster till följd av väginvesteringar så att inte tiden på tåg värderas lägre?

Avser ministern att till riksdagen redovisa vilket vetenskapligt material som underbygger budgetpropositionernas påstående om att en starkare betoning av samhällsekonomisk analys skulle leda till att väginvesteringar får större utrymme och järnvägsinvesteringar mindre utrymme?

Hur avser ministern att verka för att regeringens målsättning om att underlätta för en samordning mellan transportslagen ska säkerställa planeringen för en nordsydlig förbindelse i Stockholm?

Hur avser ministern att säkerställa att behovet av en oberoende och vetenskapligt grundad granskning av den samhällsekonomiska analysen för kostsam infrastruktur, exempelvis Förbifart Stockholm, blir tillgodosett?

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Tidsreglerna för att besvara interpellationer gör att jag får återkomma till många av frågorna i debatten. Men jag vill redan nu säga att jag delar vissa av de grundläggande synsätt som Karin Svensson Smiths interpellation ger uttryck för. De samhällsekonomiska kalkylerna är ett viktigt instrument för att vägleda oss politiker när det gäller prioritering av infrastrukturåtgärder. Därför är det viktigt att kalkylerna på ett så korrekt sätt som möjligt avspeglar de ekonomiska värderingar som finns i samhället och de nytto som investeringar kan åstadkomma. Just därför tänker jag inte verka för att vissa värderingar i kalkylerna justeras åt det ena eller andra hållet. Jag ser kalkyler och prognoser som en del av det underlag regeringen behöver för att göra samhällsekonomiska och transportpolitiska analyser och för att fatta beslut. Men arbetet med att göra kalkyler och prognoser ska ske på vetenskaplig grund utan någon direkt politisk inblandning.

Skulle vi politiker börja styra vilka ingångsdata och värderingar som ska ingå i kalkylerna, fransett den bakomliggande påverkan regering och riksdag har genom beslut om regelverk, skattenivåer och andra styrmedel, då skulle vi få tillbaka ett underlagsmaterial som skulle vara en ogenomsådlig blandning av vetenskap och politik. Det är ett material som jag inte skulle vilja grunda några beslut på. Det skulle leda till just sådana cirkelresonemang och självuppfyllande mål som Karin Svensson Smith i interpellationen säger sig vilja undvika.

Anf. 100 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Fru talman! Jag tackar ministern för interpellationssvaret, men jag måste erkänna att jag blir lite förvånad. Jag har ju varit verksam i den här kammaren sedan 1998, och jag är van vid att man skriver ned svaret på frågorna och inte säger att man återkommer till dem i debatten, men jag får väl vara flexibel. Vi får väl se.

Det jag vänder mig mot gäller utgångspunkten för de kalkyler som ska vara underlag för investeringar. Jag vet inte hur mycket infrastrukturpropositionen i höst kommer att belöpa sig på, men den förra planeringsomgången var på 381,5 miljarder.

Då är det väldigt viktigt att de grundläggande antaganden som ligger till grund för vilka vägar och järnvägar man pekar ut som lönsamma respektive olönsamma är värderingar och antaganden som man har någon sorts källa till, som man kan granska och som det kanske finns någon uppfattning om.

De här kalkylmodellerna innehåller flera sådana märkligheter, men innan jag går in på de märkligheterna tänkte jag göra en jämförelse med försvaret.

Jag läste en intervju med finansminister Anders Borg där han redovisade att de tidigare försvarsbesluten byggde på en gammaldags världsuppfattning och att de i hög grad var styrda av försvarsindustrins ekonomiska intressen.

Nu hade man gjort en mer aktuell omvärldsanalys och utgått från skattebetalarnas och samhällets bästa och inte försvarsindustrins intressen och hade då kommit fram till att man borde skära i försvarsanslagen.

Jag tycker att det är en klok utgångspunkt. Jag tycker att man borde göra likadant på vägsidan. Man borde göra en aktuell omvärldsanalys som säger oss att man med klimathotet som vår generations största utmaning, som det står i regeringsförklaringen, måste lägga investeringarna på att människor och varor kan förflytta sig utan att påverka klimatet negativt. Då är det svårt att tänka sig att vägentreprenadbolagens önskekalkyler om vägar ska vara det som är underlag för användningen av svenska folkets skattepengar. Det är glädjekalkyler. Det är glädjekalkyler på ett antal punkter.

Jag skulle vilja att ministern återkom till det förväntade oljepriset. Man kan tycka att det är vetenskapsmän och forskare som ska yttra sig om detta. Men i vårpropositionen finns det angivet hur regeringen tänker sig att oljepriset utvecklas. Det står på s. 84 i tabell 6.1. Då tänker man sig att oljepriset nästa år sjunker till 85 dollar fatet och sedan förblir konstant.

Nu har jag inte gått på Handelshögskolan, men lite ekonomi kan jag nog ändå. Jag tror inte att man behöver vara professor för att förstå att om en vara minskar i utbud och efterfrågan samtidigt ökar – det vill säga att det blir mer bilar i världen och inte mindre – är det inte så troligt att priset på varan sjunker och sedan förblir konstant. Det man kan förvänta sig är att priset troligen ökar.

Sedan ska ju olja ersättas. Men om man inte kraftigt subventionerar vare sig syntetiskt kol eller etanol eller något annat alternativ till bensin och diesel kommer det också att vara ganska dyrt.

Det här är problematiskt därför att prognoserna för hur många som vill använda vägen för person- och godstransporter just bygger på kostnaderna för desamma. Där är bensinpriserna en väldigt viktig ingrediens.

Jag undrar om Åsa Torstensson kan kommentera detta. I dag har vi ett råoljepris på 124 dollar fatet. Hur kan då regeringen förvänta sig att det sjunker till 85? Vägverket räknar med att det 2020 är 76 och bygger sina prognoser på det.

Anf. 101 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m):

Fru talman! Jag kan börja med att säga att jag, när jag började läsa den här interpellationen från Karin Svensson Smith, tyckte att det var ganska roligt. Jag tycker själv om samhällsekonomiska analyser och värderingar och tycker att det är ett viktigt instrument, till exempel i infrastruktursektorn.

Men jag kan inte låta bli att notera att Karin Svensson Smith nämner Förbifart Stockholm 22 gånger i den här interpellationen. Därför kan man ibland undra lite vad syftet med interpellationen är.

Men jag ska gå tillbaka till det här med samhällsekonomiska värderingar. Som jag sade håller jag helt med Karin Svensson Smith om att samhällsekonomiska analyser och kalkyler inte bara bör utan även ska användas när det gäller prioriteringar och projekt på infrastrukturens sida. Men jag vill också tillägga, fru talman, att det inte är så enkelt att man kan stoppa in några värden och sedan få ut en lösning.

Enligt Sika används samhällsekonomiska analyser som ett samlingsnamn för alla analyser av samhällsekonomisk karaktär. Man använder också uttrycket samhällsekonomisk bedömning. I den här analysen eller bedömningen ingår i princip samtliga identifierbara effekter, även sådana som man inte kan kvantifiera eller värdera.

I samhällsekonomiska kalkyler däremot ingår inte alla effekter utan bara de som man på något sätt kan identifiera och kvantifiera och värdera. Men det finns ingen exakt vetenskap att utgå från. Det är antaganden om prognoser för framtiden. Det handlar om betalningsvilja. Det är prissättning med mera som måste göras på ett så bra sätt som möjligt.

De värden som används för de olika effekterna varierar också beroende på vilken faktor som är viktigast för just det enskilda projektet. Jag har själv, innan jag började med politik, forskat inom vägområdet och kom då in i en del på samhällsekonomisk optimering och värdering. Men just i det fallet handlade det om val mellan olika vägbeläggingsmaterial, så det var på en helt annan nivå.

Det var också det jag tänkte komma in på. Möjligheten att använda de här analyserna och kalkylerna hänger också samman med på vilken nivå vi befinner oss i själva beslutsprocessen. Är det val mellan till exempel skola och infrastruktur? Är det val mellan olika transportslag, väg och järnväg, såsom Karin Svensson Smith skriver i sin interpellation? Är det val mellan olika projekt inom samma kategori? Eller är det på en detaljnivå där vi till exempel ska välja beläggingsmaterial?

Karin Svensson Smith tar upp en rad effekter och faktorer som hon inte tycker är rätt värderade. Vi kan nog vara överens om att det, hur många kalkyler som än görs, alltid kommer att finnas synpunkter på ingångsvärden, speciellt från den som vill se ett annat resultat.

Jag tycker att det är väldigt viktigt med en utveckling när det gäller hur olika effekter ska värderas och prissättas. Men detta arbete tycker jag ska ske på vetenskaplig grund och inte genom direkt politisk inblandning. Det är precis i linje med infrastrukturministerns synpunkt – det känns ju bra att vi har samma synpunkter just i den frågan. Däremot tycker jag att vi politiker måste bli mycket bättre på att använda de här underlagen när vi ska göra olika prioriteringar. Det är då de här politiska faktorerna kommer in som man ska ta hänsyn till.

Anf. 102 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag tror att Karin Svensson Smith vet att det är ett pågående arbete vad gäller kommande infrastrukturproposition. Därmed återkommer vi vad gäller vilka volymer det handlar om på väg respektive järnväg.

Men jag tror också att det är viktigt att se att vi har ett parallellarbete med den klimatberedning som är avslutad och det arbete som nu är ute på remiss. Det är naturligtvis också en viktig del i det arbete som så småningom ska resultera i vilka åtgärder som man ska vidta för att minska transportsektorns koldioxidutsläpp.

Det har naturligtvis också, vill jag påstå, ett samband med kalkyler, som vi också pratar om. Många tycker att vi över huvud taget inte ska ha samhällsekonomiska kalkyler. Jag vet inte om Karin Svensson Smith tillhör den gruppen. Men det är klart att om vi inte hade kalkyler skulle vi i allra högsta grad vara utlämnade till godtycklighet eller glädjekalkyler eller hur det nu var Karin Svensson Smith bedömde det.

Men jag tror också att det är viktigt att vi är medvetna om vilka svar vi kan få av en kalkyl och vilka svar som vi kan behöva komplettera en kalkyl med, så att den ger just en samlad bild av hela transportpolitiken. Det är naturligtvis så att vissa delar är svar när det gäller tillväxt. Andra delar som gäller trafiksäkerheten kanske vi inte får svar på. Då måste vi komplettera med det.

Vi vet att näringslivet som sådant efterfrågar bra transportmöjligheter. Jag själv pläderar för regionförstoringar så att vi kan skapa möjligheter för människor att bo på ett ställe och arbeta och verka på ett annat ställe. Det är naturligtvis den typen av faktorer som vi måste komplettera med. Därför pågår det också ett arbete med att förbättra underlag, för att man ska kunna göra bra avvägningar här.

Vad gäller de konkreta frågorna ska jag faktiskt försöka göra en genomgång av dem.

Vad gäller frågan om bränslepriser och om det är sakligt grundade underlag måste jag naturligtvis ha tilltro till det arbete som myndigheterna har att göra. Det är deras kompetens och ansvar att göra rätt prognoser.

Vad gäller den andra frågeställningen om värderingen på 1:50 kronor per kilo koldioxid blir uppdaterad utifrån en aktuell vetenskaplig uppskattning av vad klimatförändringarna kommer att kosta oss är det väl bra att också göra en internationell jämförelse utifrån en svensk värdering.

Då ligger vi högt och högre än nuvarande koldioxidskatt på bränsle. Den svenska värderingen ligger, som jag sade, internationellt betydligt högre. Jag kan också säga att kompletteringen från trafikverken är att

man kommer att göra en känslighetsanalys på de större projekten, där man har en värdering på 3:50 kronor per kilo för de projekten.

Jag tror att det är ungefär samma svar vad gäller fråga tre och det empiriska underlaget. Det är det arbete som verken nu har att gå vidare med.

Anf. 103 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Fru talman! Malin frågade mig om syftet med interpellationen. Syftet var faktiskt ett uttalande som står i vårpropositionen och som också upprepades vid ett flertal tillfällen i ett tv-program, *Dokument inifrån*, där Åsa Torstensson och Anders Borg med flera medverkade. Då sade Anders Borg att en utgångspunkt för den nya planeringsomgången är att samhällsekonomiska analyser ska spela en viktig roll vid prioritering av infrastrukturinvesteringar och att det jämfört med de planer den tidigare regeringen fastställt innebär att en större del av investeringarna ska ske inom vägsektorn.

Jag undrar vad det finns för underlag för att redan nu tala om att analysen kommer att resultera i att en större del av investeringarna ska ske inom vägsektorn. Man förväntar sig att oljepriset kommer att vara lägre än när man gjorde den förra planeringsomgången.

Den förra planeringsomgången förutsatte lite märkligt nog att oljepriset var 24 dollar fatet och skulle förbli konstant fram till 2020 åtminstone. Om man då räknar med att en större andel ska vara inom vägsektorn ska oljepriset sjunka under 24 dollar fatet.

Jag skulle vilja upprepa min fråga till ministern: Vad tror ministern? Är det sannolikt att oljepriset sjunker under 24 dollar, eller vad ska man utgå från? Det har väldigt stor betydelse för vilka vägtrafikvolymen man förväntar sig.

Nu har Banverket gjort en sammanställning av hur trafiken har utvecklats för de projekt man har byggt i den här planeringsomgången. Det visar sig att järnvägstrafiken har ökat bra mycket mer än vad prognoserna sade. Vägtrafiken, även om den har ökat mycket, ligger under de prognoser man hade. Det visar att de ingående förväntningarna var fel.

Då är mitt syfte med det här att vi inte ska upprepa misstaget utan ha korrekta ingångsvärden. Kalkylen kan ju aldrig bli rätt om det man stoppar in i den är fel. Det handlar om en korrekt förväntning av vad oljepriset kommer att vara och en korrekt värdering av vad klimatskadorna kostar.

Jag håller verkligen med ministern om att man ska göra internationella jämförelser. Den rapport jag tror är mest gångbar i de sammanhangen är Sternrapporten. Där räknar man med att kostnaderna för klimatet om vi inte gör något för att förhindra de förändringar som är på gång kostar i storleksordningen motsvarande två världskrig. Han konstaterar att om man vill värna tillväxt och utveckling är det verkligen lönt att investera mycket för att bromsa upp eller försöka motverka klimatförändringarna.

Därför är det väldigt intressant att veta om 380 miljarder, eller hur många det blir, ska investeras för att ytterligare vidga klimatförstörelsen eller om de ska användas för att människor och varor ska kunna förflyttas utan att förstöra klimatet. Om man delar ministerns uppfattning att näringslivet vill ha smarta transporter och människor vill kunna förflytta sig

över längre sträckor finns det ju inget som säger att det nödvändigtvis måste vara förknippat med att man ökar utsläppen av växthusgaser.

Det jag också önskar få svar på är varför man inte kalkylerar med att trängselskatten finns. Jag ser ingen motion om att man tar bort trängselskatten. Då borde väl den ingå som en variabel åtminstone i kalkylerna på Förbifart Stockholm.

Här finns ingenting med om kilometerskatt trots att sju partier i Klimatberedningen säger att det ska införas. Höjda koldioxidavgifter ingår inte heller i kalkylen. Det innebär att man överskattar framtida vägtrafikvolym och underskattar tågtrafikvolym.

Anf. 104 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Uppenbarligen vill inte Karin Svensson Smith ha svar på de frågor hon har ställt. Inte desto mindre gör jag en återkoppling. Jag börjar nu bakifrån.

Om jag ska tydliggöra det arbete som nu pågår för infrastrukturpropositionen innebär det att vi kommer att lägga pengar på väg och på järnväg. Den här regeringen ser att vi behöver vidta åtgärder för att förbättra vägnätet i det här landet – så att vi kan klargöra det en gång för alla. Inte desto mindre har vi naturligtvis samhällsekonomiska kalkyler för att värdera de olika investeringarna, precis det som Karin Svensson Smith efterfrågar.

Vad det gäller trängselskatten för Stockholm fanns det inget beslut om trängselskatt när Karin Svensson Smith röstade för Förbifart Stockholm den gången det begav sig. Men trängselskatten för Stockholm kommer att ingå som en förutsättning för de kalkyler som tas fram för väginvesteringar i Stockholm.

Vad det gäller kilometerskatten som Karin Svensson Smith hänvisar till och Klimatberedningen är Klimatberedningen precis det som Klimatberedningen anger. Det är en beredning av ett antal stora oerhört viktiga frågor som handlar om hur vi ska ta oss an det svenska ansvaret för att minska koldioxidutsläppen och därtill ställa krav på transportsektorns minskning av koldioxidutsläpp.

Där finns förslag om kilometerskatt. Det finns arbete och utredningar parallellt med kilometerskatten, men det finns inget beslut om kilometerskatt i dag. Återigen, jag har svarat på den här frågan tidigare: Kilometerskatt är i allra högsta grad ett ekonomiskt styrinstrument. Vi kommer att jobba med viktiga styrinstrument för att styra om trafik till mer miljövänliga transporter, men kilometerskatten i sin struktur har i dag begränsningar.

Jag är inte i dag intresserad av att driva vidare förslag som faktiskt slår ut ett näringsliv, när vi som till exempel för skogsindustrin inte har alternativ. Det är naturligtvis en del av det arbete som nu pågår. Det är ute i ett remissarbete som vi har att ta tillbaka och arbeta med under hösten då klimatpropositionen är beräknad att återkomma.

Det finns ett antal andra frågeställningar som gäller värderingen av tidsvinster till exempel. Det gäller järnvägsinvesteringar jämfört med tidsvinster för väginvesteringar så att tåg inte ska värderas lägre. Det har nu reviderats så att vi hanterar trafikslagen, såväl privata resor som tjänsteresor, på samma sätt.

Det finns ett antal ytterligare frågor. Det handlar om planering av nordsydliga förbindelser i Stockholm. Karin Svensson Smith är ofta kopplad till Stockholmsfrågorna. Trafikverket samverkar ju i dag och har ett specifikt uppdrag med anledning av den pågående infrastrukturpropositionen att återkomma med systemanalyser. Det är precis det som är det pågående arbetet här och nu som vi återfår under augusti månad.

Anf. 105 KARIN SVENSSON SMITH (mp):

Fru talman! De vägar och järnvägar man bygger kanske varar i över hundra år. På Naturvårdsverkets hemsida ligger det en rapport om tvågradersmålet, vad vi bör göra för att nå dit. Där höjer man ett varningens tecken för att investera i att man ytterligare vidgar kapaciteten för de transportslag som bygger på fossila bränslen. Man rekommenderar alternativa sätt att förflytta sig. Sådana behövs, bland annat för att inte näringslivet ska slås ut.

För närvarande flyttar sig temperaturgränsen i Sverige en meter i timmen. Det har väldigt stor betydelse för när skogsindustrin ska kunna ta ut sina varor till förädling. Det borde man försöka göra något preventivt för genom att minska växthusgaserna.

När de hundra miljonerna för att utreda eventuella förbindelser i Stockholm fanns med i den förra planeringsomgången fanns det inget beslut om trängselavgifter. Men när Cederschiölds utredning med 25 miljarder till Förbifart Stockholm görs finns det ett beslut på och ett folkomröstningsresultat om att vi ska ha trängselavgifter, och då borde det rimligen ingå som en förutsättning när man dimensionerar och räknar på vad vägen ger för intäkter och vad den kostar. Vi kan inte ha tio år gammal vetenskap på 1:50 kronor som underlag för investeringar hundra år framöver!

Jag vill också hävda att Åsa Torstensson faktiskt har fel när det sägs att kilometerskatten är ute på remiss. Jag har frågat Anders Borg och har fått till svar att den inte är utskickad på remiss, och jag skulle vilja veta om Åsa Torstensson känner till varför.

Anf. 106 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag sade att Klimatberedningen är ute på remiss. Jag har inte sagt att kilometerskatten är ute på remiss, utan det är Klimatberedningen som är det. Beredningen har tagit ett samlat grepp på både skatteåtgärder och prioriteringsåtgärder vad gäller investeringar i infrastruktur och så vidare. Det är det jag hänvisar till. Frågan om kilometerskatten är naturligtvis en del, beroende på vilka åtgärder man tar sig an och vad riksdagen så småningom kommer att fatta beslut om vad gäller Klimatberedningens underlag. Det har i allra högsta grad ett samband också med hela transportsektorn, och delar av detta faller naturligtvis också in under infrastrukturpropositionens inriktningar när det handlar om väg kontra järnväg.

Det stora och viktiga angreppssättet för att snabba på åtgärder som minskar utsläppen, som kanske Karin Svensson Smith också hänvisar till, är dock vikten av att näringslivet har bra och smarta transporter och transportkedjor. Denna planering åligger nu myndigheterna att genomföra tillsammans.

Jag ser också åtgärder inom transportsektorn där man mycket tydligare tar sig an transportslagsövergripande samverkan och inte ser varandra som konkurrenter hela tiden. Det är oerhört viktigt, och det är där vi kan vidta de snabbaste åtgärderna för att nå en framgång med minskade koldioxidutsläpp. Där har alltså transportsektorn ett oerhört viktigt ansvar.

Överläggningen var härmed avslutad.

15 § Svar på interpellation 2007/08:620 om statens ansvar för betaltjänster

Anf. 107 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Maria Stenberg har frågat mig på vilket sätt jag avser att garantera tillgång till betal-service i hela landet.

Övergången från kassaservice till grundläggande betaltjänster har förberetts noga, och regeringen har vidtagit betydelsefulla åtgärder för att garantera tillgången till grundläggande betaltjänster.

Regeringen har avsatt medel för upphandling av betaltjänster och gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att genomföra upphandlingen. Detta arbete pågår för närvarande. Vidare har regeringen sett till att länsstyrelserna bevakar att de upphandlade tjänsterna motsvarar samhällets behov. Jag har stort förtroende för myndigheternas arbete.

Jag har även hållit ett dialogmöte med landets pensionärsorganisationer. Genom det mötet fick jag en aktuell och bra bild av hur pensionärernas behov av betaltjänster ser ut. I länsstyrelsernas bevakningsuppdrag ingår därför särskilt att bedöma tillgängligheten till tjänsterna ur både äldres och funktionshindrades perspektiv.

Jag litar på att Post- och telestyrelsen kommer att lösa uppgiften på ett bra sätt. Detsamma gäller länsstyrelserna. Skulle det vid återrapporteringen visa sig att tillgängligheten i någon del inte motsvarar det statliga ansvaret kommer jag naturligtvis att överväga nödvändiga åtgärder.

Anf. 108 MARIA STENBERG (s):

Fru talman! Jag ska börja med att tacka statsrådet Åsa Torstensson för svaret även om jag saknar en politisk viljeyttring i frågan. En vilja över huvud taget hade varit bra, men den kanske kommer under debattens gång.

Det kanske finns en del människor som faktiskt funderar över vad betaltjänster egentligen är och varför jag har tagit upp den frågan i dag. Men om man säger Posten och Svensk kassaservice klarnar bilden betydligt. Just det, säger människor, man hämtar och skickar paket, köper frimärken, skickar ett och annat vykort, betalar räkningar och hanterar kontanter. För människor som bor i glesbygd kommer bilden av en lantbrevbärare osökt fram.

Vissa människor använder sig väldigt lite av möjligheten att få dessa tjänster utförda av post eller kassaservice medan andra faktiskt är direkt beroende av dem. Vi kallar sådana tjänster för grundläggande samhälls-service, en service som i mina ögon ska vara rättvis och omfatta alla.

Vad är då problemet? Enligt statsrådets svar på min interpellation – ingenting. Hon har med varm hand lämnat över hela förändringsprocessen till myndigheterna. Hon litar på dem och har inga som helst egna åsikter om hur tjänsten till folk ska utformas. Är det sådant som kallas betydelsefulla åtgärder? Är det Centerpartiets politik för hur hela landet ska leva?

Det är faktiskt så att osäkerheten bland människor utanför städerna sprider sig och kanske framför allt i mina hemtrakter. Jag lever i det vi ibland brukar kalla extrem glesbygd. Arjeplogs kommun i Norrbotten är lika stor till ytan som Skåne och Blekinge tillsammans och har en folkmängd på strax över 3 000 invånare. Det är glest, och det är långa avstånd därhemma.

Men människor är otroligt företagsamma, och de gör allt för att kunna leva och bo kvar i sin hemby. Många av dem är helt beroende av en fungerande lantbrevbäring och den faktiska möjligheten till hantering av kontanter och betalning. Det handlar inte bara om äldre personer eller människor med funktionshinder utan faktiskt också om företag.

För att göra det lite extra tydligt kan jag ta som exempel en by hemma som heter Adolfsström. Där har man åtta mil till närmaste tätort. I denna by finns väldigt många små företag. Till stora delar sysslar dessa företag med turism i olika former där betalningen faktiskt sker i kontanter. Det innebär i sin tur att företagen i byn är beroende av att man kan hantera kontanterna hos lantbrevbäraren. Försvinner den möjligheten är frågan hur de ska kunna fortsätta med sin verksamhet. Ska de stoppa pengarna i madrassen eller flytta därifrån?

Man måste rimligen kunna begära att de grundläggande samhällstjänsterna fungerar även för dessa företag och i dessa områden och att människor faktiskt inte behöver känna en oro.

Jag kan bara tillägga att just i den här byn har man fem dagars postservice – så länge skolan är öppen. Under sommaren vet vi alla att skolan tar lov, och det innebär att just den här byn då i stället har postservice tre dagar i veckan. Det är klart att detta också påverkar företagarnas möjligheter att hantera post- och betaltjänster.

Jag tycker alltså att statsrådet är skyldig människorna som bor i glesbygd och landsbygd att berätta och upplysa dem om hur det här kommer att se ut och inte endast droppa ärendet i knäet på myndigheterna. Centerpartiet har ju faktiskt ivrigt i den här kammaren i många år talat om att hela landet ska leva. Därför tycker jag att Åsa Torstensson ska använda sin makt och berätta för människor som bor i glesa områden hur det här kommer att fungera i framtiden.

Anf. 109 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag förstår egentligen inte vad Maria Stenberg saknar för viljeyttring. Jag måste faktiskt upprepa det jag har sagt i tidigare debatter: Svensk kassaservices service i den struktur den har haft nu och dess nedläggning efter ett riksdagsbeslut har naturligtvis en grund i att efterfrågan har förändrats över tid. Om inte efterfrågan på den servicen förändrat sig skulle väl Socialdemokraterna inte ha sett till att organisera detta i Svensk kassaservice för några år sedan. Det är också orsaken till att vi nu går vidare med att identifiera de områden som kan vara aktuella för upphandling.

I samband med det har över 1 600 bankkontor identifierats och placerats ut på en karta. Ett avstånd om 30 kilometer från bankkontor har mätts upp, och på den framtagna kartan kan man se hur befolkningens tillgång till bank ser ut. På 150 orter har Svensk kassaservice i dag ett fast serviceställe. På 20 av de här orterna, där det saknas alternativ, har Post- och telestyrelsen efter samråd med länsstyrelserna funnit att en upphandling behövs. Utöver dem har sammanlagt 67 landsbygdsområden identifierats där man har så dålig tillgång till betaltjänster att upphandling bör ske. Det är ett oerhört tydligt underlag. Det är ett underlag som är tillgängligt för interpellanten på myndigheternas hemsidor.

Post- och telestyrelsens slutsats är att upphandlingen ger dem som behöver det tillgång till de här tjänsterna på ett rimligt villkor samt att upphandlingen i sig inte heller – vilket inte Maria Stenberg efterfrågar, men som andra efterfrågar – kommer att hämma framväxten av nya lösningar som också marknaden naturligtvis har ett intresse av. Det har ju hänt och det händer saker runt omkring i landet nu när det ges möjlighet att föra in det som i dag ingår i Svensk kassaservice i annan service.

För den grupp som består av 1 644 hushåll som har erbjudits utsträckt lantbrevbärarservice upphandlar Post- och telestyrelsen den tjänsten även i fortsättningen. Här sker ingen förändring. Jag har till skillnad mot Maria Stenberg mycket stark tilltro till att Post- och telestyrelsen och länsstyrelserna, som i det här sammanhanget har en oerhört direkt relation till de geografiska områdena och den situation som råder ute i landsbygden och till de boende, har det underlag som behövs för att skapa bra förutsättningar för att den service som Svensk kassaservice innehåller också fortsatt kommer att finnas runt om i landet där det behövs och det inte finns en annan marknad eller bank som tar över. Det kommer inte att se likadant ut, men det har heller inte Svensk kassaservice gjort över tid. De som har haft behov av att vända sig till Svensk kassaservice vet nog hur det har förändrat sig över tid.

Anf. 110 MARIA STENBERG (s):

Fru talman! Jag är övertygad om att politik gör skillnad och att politik handlar om visioner. Verklig frihet för människor kräver faktiskt också rättvisa. Jag sade aldrig att jag inte hade någon tilltro till myndigheter, som statsrådet uttryckte sig. Jag menade mer att statsrådet själv har lagt ärendet i knäet på myndigheterna.

Men det finns faktiskt en oro ute i glesbygden och på landsbygden. Annars skulle jag inte stå här och debattera det med statsrådet. Människor som till exempel bor i Adolfsström, som har åtta mil till närmaste tätort, är ju oroliga för hur de ska kunna fortsätta att driva sina företag, hur de ska kunna hantera kontanter, hur lantbrevbäringen ska fungera och var närmaste kassaservice kommer att finnas.

Man måste också kunna se att det inte går att blint lita på marknaden. Det finns områden i Sverige där det inte finns någon lönsamhet. Kommunen som jag kommer från är lika stor som Skåne och Blekinge tillsammans, och vi är strax över 3 000 invånare. Då kan man förstå att det inte precis är något högsäte för marknadskrafterna. Det är därför människor är oroliga. Kommer staten att ta sitt ansvar och se till att de kan ha en fungerande betaltjänst, att de kan få sin post och de kan hantera den

dagliga servicen som man är van vid och kanske tar för given på större orter.

Sedan finns också en undran, och jag undrar också om statsrådet menar att även enskilda personer ska omfattas av den grundläggande servicen och ha tillgång till betaltjänster och så vidare. Det finns ju enskilda personer som lever långt ute i landet. Det finns enskilda människor som i sitt liv inte får, kan eller har möjlighet att ha ett fungerande bankkonto. Det finns människor som bor i områden där det inte finns ett fungerande och snabbt bredband så att de på det viset kan ta till sig den nya kommunikationen. Gäller det här också enskilda personer?

När det sprids en oro i den befolkning som lever ute i glesbygden, när de känner att den allmänna servicenivån i samhället minskar, späder det i sin tur på en negativ befolkningsutveckling för oss som bor väldigt långt ut i landet.

Det är jättebra att statsrådet skickar ut ett pressmeddelande om att regeringen vill klargöra förhållandet mellan allmänna råd, postutdelning i tätort och utdelningsplikten. Det är därför jag är här i dag. Människor hemma, människor ute i landet förväntar sig också att statsrådet ska förklara sin politiska vision av hur hela landet ska leva, hur människor långt ute i glesbygd ska kunna driva sina företag och hur man ska kunna hantera kontanter.

Det är ju så att den lag som slutade att gälla den 31 december 2007 inte ersätts av någon ny lag utan av en målsättning. Om jag vore statsrådet Åsa Torstensson skulle jag ta chansen att berätta för folk att även om man bor långt bort från marknadskrafterna, som borgerligheten så blint litar på, kommer man att kunna känna att man har en väl fungerande samhällsservice och en fungerande lantbrevbäring som innehåller både möjligheter till betaltjänst och kontanthantering. Det vore tacksamt.

Anf. 111 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag har full förståelse för att förändringar alltid skapar oro runt om i landet. Jag tror också att det är viktigt att förstå att Svensk kassaservice har funnits i alla delar av landet. Men åker Maria Stenberg runt och säger att Posten ska läggas ned förstår jag att det skapas oro i landet.

Det som pågår nu sker på grund av att jag har tagit initiativ och gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att se till att göra en upphandling på de här orterna så att man får en service som motsvarar den som Svensk kassaservice har erbjudit. Det är ju på mitt och på regeringens uppdrag som myndigheter har att sköta dessa uppgifter. Jag tror inte att Maria Stenberg menar att jag personligen kan sköta upphandlingen, för då tror jag att jag skulle få stå till svars för andra anmälningar.

Upphandlingen som Post- och telestyrelsen har att ansvara för går ut på att ge motsvarande service som på andra orter på de 87 orter där man har identifierat att det inte finns en marknad. Precis som Maria Stenberg säger existerar inte marknad överallt. Det finns inte något som tar vid på ett naturligt sätt. Det är därför som det är en upphandling på gång. Det är därför som det är Post- och telestyrelsens ansvar att tillsammans med länsstyrelserna identifiera de orterna och sedan genomföra upphandlingen.

*Svar på
interpellationer*

Återigen vill jag säga att för den grupp som består av 1 644 hushåll som erbjuds utsträckt lantbrevbärarservice upphandlar Post- och telestyrelsen den tjänsten även i fortsättningen, så här sker ingen förändring. Jag tror att det är bra, för naturligtvis är det så vid förändringar, som Maria Stenberg också hänvisar till, att det skapas oro, för man vet inte vad som kommer efter en sådan förändring. Det är naturligtvis självklart. Det är därför som länsstyrelsen har som uppgift att följa upp och utvärdera för att staten ska vidta åtgärder för att lägga saker till rätta, om det inte skulle vara tillfredsställande. Det är också en del i förändringsprocessen.

Samtidigt hade jag anledning att överlägga med pensionärsorganisationerna. Det är många generationer som inte använder sig av den moderna tekniken eller har tillgång till den i stället för att använda post och bank. Det innebär att det fortfarande finns ett ansvar hos staten att sköta upphandlingen. Parallellt med detta sker ett annat arbete som rör IT-infrastrukturen. Det pågår för att det ska bli tillgängligt och ha bra kapacitet i alla delar av landet, men det hjälper inte alltid den generation som inte känner sig villig eller mogen att använda sig av detta.

Anf. 112 MARIA STENBERG (s):

Herr talman! Nej, statsrådet Åsa Torstensson, jag åker inte landet runt och säger att Posten ska läggas ned. Det är inte det min interpellation handlar om. Däremot finns en diskussion inom borgerligheten om en bolagisering av Posten och kanske i förlängningen en privatisering. Men det kanske vi kan återkomma till så småningom i en annan debatt.

Det är bra att statsrådet slår fast att det inte kommer att ske någon förändring med tanke på människors oro ute i gles- och landsbygd. Man kan känna sig lugnad av att veta att man kommer att kunna tillgodogöra sig den grundläggande samhällsservicen, vilket betaltjänster innebär för många människor. Med hänvisning till den nya tekniken och att äldre personer och pensionärer inte vill använda sig av den nya tekniken kan jag konstatera att det är tur att den förra socialdemokratiska regeringen gjorde en satsning på utbyggnad av bredband. Det innebär att stora delar av landet har tillgång till bredband – även i lands- och glesbygd.

Anf. 113 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Herr talman! Jag tror att det är bra, Maria Stenberg, att vi har haft denna interpellationsdebatt. Det pågår ett arbete i landet där Post- och telestyrelsen och länsstyrelserna är aktiva för att göra en upphandling som är klar till årsskiftet. Men jag skulle aldrig säga att det inte kommer att ske en förändring. Som politiker är jag ständigt aktiv i att skapa förändringar. Det kan vara så till och med, Maria Stenberg, att en förändring också leder till mycket bättre service.

Låt oss se resultatet av upphandlingen och därefter göra en utvärdering så att det blir en bra service i alla delar av landet. Det är för mig avgörande. Jag är den första som ställer mig bakom att staten har en roll där marknaden inte fungerar.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 114 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Monica Green har frågat mig vad jag tänker göra på de många eftersatta områden där jämställdhetsprojekt behövs och vad jag tänker göra för att i fortsättningen de medel som avsätts på jämställdhetsområdet ska användas.

Under 2007 har jämställdhetspolitiken fokuserats på arbetet för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Den handlingsplan som tagits fram mot mäns våld mot kvinnor är ett exempel på ett arbete som krävde ett års beredningstid för att den önskvärda kvaliteten skulle uppnås. Nu när handlingsplanen är beslutad pågår arbetet för fullt med att genomföra insatserna. Vidare har ett omfattande arbete om jämställdhetsintegrering i kommuner och landsting satts i gång. Regeringen förbereder också en handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Insatser är alltså på gång inom flera områden. Jag har varit noga med att alla insatser ska hålla hög kvalitet, och förberedelserna har därför tagit tid. Detta har gjort att alla medel inte använts inledningsvis. För 2008 har 400 miljoner kronor anvisats för ändamålet, och medel beräknas även för 2009 och 2010.

Anf. 115 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret.

Ministern och jag har diskuterat jämställdhet tidigare. Då har ministern sagt att hon inte är feminist utan att det är det praktiska arbetet som ska visa att jämställdhetsministern jobbar för jämställdhetsfrågorna. Då blir jag minst sagt förvånad när jämställdhetsministern inte använder de anvisade medel hon har till förfogande. Att en minister som säger att hon inte är feminist utan att hon i praktisk handling ska visa att hon jobbar för jämställdhetsfrågorna inte använder de pengarna är en signal till alla dem som tror att vi redan har ett jämställt samhälle. Att en jämställdhetsminister använder sig av sådana grepp är anmärkningsvärt och beklagligt eftersom det behövs så många olika projekt i samhället för att bryta till exempel den könsuppdelade arbetsmarknaden. Det skulle behöva satsas på flickor och teknik. Det skulle behöva satsas på de frivilligorganisationer som vill genomföra en mängd projekt som de inte har råd till.

Man skulle kunna hålla kurser i feminism. Man skulle kunna stötta kvinnor i vissa situationer. Man kan ha jämställdhetsutbildningar. Man kan ha utbildningar om de fem härskarteknikerna, som företrädesvis män brukar använda sig av – det finns även kvinnor som gör det, men det är mest män. Det finns alltså en rad olika projekt som man skulle kunna använda medlen till. Men det oerhört fantasilösa jämställdhetsarbetet går tydligen ut på att låta pengar frysa inne.

I slutet av året slog man på trumman och sade att man hade visst glömt jämställdhetsarbetet men att det fanns 100 miljoner att ge till kommunerna. Då var det så sent på året att kommunerna inte hann agera. Det var för sent. Då används pengarna långt senare när det är möjligt att

*Svar på
interpellationer*

planera in de sakerna. Det går inte att bara pytsa ut pengarna och sedan säga: Hjälp, nu har vi visst missat pengarna, så nu kastar vi ut 100 miljoner till kommunerna. Det är också oansvarigt. För att rätta upp sitt något skamfilade rykte gjorde man på det sättet. Det var inte alls genomtänkt och bra.

Nu sade ministern i sitt svar att hon vill göra allt så noga och att hon vill att alla insatser ska hålla hög kvalitet. Det vi har sett hittills i jämställdhetsarbetet har varit raka motsatsen. Det är beklagansvärt att vi har en sådan regering i dag som prioriterar ned jämställdhetsfrågorna så markant. Vi upplever nu en backlash för kvinnor i landet på många olika sätt och på många områden, både på det arbetsmarknadspolitiska området, inom skolans område och även inom hemarbete. Vi får se på område efter område hur jämställdheten upplever en backlash. Att jämställdhetsministern i det läget har så lite fantasi att hon inte ens använder sina egna medel och sedan i slutet av året för att rätta till sitt skamfilade rykte ger 100 miljoner till kommunerna för att göra något bra ger fel signaler.

Anf. 116 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Det är spännande att få debattera jämställdhet och jämställdhetsanslaget med Monica Green. Skillnaden mellan oss är att hon kallar sig för feminist och att jag inte kallar mig för feminist. Men hon tillhör också det parti som satt i regeringen under förra mandatperioden.

Jag försöker tala om hur beredningsarbetet i Regeringskansliet går till. Vill man ha kvalitet tar det tid. Jämställdhetsarbete är ett arbete som berör många olika politikområden och många olika departement. I beredningsarbetet leder de processerna till att det tar lång tid.

Monica Green säger att jag vid slutet av året pytsade ut 100 miljoner till kommunerna. Ja, det tog tid att bereda innan pengarna kunde betalas ut till kommunerna. Hade det varit så att man hade kunnat bereda politik, propositioner och skrivelser utanför Regeringskansliet, det vill säga i opposition, hade man väl gjort det. Sedan hade man bara kunnat lämna in dem när man övertog makten. Men så fungerar det inte i vår demokrati. Först tar man makten, sedan bereder man politik inom Regeringskansliet med departementen.

Intresset som Monica Green har visat för jämställdhetspolitiken har aldrig visats tidigare. Jag undrar hur det kommer sig. Låt mig blicka tillbaka på den förra mandatperioden.

Den förra regeringen avsatte 40 miljoner till särskilda jämställdhetsåtgärder. Men jag upptäckte att det egentligen inte var 40 miljoner, för hälften av dessa pengar gick till myndigheten JämO. Bara hälften av pengarna blev kvar.

Använde den förra regeringen upp dessa pengar? Det visar sig att så inte skedde. År 2002 hade man ett anslag på 25 miljoner som skulle användas till särskilda jämställdhetsåtgärder, 18 miljoner användes. År 2003 hade man 20 miljoner, 11 miljoner användes. År 2004 hade man 23 miljoner, 10 miljoner användes. År 2005 hade man 19 miljoner, 8 miljoner användes. År 2006 hade man 5 miljoner, 2 miljoner användes. Inte ens för så lite pengar kunde man med den kunskap Monica Green har om vilka åtgärder för jämställdhet som behövs i vårt samhälle klara av att använda pengarna på de låga nivåer som det innebär.

Jag har i alla fall lyckats, Monica Green, att under första året med regeringen fatta beslut om särskilda jämställdhetsåtgärder som kostat 48 miljoner kronor – förutom de 100 miljoner som har gått till verksamheterna i kommuner och landsting – för att vara sjyst och jämföra. Hur kan man då ha mage att säga: Varför används inte pengarna? Idéerna finns, men de måste beredas.

Hur kommer det sig att du, Monica Green, med alla de idéer som fanns hos dig inte kunde se till att din regering kunde genomföra dessa olika åtgärder under den tid när ni hade möjlighet att göra det? Tolv år hade Socialdemokraterna på sig att genomföra alla dessa jämställdhetsåtgärder, men vi kan se att pengarna blev kvar i kassan. Det är beklagligt.

Anf. 117 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Nu vänder Nyamko Sabuni på steken. Anfall är bästa försvar, tänker hon säkert när hon säger att vi inte använde alla våra medel. Men det är en borgerlig regering nu, och när hon tog över sade Nyamko Sabuni: Jag behöver inte vara feminist, utan jag ska minsann visa i praktisk handling att jag gör alla dessa åtgärder. Men i stället frös pengarna inne.

Jag måste ändå kommentera när nu Nyamko Sabuni säger att vi inte kom någon vart under de tolv år som vi regerade. Det är en sanning med modifikation. Man kanske inte ska kalla det lögn, men det är långt bort från sanningen. Vi vet att Sverige fick jämställdhetspriset i världen. Det var Sverige som flyttade fram positionerna och betraktades som det mest jämställda landet i världen. Det var Sverige som flyttade fram positionerna för kvinnor i politiken och som såg till att kvinnor fick möjlighet att gå ut i arbetslivet och rätt till heltid och så vidare.

Allt det genomfördes under vår tid, och jämställdhetsminister Mona Sahlin fick åka och ta emot pris av FN. Då är det magstarkt att stå och säga att Socialdemokraterna inte har gjort något. Vi har varit pionjärerna som har slagits i motvind under en lång tid.

Jag kan ge Folkpartiet viss kredd för detta arbete, för Folkpartiet är det parti inom den borgerliga regeringen som i alla fall tidigare har stått upp för jämställdheten. Bengt Westerberg markerade tydligt hur viktigt det var med delad föräldraledighet och så vidare. Nyamko Sabuni är inte av den kalibern än, men det finns två år kvar för henne att visa att hon lever upp till det hon själv säger om att hon i praktisk handling ska visa att jämställdhetsarbetet ska flyttas framåt.

Jag känner mig inte nöjd med detta lama svar och att Nyamko Sabuni säger att man måste undersöka alla projekt innan man ger ut pengar till dem. Man undersöker dem så länge att pengarna fryser inne. Då går man inte jämställdhetens väg utan ger signaler till samhället att vi redan är tillräckligt jämställda här i landet och inte behöver pengarna.

Om statsrådet tycker att det är svårt att hålla på och bereda allt detta förstår jag inte varför hon över huvud taget ansökte om pengarna om hon trodde att hon inte skulle använda dem. Det ger signaler om att man inte hann ta hand om det och att det inte fanns några projekt med tillräckligt god kvalitet. Man kastade dessutom ut de 100 miljonerna till kommunerna väldigt sent på året. De har själva sagt att de skulle ha velat ha dem långt tidigare men att de förhoppningsvis kommer att kunna använda dem längre fram.

När det gäller anslagen för i år och nästa år hoppas jag att Nyamko Sabuni visar i praktisk handling att man kommer att använda årets och nästa års medel innan de fryser inne.

Anf. 118 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Det är en mycket intressant diskussion. Jag har förstått att det finns många runt om i Sverige som följer dessa samtal och har funderingar om vad det kan bero på att vi har hamnat i denna situation. Jag tror att man måste gå tillbaka till när regeringen och statsrådet etablerade sig i Rosenbad. Är man inte feminist och gör könsmaktsanalyser utan har en annan infallsvinkel och tänker att det är upp till var och en att fixa detta på egen hand ser man inte strukturerna och har därmed inte ambitionen att förändra strukturen, våga utmana makten och våga stå för förändringar. Då gör man andra prioriteringar och landar i att man inte sätter av tillräckligt mycket personella resurser.

På UD som ska vara ett stöd för statsrådet Nyamko Sabuni finns det en person som jobbar med jämställdhetsfrågor. På hennes eget fögderi vet vi att många har lämnat sina tjänster. Det finns mindre i form av personalresurser som kan arbeta med dessa frågor.

Andra förslag som vi ville se på plats, för vi vet att detta är ett ständigt reformarbete, var en jämställdhetsmyndighet, en lagstiftning för att påverka könsdiskrimineringen och utrota den sexualisering som vi ser i många medier. Många av de förslag vi hade på gång har lagts i papperskorgen. Jag tror att det återigen beror på de bristande analyserna.

Vi kan ha en partipolitisk debatt här, vilket jag tycker att vi ska ha, likväl som att vi ska debattera ute med många engagerade kvinnor och även män. Vi kan också titta på kommitténs kritik av Sverige 2008. Jag talar om Kvinnokommitténs möte i januari där jag vet att Nyamko Sabunis statssekreterare var med när det gällde själva granskningen. I februari var Nyamko Sabuni själv med en delegation i New York. Det är jag väl medveten om, för jag var själv där under samma period.

Här finns kritik som är objektiv. Jag ska inte gå in på kritiken mot grundlagarna, för det leder för långt. Men man skulle kunna föra in renbeteslagstiftningen. Vi har en uppenbar diskriminering av samiska kvinnor. Vi behöver ha mer kunskap om kvinnokonventionen, Cedaw. Det talas om att den är den mest okända konventionen. Vad finns det för resurser för att göra den mer känd? Kan vi avskaffa stereotypa attityder till kön genom informationskampanjer? Vi ser inte de resurserna eller åtgärderna. Hur ska vi kunna arbeta och förstärka arbetet med att få fram kvinnor på beslutsfattande positioner? Vi har fått kritik för att vi inte gör tillräckligt på dessa områden.

Ser man inte problemen så avsätter man ju vare sig de personer som vi nu vet inte finns kvar på departementen eller de förstärkningar som man lätt hade kunnat tänka sig efter att ha lyssnat på regeringsdeklarationen. Man hör ofta en ganska högtravande ambition. Men resurserna för att understödja politiken finns ju inte på plats. Det är klart att det blir mindre resultat. Det är ett hantverk att utforma regelverk för att på bästa sätt, och på ett ansvarsfullt sätt, också fördela ekonomiska medel. När det hantverket inte har de händer som skulle arbeta med det blir det mindre resultat.

Jag tror att vi måste titta på djupet, hur man har organiserat sig och hur man besätter tjänster. Läger man sedan till att man inte har någon könsmaktsanalys blir det inte de resultat som vi skulle önska. Då får kanske inte heller de åtgärder som ändå vidtas på sikt de effekter som vi tillsammans hade hoppats. Då tänker jag på handlingsplanen, som jag har välkomnat väldigt mycket, handlingsplanen om mäns våld mot kvinnor. I och med att man också lyfter in kvinnors våld mot män blir det en helt annan fråga. Då är man på ett sluttande plan när det gäller åtgärder över huvud taget.

Anf. 119 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Herr talman! Att Sverige är världens mest jämställda land kan vi alla skriva under på. Men allting är relativt. Trots allt återstår det väldigt mycket att göra. Att tro att världens mest jämställda land har kommit till under de tolv år då Mona Sahlin och Jens Orback delade på posten som jämställdhetsminister är väl kanske en lite felaktig historieskrivning.

Jag vill ändå tacka Monica Green för att hon var så pass ödmjuk att hon gick tillbaka till början av 90-talet, under den förra borgerliga regeringen med Bengt Westerberg i spetsen. Då genomförde man väldigt många bra jämställdhetspolitiska åtgärder som innebar ett stort, kraftfullt steg framåt i jämställdhetsutvecklingen. Pappamånaden är ett sådant. Det faktum att vi i dag inom Regeringskansliet, precis som den förra regeringen, jobbar med jämställdhetsintegrering, det vill säga att man, när man lägger fram politiken, låter den granskas med jämställdhetsglasögon för att se hur den ska falla ut för kvinnor och män, är Bengt Westerbergs förtjänst. Att vi i dag har bättre statistik när det gäller jämställdhet på de olika områdena var också något som innebar ett steg framåt i början av 90-talet under den förra borgerliga regeringsperioden.

Jag skulle trots allt vilja passa på att tala om vad vi har gjort under det första året vid makten. Det första vi kan fastställa är att vi inte längre fördelar några projektmedel från Regeringskansliet. De projektmedel som finns att fördela till jämställdhetsåtgärder, till organisationer, finns på Ungdomsstyrelsen. Där finns det pengar för organisationer som jobbar med dessa frågor att söka. Däremot försöker vi satsa pengar på långsiktiga strategiska åtgärder för att det ska bli en hållbar utveckling också på jämställdhetsområdet. En sådan gäller mäns våld mot kvinnor, den handlingsplan som jag nämnde alldeles nyss.

Vi satsar 800 miljoner kronor under mandatperioden. En annan sak handlar om insatser för att komma åt det våld och det förtryck som många människor i dag i Sverige upplever, det som vi kallas för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi har satsat på forskning kring kvinnors hälsa. Vi satsar som sagt på jämställdhetsintegrering i kommuner och landsting. Jämställdhetsåtgärder som riktar sig till de nationella minoriteterna har vi faktiskt fattat beslut om de senaste veckorna inom Regeringskansliet. Vi jobbar för fullt och kommer snart att kunna fatta beslut om handlingsplan mot prostitution och människohandel. Likaså kommer jag snart, tillsammans med utbildningsminister Jan Björklund, att presentera ett åtgärds paket när det gäller jämställdhet i skolan. Det är mycket som har gjorts. Det är mycket på gång. Men politik tar tid att bereda. Det räcker inte bara att prata. Det tar tid att bereda.

Sedan måste jag säga en sak. Monica Green pekar ofta på det faktum att jag inte kallar mig feminist. Men det räcker inte heller att bara kalla sig feminist. Monica Green har nämnt ett antal åtgärder som bör genomföras. Jag håller med dig. Det finns många brister och mycket att göra. Men var fanns dessa åtgärder under de tolv år då Mona Sahlin eller Jens Orback satt vid makten – dina partikamrater? Var fanns dessa åtgärder då? Varför kunde inte Monica Green få gehör när det gäller de här pengarna även om det var små summor i förhållande till dessa 400 miljoner? Varför lyckades man spara 7 miljoner år 2002, 9 miljoner år 2003, 12 miljoner år 2004, 11 miljoner år 2005 och 3 miljoner år 2006 när man bara hade belopp på 25 miljoner eller 20 miljoner att hantera? Varför användes inte dessa pengar till vettiga jämställdhetsåtgärder redan då?

Anf. 120 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Jo, jag brukar påpeka att jämställdhetsministern inte är feminist, för jag tycker att det är ett märkligt faktum att man inte vill se könsmaktsordningen och att ministern inte vill ta till sig dessa begrepp. Till och med Anders Borg påstår sig vara feminist, men inte jämställdhetsministern. Jag tycker att det är ett märkligt fenomen. Det är därför jag påpekar det.

Anser ministern att det numera är så att jämställdhetspolitiken genomsyrar allt som regeringen gör? Om inte, vad tänker jämställdhetsministern göra för att det faktiskt ska bli så? Vilka eftersatta områden mer än dem som hon tyckte att den socialdemokratiska regeringen borde ha gjort insatser på borde det göras mer på enligt Nyamko Sabuni? Vi flyttade fram positionerna rejält under vår tid. Vi kan aldrig slå oss för bröstet. Det är sant som jämställdhetsministern säger, att även om vi har varit världens mest jämställda land måste det återerövas om och om igen. Vi måste se till att jämställdhetsfrågorna alltid lyfts fram och sätts i fokus och att man vågar se att vi ännu inte är ett jämställt land. Man måste prata om det. Man måste flytta fram positionerna. Man måste ordna seminarier för beslutsfattare inom olika områden, och man måste se till att jämställdhetsarbetet hela tiden flyttar fram positionerna, för annars ramlar det bakåt. Och hur tänker jämställdhetsministern göra fortsättningsvis med de medel som ska användas framöver?

Anf. 121 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag tycker självklart att det är väldigt intressant att diskutera vad vi har gjort i historisk tid från Socialdemokraternas sida, men det är inte det den här interpellationen handlar om. Jag tycker att vi kan återkomma till sådant i seminarier där vi uppmärksammar olika viktiga saker som vi har varit med om och kanske kopplar det till olika händelser. Det kan vara FN-konferenser eller uppmärksammande av kvinnofridspropositionen som ska ske under året. Då återkommer vi gärna till den diskussionen.

Det börjar bli lite märkligt att man gömmer sig bakom Socialdemokraterna. Vi hade tidigare i veckan en debatt där vi diskuterade annat än jämställdhetsområdet. Då var det partikamrater till statsrådet som gömde sig bakom före detta statsminister Göran Perssons rygg och sade att man hade hört att någon hade sagt något. Det var ingen konkret politik. Det känns lite märkligt och nästan ironiskt att Folkpartiet liberalerna, som ti-

digare har tyckt att Margareta Winberg, under hennes tid som statsråd, inte var tillräckligt feministisk utan kanske till och med borde avgå, som det krävdes i några tidningsartiklar, för att hon inte var tillräckligt feministisk, nu är ett parti som företräds av en icke feministisk jämställdhetsminister men också gömmer sig bakom Göran Persson. Visst har tiderna förändrats, och visst har debatten förändrats.

Jag tycker att vi ska hålla oss till det som Monica Green har valt att lyfta fram här i dag och att fokusera på. Monica Green pekade konstruktivt på vad som fattas och som behöver göras. Jag pekade på områden där vi har fått objektiv kritik utifrån och där vi har anledning att fundera över hur vi ska kunna vässa våra instrument. Då går det inte att svara som statssekreteraren i Genève på uppföljningskonferensen gjorde på frågan om varför vi inte har lyckats med att få en mer jämställd könsfördelning i bolagsstyrelserna, apropå att förslaget om en lagstiftning på det området har skrotats. Statssekreteraren svarade att näringslivet inte ville. Det är inte handlingskraft. Hur kommer man att använda pengarna så att vi åtminstone i väsentliga delar uppnår det som vi har fått kritik för utifrån, från Cedaws expertkommitté?

Anf. 122 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Herr talman! Det är klart att det är jätteviktigt att vi blickar framåt och berättar vad vi ska göra – och kanske också att vi berättar vad vi har gjort det senaste året. Det var den långa listan jag försökte läsa upp för att mina meningsmotståndare ändå skulle inse att regeringen har jobbat och jobbar väldigt mycket med jämställdhetsåtgärder. Och återigen: För den närmaste tiden tror jag att det behövs väldigt mycket åtgärder, till exempel när det gäller skolan. Det är där det ändå börjar; förskolan och grundskolan. Där måste man lägga en grund för jämställt tänkande.

Det är ändå det som är den framtida generationen. Vi jobbar på en handlingsplan mot prostitution och människohandel. Det är en annan produkt.

Jag är övertygad om att det finns mer som ska och kan göras när det gäller en jämställd arbetsmarknad. Jag återkommer till det.

Jag har precis nämnt allt det viktiga men vill återigen påpeka att det inte räcker att prata. Politik måste beredas, och att bereda tar tid. Jämställdhetspolitik är framför allt tvärssektoriell politik. Det betyder att vi måste involvera flera olika departement. Bara att ta fram handlingsplanen *Mäns våld mot kvinnor* involverade fem sex departement. När man jobbar tvärssektoriellt, vilket är nödvändigt, tar det tid att bereda politiken.

Vad kan vi i Regeringskansliet göra mer för att bli bättre på jämställdhetsintegrering i den politik som presenteras för riksdagen? Vi jobbar med detta. Jag tror inte att vi är fulländade. Inte ens den förra regeringen var fulländad på detta område. Det här är processer där vi hela tiden blir bättre och bättre.

Vi behöver bli bättre på att använda statistik i högre utsträckning. Det kommer att hållas utbildning av enhetschefer för att de ska bli bättre på detta och kontrollera och se till att de för in de här perspektiven i de beredningsdokument de får. Det är framför allt viktigt att ha flyttat ansvaret till enhetscheferna. Tidigare låg ansvaret hos den som senast ankommit till enheten. Den fick ta ansvar för de här frågorna. Nu är det viktigt. Det

är en strategisk fråga och den måste enhetscheferna ansvara för. Det tycker jag är en mycket bra reform som vi har genomfört i Regeringskansliet. På det sättet tror jag också att vi bättre kan garantera att vi blir bättre på jämställdhetsintegrering i de övriga politikområdena.

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Svar på interpellation 2007/08:625 om Peking + 15

Anf. 123 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Herr talman! Carina Hägg har frågat mig vilka initiativ jämställdhetsministern har tagit inför uppföljningen av Peking + 15.

Jag delar Carina Häggs uppfattning att det under de senaste åren visat sig att det politiska klimatet försvårat möjligheterna att komma vidare med de åtaganden som överenskommit i Pekingplattformen. Sverige har trots detta fortsatt medverka till att höja ambitionen på en rad områden. Med utgångspunkt i huvudtemat vid kvinnokommissionens session i New York tidigare i år förde Sverige bland annat fram och fick gehör för förslag på starka formuleringar inom områden som rör kvinnors och flickors levnadsvillkor och hälsa, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt kvinnors förutsättningar och förmåga att delta i och bidra till ekonomiskt och politiskt beslutsfattande. Andra frågor som Sverige drev var behovet av könsuppdelad statistik, *gender-budgeting*, det vill säga att finansiera jämställdhetsåtgärder, genusforskning samt vikten av finansiellt stöd till kvinnoorganisationer och andra organisationer som arbetar med jämställdhet.

Regeringen har verkat aktivt för och bidrar till en mer systematisk uppföljning av Pekingplattformen inom EU. Inför FN:s utvärdering av Peking + 15 kommer Sverige tillsammans med Tjeckien att göra en uppföljning och summering av EU:s arbete med att följa upp åtagandena i Pekingplattformen. Resultatet kommer att presenteras i en EU-rapport som jag har för avsikt att överlämna till ministerrådet under det svenska ordförandeskapet i EU. Spanien kommer sedan under sitt ordförandeskap, våren 2010, att lämna rapporten till FN:s kvinnokommission inför uppmärksammandet av Peking + 15.

Anf. 124 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag tycker att det här är en väldigt viktig interpellation – inte på så sätt att vi kommer att komma fram till alla slutsatser och ha allt på plats med den här interpellationen. Det krävs att vi återkommer fort-löpande tills uppföljningen är klar och vi kan se resultatet. Vi har tid på oss. Vi är inte för tidigt ute, men vi är ändå i ett tidigt skede. Det är oerhört viktigt att initiera de här frågorna medan vi har möjlighet att inkludera så många fler i arbetet.

Vi vet hur många som var intresserade och tog del i kvinnokonferensen en gång i Peking. Jag var själv där som privatperson. Det var så givande och spännande, men det gav också resultat. Ett resultat var allt engagemang. Det engagemanget har vi att ta tag i. Många av de människor-

na och många av organisationerna är intresserade av att ta del i uppföljningsarbetet i nationella arrangemang, i ett arbete i europeiska regionala konferenser och kanske kan vi också åstadkomma något riktigt bra internationellt.

Då krävs det något annat än vad jag ser här. Vi har bara konturerna av arbetet än så länge. Det är ett ganska kort svar. Man säger att man tänker arbeta tillsammans med Tjeckien. Det tycker jag är väldigt bra. Det är ett spännande land. De behöver uppbackning och vi kan inspirera varandra i det här arbetet. De båda länderna ska göra en summering till EU:s arbete. Det ska följas upp med åtaganden och sedan ska det bli en EU-rapport.

Vad är det som får regeringen och statsrådet Nyamko Sabuni att tro att vi på det här sättet kan flytta fram positionerna tillsammans med EU? Jag hoppas att det ska vara möjligt, men vi ser att vi under de år som har gått sedan konferensen i Peking hölls och sedan Pekingplattformen antogs har haft en backslags på delar av de här områdena. Vi har fått kämpa hårt för att upprätthålla det som vi trodde var uppnått av oss. Vi har tvärtom pressats tillbaka.

Nyamko Sabuni hänvisar till sitt besök i New York och FN i februari. Vi har varit inne på det i en tidigare interpellationsdebatt också. Vi kunde vid det tillfället konstatera att det inte fanns någon EU-position. EU kunde inte tala med en röst. Det är bra om Sverige kan hålla ett eget anförande och vi som nation kan understryka vad vi i den här kammaren tycker är viktigt. Vi ska ju dra lärdom av det.

Vad är det som säger att vi blir eniga genom att arbeta fram ett dokument? Då krävs det ett helt annat grundarbete tillsammans med våra europeiska kolleger. Då tror jag att man brett måste involvera parlamentariker och samverka med NGO:er och engagerade institutioner.

Det är ju viktigt att vi kan visa vad vi har uppnått. Det får inte innebära att vi måste visa på bakslag och att vi inte har kommit framåt. Vi har mycket mer att göra. Det här räcker inte. Det finns ett anslag. Det ska vi ta vara på, men det räcker dessvärre inte. Vi har i en tidigare interpellation också tittat på det som vi som land har fått kritik för. Vi vet att inte alla resurser, det gäller även de personella, finns på plats som vi skulle behöva för att göra ett riktigt bra nationellt resultat att föra in i rapporten.

Det finns många frågetecken efter det här svaret. Å andra sidan är vi i ett tidigt skede. Det finns möjlighet att rätta till detta på vägen. Jag vet att det redan nu finns ett engagemang hos flera kvinnoorganisationer. De står bara och väntar på att tas till vara.

Kommer Nyamko Sabuni att ta vara på det? Vad kan vi mer förvänta oss av det här arbetet? Det här räcker inte. Vi förväntar oss mer av regeringen och jämställdhetsministern.

Anf. 125 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Herr talman! Som Carin Hägg mycket väl känner till bygger det internationella samarbetet på ömsesidig respekt och på att vi är suveräna stater. Inget land kan tvinga ett annat att utföra vissa åtaganden om det landet vägrar att göra det. Man utbyter erfarenheter, man förhandlar, och så får man se var man landar.

EU-länderna bestämde sig väldigt tidigt för att arbeta utifrån indikatorer på de olika områdena för att leva upp till Pekingplattformen. Vi ser

*Svar på
interpellationer*

till att varje ordförandeland tar fram de indikatorerna. Slovenien tar nu fram indikatorer på rubriken Flickebarn. Vi vet att Frankrike så småningom kommer att ta fram indikatorer när det gäller kvinnor och väpnade konflikter.

Utifrån de indikatorerna kan vi se hur länderna lever upp till Pekingplattformen. Vår uppgift blir att följa upp och summera det som har skett under de här åren. Det aktiva arbetet pågår ständigt mellan tjänstemän på Regeringskansliet, andra tjänstemän i andra länder och tjänstemän i kommissionen.

Carina Hägg har väldigt bra insyn i och information om vad som pågår. Om Carina Hägg vill hålla kontakt med de parlamentariska kollegerna framför allt i andra EU-länder är det bra att hon gör det.

De ideella organisationerna använder vi mycket i vårt arbete. Jag har ett jämställdhetsråd regelbundet där jag träffar organisationerna. Vi utbyter erfarenheter. De har varit med och arbetat fram den politik som regeringen har presenterat för riksdagen det senaste året. Arbetet pågår för fullt.

Det är viktigt med de förhandlingar som vi nu ska bedriva inom EU när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa. Jag kan verkligen beklaga att vi på kvinnokommissionen i FN för första gången på många år inte lyckades tala med en röst. Förhandlingar pågår för fullt.

Ingångsvärdet för mig är att vi ska återgå till de positioner som vi hade. Vi måste kunna säga att detta är kvinnors rättigheter och att kvinnor har rätt till sin kropp och till sin integritet.

Jag kan i dag inte säga exakt var detta landar. Men jag har stora förhoppningar om att tiden är på vår sida och att vi kommer att finna goda lösningar på detta område.

Men återigen vill jag säga att Carina Hägg som riksdagsledamot kan göra nytta. De ideella organisationerna gör det, och vi inom Regeringskansliet fortsätter också vårt arbete.

Vid möten med mina ministerkolleger runt om i Europa tar jag hela tiden upp dessa frågor. Det närmaste mötet kommer att vara i Tallinn, där jag kommer att diskutera dessa frågor med våra baltiska vänner men framför allt med mina nordiska ministerkolleger. Jag menar att det är viktigt att vi här går samman i Norden och ser till att föra fram vår ståndpunkt i EU.

Även om Sverige var ensam om att i FN föra fram ståndpunkten om en sexuell och reproduktiv hälsa måste vi ändå vara stolta över att vi fick in dessa skrivningar i de produkter som kom fram från kvinnokommissionen. Bara det är en framgång. Även om EU inte talade med en röst lyckades den svenska rösten vara stark nog för att vi skulle lyckas hela vägen. Det tycker jag att det finns anledning att vara stolt över.

Anf. 126 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag delar statsrådets uppfattning eftersom jag utgår från att vi är eniga. När man kommer fram till väldigt viktiga ståndpunkter finns det inte möjligheter för oss att kompromissa utifrån hur majoriteten ser ut i dag i kammaren. Men jag tolkar jag att det finns ett brett stöd för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Då är det bättre att vi talar med egen röst. Generellt vill man kompromissa, och man hoppas att det på sikt ska leda till att det steg för steg tas gemensamma kliv framåt.

Men under senare har det blivit väldigt tydligt att det på detta område finns svårigheter att komma framåt, särskilt när det gäller rättigheter i fråga om reproduktiv hälsa. När vi talar om rätten till abort har det varit mycket besvärligt.

Det gäller då att vi samverkar med de krafter som står upp för det som vi kom fram till tillsammans med de olika länderna under Pekingkonferensen och att vi kan leva upp till förväntningarna från alla de 40 000 besökare som var i Peking under denna period, från alla som följde detta från sina hemländer och från alla som har fortsatt att arbeta med dessa frågor.

Även om det var 189 deltagande regeringar som i Peking antog denna deklaration och handlingsplan för jämställdhetsarbete måste vi samverka. Och det är så många fler än regeringarna som måste vara involverade om vi ska kunna leva upp till det som vi förhoppningsvis tillsammans ser som viktigt och det som vi har åtaganden kring.

Det finns tolv kritiska områden som lyfts fram, nämligen den feminiserade fattigdomen, kvinnors rätt till undervisning och utbildning, kvinnors hälsa, våld mot kvinnor, kvinnor i väpnade konflikter, kvinnor som beslutsfattare, kvinnor med ekonomisk makt, jämställdhetsintegrering, kvinnors brist på åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, kvinnor och medier, kvinnor och miljö och unga flickors situation.

Jag skulle vilja slå ett slag för en mycket bra bok som har kommit och som heter *Jämställdhet är en mänsklig rättighet*. Det är en handbok om FN:s kvinnokonvention och Pekingplattformen. Det är Unifem Sverige som har gett ut den. Den har jag fått efter att jag skrev denna interpellation. Men den kommer att kunna vara ett viktigt bidrag för att diskutera dessa frågor fram till att vi har gjort denna uppföljning av Peking + 15.

Men fortfarande återstår många av frågorna och många av åtgärderna. När vi talar om dem i Unifem vet jag utifrån de signaler som jag har fått från New York att man är undrande över att man har fått minskade anslag från Sverige. Jag har inga svar på dessa frågor. Men frågorna ställs, och jag hoppas att man kommer att ställa dem direkt till regeringen och borgerliga företrädare i riksdagen eftersom jag inte har dessa svar i min hand. Vi vet att regeringen till exempel inte har lyft fram några namn och inte är engagerad i EU:s jämställdhetsmyndighet som upprättas i Vilnius, vilket jag tycker är beklagligt.

Vi ska vara måna om och stödja uppbyggandet av institutioner. Vi ska stödja människor som får positioner. Vi ska hjälpa till att nominera så att svenskar kan få viktiga positioner på jämställdhetsområdet. Det finns så mycket som vi kan göra som vi inte har tagit tag i än.

Men ska jag tolka jämställdhetsministern på det sättet att det är det som är beskrivet i svaret som också kommer att vara det slutliga svaret och att det inte bara är – som jag hade hoppats – konturerna till någonting som vi parlamentariker och regeringen tillsammans med det civila samhället kan fylla? Då skulle det bli så mycket starkare. Vi kan inte göra så här stora åtaganden en och en, utan det är det samlade arbetet som ger kraften.

Jag samarbetar mycket med parlamentariker ute i Europa men även på andra håll. Jag ser det som viktigt. Jag ser också att regeringarna har ett viktigt arbete. Men vi måste samverka med de olika nivåerna.

Svar på
interpellationer

När vi arbetar i motvind på det sättet som vi gör när det gäller abortfrågan och frågan om rättigheter när det gäller reproduktiv hälsa har vi inte råd att avstå från att just samverka.

Anf. 127 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Varken jag eller regeringen avser att sluta samverka. Tvärtom ska vi föra den tradition som vi är väldigt duktiga på vidare, det vill säga att vi ska vara bra på förhandlingar och att vi ska vara bra på samarbete, internt och nationellt i vårt land men också regionalt och globalt. Vi ska förmedla våra erfarenheter på olika områden. Trots allt, som vi sade i den förra debatten, är Sverige världens mest jämställda land. Jag tror att det finns väldigt mycket för oss att lära ut men att det också finns väldigt mycket för oss att lära från andra. Den traditionen kommer att fortsätta. Där är ideella organisationer involverade. I detta arbete är parlamentariker i riksdagen och i andra delar av Europa och världen involverade.

För egen del tycker jag också att vi bör lägga mycket mer kraft på jämställdhetsperspektiv i det som kallas Lissabonprocessen, där det nu finns viktiga dokument som ska utvärderas, och att vi också ser till att det i tillväxt- och sysselsättningspolitik tas hänsyn till kvinnors möjligheter att kombinera yrkesliv och familjeliv.

Vi fortsätter vårt samarbete med Medelhavsländerna, det som kallas Barcelonaprocessen. Det är jätteviktigt. Under vårt ordförandeskap ska vi se till att ordna ett ministermöte där vi ska diskutera hur man kan stärka kvinnors roll i samhället. Också detta är väldigt viktiga åtgärder.

Jag ser inte att vi på något sätt har lämnat den tradition som vi är bra på. Tvärtom ska vi fortsätta den.

Om Carina Hägg ser ytterligare möjligheter att förstärka den är hon välkommen att tala med oss i Regeringskansliet. Men, som sagt, jag tror inte att vi har olika uppfattningar på detta område.

Däremot vill jag återigen poängtera att vi är suveräna stater. Vi utbyter erfarenheter och kunskaper. Men vi tvingar inte andra att göra det som de själva inte vill göra.

Vårt sätt att i EU följa upp det arbete som vi gör är via de indikatorer som vi lägger fram på olika områden. Det är genom att följa upp, summera och lämna detta till kommissionen. Sedan får vi se hur det blir. De länder som inte lever upp till Peking + 15 får väl helt enkelt bakläxa. Men jag utgår ifrån och hoppas verkligen att vi alla ska kunna presentera ett positivt och bra resultat så att vi kan vara stolta över den rapport som vi så småningom ska lämna över till FN:s kvinnokommission.

Anf. 128 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! För att kunna arbeta för en mer jämställd värld och för att kunna uppfylla Pekingplattformen och andra åtaganden kommer vi att behöva ett konstruktivt arbete som behöver ekonomiska resurser och personella resurser som stöd. Vi behöver en stor mobilisering och en stor medvetenhet bland både män och kvinnor. Vi behöver analysera samhällsutveckling och beslut ur ett maktanalysperspektiv. Vi behöver ha feministiska ögon. Detta kommer att ta tid. Vi måste vara medvetna om

det. Vi har jobbat länge, och vi kommer dessvärre att få jobba länge än, och vi måste jobba så mycket som möjligt tillsammans.

Jag tolkar det som att det finns öppningar från regeringens sida att man ändå vill göra mer än det som jag talade om att jag ändå ser konturerna av. Jag hoppas att det är konturer och att vi kan fylla det med mer.

I svaret står: ”Spanien kommer sedan under sitt ordförandeskap, våren 2010, att lämna rapporten till FN:s kvinnokommission inför uppmärksammandet av Peking + 15.”

Då kommer vi att kräva mer arbete för att den här rapporten ska kunna vara samlad och att den ska kunna vara bra och inte innebära ytterligare ett bakslag. Då krävs det mer än vad som redovisas i detta dokument. Vi kommer också att behöva plattformar för att diskutera detta. Vi behöver nationella och regionala konferenser. Jag tänker på Europarådet. Och vi behöver ha ett internationellt avstamp utifrån Peking + 15 men också för att blicka framåt. Då räcker inte detta. Då krävs det mer.

Jag skulle gärna vilja att jämställdhetsministern här och nu också sade att hon är beredd att under sitt ansvar avsätta medel och resurser och ta initiativ för att detta arbete ska bli bra.

Vi har samma ambitioner, hoppas jag, till exempel att rätten till abort och reproduktiva rättigheter ska ingå tillsammans med alla de indikatorer som jag pekat på. Men jag vet att det är ett område som är särskilt svårt.

Anf. 129 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Att vi ska leverera produkter som håller kvalitet och som vi kan vara stolta över, vare sig det handlar om kommissionen i EU eller kvinnokommissionen i FN, är alltid ingångsvärde och utgångspunkt för en svensk regering. Jag skulle vilja säga oavsett vilken. Den traditionen tänker jag fortsätta med. Den rapport som ska levereras ska hålla kvalitet. Min förhoppning är att alla länder har levt upp till kraven i de indikatorer som vi satt upp och att vi kan visa på ett resultat som kan vara förebild för övriga regioner och länder i världen.

Överläggningen var härmed avslutad.

18 § Svar på interpellation 2007/08:601 om avvísningar till Irak

Anf. 130 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Amineh Kakabaveh har frågat mig vad jag avser att göra för att Migrationsverket i samband med avvísningsbeslut på ett konkret sätt försäkras om kvinnors rätt och materiella möjlighet till liv och personlig säkerhet i länder, stater och kulturer där det förekommer hedersrelaterat våld. Amineh Kakabaveh har också frågat vad jag avser att göra för att Migrationsverkets personal ska ges möjligheter att förkovra sig i frågor som rör sådana länder, stater och kulturer. Slutligen har Amineh Kakabaveh frågat vilka åtgärder jag avser att vidta för att se till att överenskommelsen om konsulatet i Hewler/Erbil inte medför någon kollektiv hantering av flyktingärenden utan att varje flyktings rätt att

Svar på
interpellationer

få sitt ärende korrekt och omsorgsfullt prövat som individuellt fall fullt ut respekteras.

De två första frågorna handlar i grunden om kompetensförsörjning och kvalitetssäkring av Migrationsverkets arbete med asylfrågorna. Regeringen följer kontinuerligt detta inom ramen för den årliga budgetprocessen.

I samband med ändringen av flyktingbestämmelsen, för att inkludera förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning, uttalade regeringen i proposition 2005/06:6 att bedömningen av asylskäl som har med förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning att göra förutsätter noggranna utredningar och goda kunskaper om förhållandena i den asylsökandes hemland, inte minst vad gäller synen på könsroller och sexuell läggning. Regeringen påtalade också att de ansvariga myndigheterna ska se till att handläggare och beslutsfattare får nödvändig och relevant utbildning rörande de särskilda problemområden som är förknippade med förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2007 Migrationsverket i uppdrag att redovisa hur kvaliteten i bland annat asylärenden tillförsäkrats och utvecklats. I uppdraget ingick också att redovisa hur verket utvecklar och upprätthåller en egen landkunskap samt följer utvecklingen och tillämpar rättspraxis och landpraxis.

Regeringen påtalade även att verket ska se till att personalen har ändamålsenlig kompetens och goda kunskaper om mänskliga rättigheter. Migrationsverket fick också i uppdrag att särskilt uppmärksamma frågor som rör kvinnor och HBT-personer i utbildningshänseende samt att rapportera om vilka åtgärder som vidtagits avseende utbildning om mänskliga rättigheter. Migrationsverket har i en åiterrapportering den 14 maj 2007 och i årsredovisningen för 2007 redovisat de åtgärder som vidtagits.

I regleringsbrevet för 2008 gav regeringen Migrationsverket i uppdrag att redovisa hur myndigheten beaktar frågor om mänskliga rättigheter i genomförandet av verksamheten samt beskriva arbetet med att bibehålla och utveckla personalens sakkunskap i dessa frågor. Verket ska på samma sätt redovisa hur man arbetar med frågor som rör kvinnors villkor.

Mitt svar i denna del är att Migrationsverket har i uppdrag att se till att handläggningen håller rätt kvalitet och att regeringen kontinuerligt följer Migrationsverkets arbete med kvalitetssäkring av prövning och beslut i asylärenden samt arbetet med mänskliga rättigheter, kvinnors villkor och tillgången till aktuell, relevant och tillförlitlig landinformation.

Beträffande svaret på Amineh Kakabavehs tredje fråga vill jag inledningsvis säga att det inte har fattats något beslut om att inrätta ett konsulat i Erbil.

I förhandlingarna om återtagandeavtal med Irak har det aldrig varit fråga om att ett bestämt antal personer ska avvisas, som Amineh Kakabaveh tycks tro. Det har i stället gällt att få accept för principen om staternas skyldighet att återta sina egna medborgare. Avtalet, som ingicks den 18 februari i år, innebär självklart inte att utlänningslagens regler om en individuell prövning av varje ärende sätts ur spel. I avtalet betonas att återvändande i första hand ska ske självmant men att återvändande även kan ske med tvång om asylskäl eller annan grund för uppehållstillstånd

inte finns i det enskilda fallet. Återtagandeavtalet innebär att det nu finns en samsyn i denna fråga mellan Sveriges och Iraks regeringar. En eventuell etablering av ett konsulat i Erbil skulle inte heller på något sätt påverka tillämpningen av utlänningslagen.

Jag vill för övrigt påpeka att Irak är en federal stat som bland annat omfattar den irakiska regionen Kurdistan, som styrs av Kurdistans regionala regering, KRG. Det är därför helt naturligt att Sverige har slutit avtal med centralregeringen. Det är centralregeringen som är ansvarig för avtal med främmande stater och för alla utrikesfrågor i Irak.

Anf. 131 AMINEH KAKABAVEH (v):

Herr talman! Jag ber att få tacka dig, migrationsministern, för svaret. Anledningen till att jag ställde de här frågorna var att det i kurdiska medier förekom uppgifter om att den svenska regeringen har gjort upp med regeringen i Bagdad om avvisning av ett stort antal kurder, ca 4 000, i utbyte mot att Sverige skulle förlägga ett konsulat till Hewler/Erbil i irakiska Kurdistan. Men jag ville i sammanhanget ta upp utvisningshotade kvinnor som har flytt på grund av hedersrelaterat våld och sökt skydd i Sverige, men som trots detta ska skickas tillbaka till Irak och Kurdistan, och ett antal anmärkningsvärda fall.

Migrationsverket redogör i sitt svar för de åtgärder som regeringen vidtagit, vad som stått att läsa i olika regleringsbrev och vilka uppdrag regeringen gett Migrationsverket. Det är en ganska diger lista med uppdrag. Många av dem har handlat om kompetenshöjning och kvalitetssäkring när det gäller Migrationsverkets personal. Denna redogörelse är säkert helt korrekt, men att påstå att de ansträngningar som regeringen gjort därmed skulle vara tillräckliga är något helt annat. Jag frågade inte vad migrationsministern gjort. Jag frågade vad han avsåg att göra. Mina frågor var inte formulerade i imperfektum utan i futurum. Det handlade om åtgärder i framtiden.

Anledningen till att jag ställde frågorna är att jag har stött på asylfall som enligt mitt förmenande har handlagts bortom allt vett och sans. Det handlar om kvinnor som hotas av hedersrelaterat våld i norra Irak, Kurdistan, om de avvisas. Här har Migrationsverket inte alls klart för sig hur det ser ut när det gäller hedersrelaterat våld. Man påstår helt frankt att myndigheterna i irakiska Kurdistan har möjlighet att ge kvinnorna skydd. Den uppgiften är helt felaktig.

Det finns möjligheter, men de är ynkligt små och fullständigt otillräckliga. De består av en form av skyddshäkte för en kortare tid. Efter en tid måste kvinnorna därifrån. Hoten ligger kvar, och risken att bli mördad skjuts upp bara en tid. Detta kallar jag inte kvalitetssäkring. Snarare blir resultatet en än mer utstuderad form av psykisk tortyr. Migrationsministern kan inte tala om stor kompetens hos Migrationsverket, när man uppenbarligen inte tar med i beräkningen att Kurdistans regionala regering rapporterade att bara under 2007 mördades 225 kvinnor. De hade bränts eller skjutits till döds eller helt enkelt slagits ihjäl. Enligt en FN-rapport får polisen två till tre hot om hedersrelaterat våld varje dag.

Säkerhet för avvisade kvinnor finns i praktiken inte, bara på papperet. Vad som står på papperet saknar för mig helt betydelse, och det stämmer inte med verkligheten.

Anf. 132 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Först och främst tycker jag att det är viktigt att klargöra, som jag har redogjort för i mitt svar, att det i avtalet eller i något annat återtagandeavtal som Sverige har med en annan stat inte finns något som talar om ett särskilt antal personer som ska återsändas.

Jag vet inte heller var siffran 4 000 kommer ifrån. I dagsläget är det inte mer än 1 500 irakiska medborgare som efter att ha fått avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd ska återvända till Irak. Hur många av dessa som kommer från den irakiska regionen i Kurdistan går inte att säga. Jag vill även här poängtera att Sverige inte återsänder flyktingar, utan de som ska återvända är personer som inte har ansetts vara i behov av skydd eller som inte heller har andra skäl att få uppehållstillstånd.

Amineh Kakabaveh lyfter frågan om vem som ska få stanna i Sverige och inte. Först och främst är det viktigt att klargöra att varje asylansökan ska bedömas mot bakgrund av de individuella omständigheterna i det enskilda fallet. Det är den ordning som vi har. Det är möjligt att Amineh Kakabaveh har stött på fall som hon har synpunkter och åsikter kring. Men det är inte relevant i den här diskussionen, eftersom det är enskilda myndigheter och domstolar som gör bedömningarna inom ramen för ett rättssäkert system.

Grunderna för om en person ska ges skydd anges i utlänningslagen. Det är, som ledamoten säkert vet, Migrationsverket som gör bedömningen i första instans, och beslutet prövas av migrationsdomstolarna efter ett överklagande. Det finns inte någon möjlighet för regeringen att påverka de bedömningar som görs i de enskilda ärendena.

Hur kan vi då säga att kvinnor som skickas tillbaka kan få ett skydd i andra delar av Kurdistan eller i skyddat boende? Det var den fråga som ställdes i interpellationen. Det finns en möjlighet att göra bedömningen att det finns ett inre flyktalternativ. Det är en internationellt vedertagen princip. Den ska dock användas med försiktighet.

När det gäller att bedöma om det finns ett internt flyktalternativ ska Migrationsverket och migrationsdomstolarna ta ställning till om den enskilde har tillgång till ett effektivt skydd mot förföljelse i hemlandet. Det måste finnas en realistisk möjlighet till försörjning och förutsättningar att leva på ett sätt som inte innebär onödigt lidande eller umbäranden. Vidare måste den enskildes personliga förhållanden och de allmänna förhållandena i landet beaktas.

Den information som finns tillgänglig om förekomsten av hedersrelaterad brottslighet mot kvinnor i den kurdiska regionen är samstämmigt negativ. Men det är, som jag redan har sagt, omständigheterna i det enskilda fallet som ska bedömas, och den bedömningen görs av Migrationsverket och migrationsdomstolarna.

Regeringens roll i det här sammanhanget är att se till att Migrationsverket uppfyller de krav som regeringen har ställt på att personalen har ändamålsenlig kompetens och tillräckliga kunskaper för att göra rättvisa bedömningar i dessa svåra ärenden. Detta är, som jag har sagt, något som vi kontinuerligt gör inom ramen för den årliga budgetprocessen.

Något som jag tycker är viktigt att peka på är att vår ordning är rätts-säker och ger möjlighet för den enskilde att framföra sina synpunkter och få dem prövade i domstol. Jag har svårt att tänka mig något annat system som på ett bättre sätt garanterar att människor får presentera sin berättelse.

telse, lägga fram sina skäl, får berätta om det hot som man upplever mot sig själv och få den saken prövad. Jag har därför ingen anledning att klandra våra processer eller vår ordning i de här frågorna, även om man säkert kan arbeta med saker och ting och få det att fungera ännu bättre. Det gör regeringen genom de översyner och utvärderingar som just nu pågår av den nya instans- och processordningen för utlännings- och medborgarskapsärenden.

Anf. 133 AMINEH KAKABAVEH (v):

Herr talman! Jag delar inte migrationsministerns uppfattning att det är så säkert att situationen i enskilda fall säkras i migrationsdomstolar eller hos enskilda myndigheter. Vi vet nämligen att enligt det avtal som Sveriges regering och Bagdads regering slöt i Amman den 18 februari handlar det om 1 700 människor som kom till Sverige 2001 och ansökte om uppehållstillstånd men som absolut inte får stanna. De stod här utanför för några timmar sedan. De har bott i Sverige och känner sig som svenskar. De jobbar och bor här fast de inte har uppehållstillstånd. Det handlar egentligen inte så mycket om enskilda.

Migrationsministern förklarar att avvisningarna av kurder via Bagdad i första hand ska ske frivilligt men att de även kan ske med tvång. Det är praktiskt taget ingen som vill återvända till Kurdistan och Irak via Bagdad. Alltså avvisas alla i realiteten med tvång, även de som är fullständigt försvarslösa.

Jag tänker på Shwan Abdul, som bott och levt i Sverige i fem år. Han var allvarligt krigsskadad och måste ha en speciell rullstol, en rullstol i vilken han kunde ligga, inte sitta. Han behövde dygnetruntvård. Han fördes med tvång i ambulans till Arlanda för tre veckor sedan. Väl i Bagdad blev han berövad sin rullstol. Inom parentes sagt: När Carl Bildt och migrationsministern befann sig i Bagdad och bar skottsäkra västar berövades Shwan sin rullstol. Ödets lotter faller ibland mycket olika. Shwan hade lite tur i oturen. Han har en bror i Erbil vilken han kunde vända sig till vid tillfället. Men brodern har inte möjligheter att ta hand om sina barn. För mig är detta ren och skär inhumanism. Här är det något som är felaktigt och inte fungerar. Här är det något som gått fullständigt fel.

Min fråga återstår: Vad avser migrationsministern att göra åt fall som de jag har nämnt här? Jag fruktar nämligen att dessa enskilda fall inte är så enskilda.

När det gäller kurdiska kvinnor som hotas av avvisning vill jag påpeka att det inte duger att hänvisa till regeringens proposition från 2005/06 om förföljelse av bland annat kvinnor. Vi vet att 69 kvinnor avvisades under förra året och att det i år finns 20 ärenden hos polisen för avvisning. Själv har jag kontakt med ett antal kvinnor som flytt undan tvångsäktenskap. Om de inte underkastar sig hotar döden.

Jag vill avsluta med ett påpekande när det gäller Sveriges relation till Irak och KRG i norra Irak. Migrationsministern påstår att Sverige inte sluter avtal om avvisning med KRG utan centralt med Bagdad. Likafullt har uppenbarligen både den förra socialdemokratiska regeringen och den nuvarande borgerliga regeringen förhandlat med den kurdiska regeringen om ifall man kan ta emot från Sverige avvisade kurder men fått nej. Sverige frågade upprepade gånger under tre års tid.

Anf. 134 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! För det första kan jag inte kommentera enskilda fall, och det hoppas jag att riksdagsledamoten är medveten om.

För det andra har vi inte, som Amineh Kakabaveh sade, ingått avtalet med Bagdads regering. Vi har ingått avtalet med Iraks regering. Och det finns bara en federal regering i Irak som har ansvar och ingår de här avtalen.

Det är Sveriges ståndpunkt att alla stater har en skyldighet att ta emot sina egna medborgare. I vissa fall har det visat sig nödvändigt att använda sig av återtagandeavtal för att underlätta återvändandet. Sverige har ingått ett tjugotal sådana avtal och har alltså sedan den 18 februari 2008 också ett avtal med Irak.

Hur ser då återvändandet till Irak ut? De senaste åren har ett hundratal irakiska medborgare som fått avslag på sina asylansökningar återvänt självmant varje år, också till Erbil, för övrigt i stark kontrast till vad Amineh Kakabaveh tycks tro. I år har vi sett en ökning av självmant återvändande. Bara sedan januari och fram till nu har 200–300 personer självmant återvänt till Irak.

Sedan återtagandeavtalet trädde i kraft har under de första månaderna endast ett fåtal avvísningar verkställts genom polisens försorg. Fram till i dag rör det sig om ett tiotal personer, och verkställigheterna sker numera kontinuerligt.

Sverige är det land i Europa som haft den största inströmningen av asylsökande från Irak. Enbart under förra året kom över 18 000 irakiska asylsökande till vårt land. Bland dessa finns det personer som är kurder och har sitt ursprung i den irakiska regionen Kurdistan, men majoriteten kommer från andra delar av landet. Många asylsökande har fått stanna, men alla har inte bedömts vara i behov av skydd. Och de som inte har ansetts ha skäl till uppehållstillstånd ska återvända.

Som jag nämnt tidigare är det fullt naturligt att Sverige har slutit avtal med centralregeringen som är ansvarig för avtal med främmande stater och för alla utrikesfrågor i Irak. Från den svenska regeringens sida respekterar och stöder vi Iraks suveränitet och territoriella integritet. Vår utgångspunkt kan inte vara någon annan än att ett avtal med den federala regeringen i Bagdad gäller för hela landet. Vi utgår från att Irak fullföljer sina åtaganden enligt avtalet. Hur Irak sedan organiserar sig för att fullfölja dessa åtaganden är en intern irakisk angelägenhet.

Från svensk sida ser vi tydligt att säkerhetsläget i den irakiska regionen Kurdistan är mer förmånligt än i andra delar av Irak. Mot den bakgrunden skulle det naturligtvis vara att föredra för alla parter om ett återvändande av irakiska medborgare från den kurdiska regionen kunde ske direkt till regionen, inte enbart via Bagdad eller andra delar av Irak. Men vi välkomnar dock ytterligare dialog – det vill jag gärna säga i den här interpellationsdebatten – och samarbete med såväl den irakiska regeringen som KRG om dessa viktiga frågor. De mänskliga banden mellan den irakiska regionen Kurdistan och Sverige är många. Vi tror från regeringens sida att svenska företag och biståndssatsningar skulle kunna spela en viktig roll för utvecklingen i regionen. Det finns också ett intresse för en svensk närvaro i den regionen. Men vi får vänta med att ta ställning till en sådan närvaro och hur den i så fall skulle se ut till dess att vi har öppnat vår ambassad i Bagdad.

Avslutningsvis: Det är helt avgörande att en asylsökande som har fått avslag på sin asylansökan efter en rättssäker process återvänder till sitt hemland för att asylsystemet inte ska förlora sin legitimitet och undergrävas på sikt. Jag kan beklaga att representanter för Vänsterpartiet i kammaren så sällan lyfter fram den aspekten och nödvändigheten när vi har den här typen av diskussioner.

Anf. 135 AMINEH KAKABAVEH (v):

Herr talman! Jag tycker att det är lika beklagligt med behandlingen av människor som Shwan och Rêzan. 87 procent av Rêzans lungor fungerar inte. Hon ligger på sjukhuset, på intensivvården i Göteborg. Hon ska skickas iväg sedan. Det är det som är beklagligt.

Det finns en lag. Den ska fungera, och den ska gälla för alla. Enligt FN:s stadgar ska det inte skickas flyktingar till ett land där det pågår väpnad konflikt. Men den svenska regeringen gör det. Det här är inte enskilda fall som någon vänsterpartist sitter eller står här i kammaren och hävdar något om. Det handlar om kollektiv bestraffning. Vi pratar om 1 700 som har kommit 2001, och jag pratar om 4 000 kurder och irakier. Här handlar det inte bara om kurderna. Det handlar om kvinnor och handikappade.

Jag håller med dig. Många vill åka tillbaka, javisst. Det är de som har bott i Sverige, England eller Kanada, utbildat sig och skaffat välstånd. De kan berika sitt eget hemland. Men de därifrån som är utsatta kan inte göra det, de som verkligen söker skydd i Sverige, för att de känner att Sverige är ett humanistiskt land; här kan man ta hand om dem. Men tyvärr vill den här regeringen inte göra det.

För att förhandla med KRG måste man ha en uppfattning om när KRG är en part i avtalet. De här människorna skickas till Kurdistan. Jag misstänker att migrationsministern inte känner till den irakiska författningen i detalj; det är inte något lättillgängligt dokument. Men där står faktiskt att KRG har rätt att sluta avtal med främmande makt. Det har skett, med USA, Japan och ett antal andra länder. Det är viktigt för den svenska regeringen att vända sig till KRG och inte till den irakiska regeringen, som enligt FN inte har legitimitet. Det är inte en regering vald av folket.

Anf. 136 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Det här är inte lätt materia. Det är alltid komplicerat att diskutera frågor som handlar om huruvida människor ska få lov att stanna i Sverige. Men jag vill passa på att försöka redogöra lite mer i detalj, på den korta tid som är kvar, för vad som egentligen är sant och riktigt i diskussionen.

Som jag har redogjort för i mitt svar finns det ingenting i avtalet eller i något annat återtagandeavtal som Sverige har med någon annan stat som talar om ett särskilt antal personer som ska återsändas. Det tycker jag att Amineh Kakabaveh ska sluta prata om. Det finns inte någon sådan siffra.

Också frågan om Sverige som humanistiskt land nämndes. Jag vågar nog påstå att det inte finns något annat land i världen, i varje fall om man tittar på vår historia, som gör så mycket för människor som flyr undan förtryck och förföljelse. När det gäller den irakiska gruppen har vi, om

man tittar i den europeiska kretsen, tagit ett extra stort ansvar. Det gör vi med glädje från svensk sida. Vi ställer upp för de människor som har det svårt. Men det är helt orimligt att man ska få lov att stanna i Sverige utan att en prövning har skett bara för att man kommer från Irak.

Här ser vi dock skillnaden mellan Amineh Kakabavehs och mitt synsätt. Jag anser att den som är i behov av skydd ska få det om man efter avslutad prövning via Migrationsverket och migrationsdomstolarna konstaterar att de kriterier som finns uppfylls. Jag konstaterar att vi inte är överens i den frågan och inte heller i frågan om den rättssäkra processens betydelse, som jag tycker att man ska respektera. Jag tycker också att det här är lite beklagligt, för det gör att debatten blir väldigt skev. Jag trodde att vi skulle kunna mötas någonstans på mitten, men det blir lite svårt när man underkänner de processer som en enig riksdag har kommit överens om – även Vänsterpartiet medverkade 2006 när vi lade fast principerna för den nya instans- och processordningen.

Med dessa ord konstaterar jag att det likafullt har varit en intressant debatt. Vi har fått möjlighet att bryta våra åsikter. Jag tackar för det och konstaterar att regeringens politik på området ligger fast.

Överläggningen var härmed avslutad.

19 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Motioner

2007/08:Fi9–Fi15 till finansutskottet

2007/08:Ju34–Ju36 till justitieutskottet

2007/08:Sk32 och Sk33 till skatteutskottet

2007/08:N16 och N17 till näringsutskottet

20 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Motion

med anledning av skr. 2007/08:140 Standardiseringens betydelse i en globaliserad värld

2007/08:N18 av Sylvia Lindgren (s)

21 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 9 maj

2007/08:661 Länsrätten i Härnösand

av *Jasenko Omanovic* (s)

till justitieminister *Beatrice Ask* (m)

2007/08:662 Dopningskontroller utanför idrotten
av *Lars Lilja* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:663 Marknadshyror i expansiva områden

av *Alf Eriksson* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2007/08:664 Försäkringskassans nya organisation

av *Jasenko Omanovic* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2007/08:665 Lönebidragsanställda i den allmännyttiga sektorn

av *Lars Lilja* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2007/08:666 Drivmedelsfrågan på landsbygden

av *Lena Olsson* (v)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:667 EU:s terroristlistor

av *Alice Åström* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:668 Ersättningsnivåerna i föräldraförsäkringen

av *LiseLotte Olsson* (v)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2007/08:669 Modernisering av slussen i Södertälje

av *Staffan Anger* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:670 Regeringens ansvar för flyktingmottagandet

av *Maryam Yazdanfar* (s)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2007/08:671 Försäkringskassans regeltillämpning och behovet av socialbidrag

av *LiseLotte Olsson* (v)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2007/08:672 Fler sommarjobb till unga

av *Maryam Yazdanfar* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2007/08:673 Kunskapskrav för gymnasieskolans förberedande program

av *Maryam Yazdanfar* (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 maj.

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 9 maj

2007/08:1182 Skolbränder

av *Gunnar Sandberg* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:1183 Värdering av intrång på den privata äganderätten

av *Mikael Oscarsson* (kd)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:1184 Ungas ofrivilliga skuldsättning

av *Fredrik Schulte* (m)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:1185 Ätstörningar och graviditet

av *Magdalena Andersson* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:1186 Giftiga industriområden, Viskanprojektet och statliga anslag

av *Hans Olsson* (s)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2007/08:1187 Svenska småtillverkare av öl, vin och snaps

av *Cecilia Widegren* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:1188 Allmännyttan och hyresrättens framtid

av *Johan Löfstrand* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2007/08:1189 Sveriges hållning till azofärgämnen

av *Gunvor G Ericson* (mp)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2007/08:1190 Åtgärder mot KOL

av *Lars Lilja* (s)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:1191 Bankrånen – ett hot mot vår säkerhet

av *Ronny Olander* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:1192 Tillämpningen av rehabiliteringskedjan för arbetande på Samhall med lönebidraganställningar

av *Kurt Kvarnström* (s)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2007/08:1193 Systembolagets opinionsbildning

av *Jan R Andersson* (m)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:1194 Ökade möjligheter för vårdpersonal att driva eget

av *Margareta Cederfelt* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:1195 Systembolagets anställningsrutiner

av *Anne Marie Brodén* (m)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:1196 Unga mäns syn på abort

av *Eva Olofsson* (v)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:1197 Rökfri arbetstid i statliga företag

av *Gunvor G Ericson* (mp)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 13 maj.

23 § Kammaren åtskildes kl. 16.16.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdet början till och med 7 §
anf. 39 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 12.51,
av tredje vice talmannen därefter till och med 15 § anf. 111 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om kompletteringsval till krigsdelegationen.....	1
2 § Svar på interpellation 2007/08:555 om Sveriges förhållande till ESK-rättigheterna	1
Anf. 1 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	1
Anf. 2 BODIL CEBALLOS (mp).....	2
Anf. 3 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	4
Anf. 4 BODIL CEBALLOS (mp).....	5
Anf. 5 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	6
Anf. 6 BODIL CEBALLOS (mp).....	7
Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	8
3 § Svar på interpellation 2007/08:584 om folkomröstning i Burma	9
Anf. 8 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	9
Anf. 9 MAGDALENA STREIJFFERT (s).....	10
Anf. 10 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	11
Anf. 11 MAGDALENA STREIJFFERT (s).....	12
Anf. 12 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	13
Anf. 13 MAGDALENA STREIJFFERT (s).....	14
Anf. 14 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	14
4 § Svar på interpellation 2007/08:592 om situationen och framtiden för generalkonsulatet i Istanbul.....	15
Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	15
Anf. 16 ANNE LUDVIGSSON (s).....	16
Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	17
Anf. 18 ANNE LUDVIGSSON (s).....	18
Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	19
Anf. 20 ANNE LUDVIGSSON (s).....	20
Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	20
5 § Svar på interpellation 2007/08:612 om polisorganisationen	21
Anf. 22 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	21
Anf. 23 THOMAS BODSTRÖM (s).....	22
Anf. 24 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	23
Anf. 25 THOMAS BODSTRÖM (s).....	24
Anf. 26 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	25
Anf. 27 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	26
Anf. 28 THOMAS BODSTRÖM (s).....	27
Anf. 29 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	27
Anf. 30 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	28
6 § Svar på interpellation 2007/08:613 om civilanställda inom polisen	29
Anf. 31 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	29
Anf. 32 THOMAS BODSTRÖM (s).....	29
Anf. 33 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	30
Anf. 34 THOMAS BODSTRÖM (s).....	31
Anf. 35 Justitieminister BEATRICE ASK (m).....	32

Anf. 36 THOMAS BODSTRÖM (s).....	33
Anf. 37 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	34
7 § Svar på interpellation 2007/08:614 om åklagarresurser	34
Anf. 38 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	34
Anf. 39 THOMAS BODSTRÖM (s).....	35
Anf. 40 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	36
Anf. 41 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	37
Anf. 42 THOMAS BODSTRÖM (s).....	38
Anf. 43 KRISTER HAMMARBERGH (m).....	39
Anf. 44 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	40
Anf. 45 THOMAS BODSTRÖM (s).....	41
Anf. 46 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	41
8 § Svar på interpellation 2007/08:615 om huliganer och idrottsevenemang	42
Anf. 47 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	42
Anf. 48 THOMAS BODSTRÖM (s).....	43
Anf. 49 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	44
Anf. 50 THOMAS BODSTRÖM (s).....	45
Anf. 51 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	46
Anf. 52 THOMAS BODSTRÖM (s).....	47
Anf. 53 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	48
9 § Svar på interpellationerna 2007/08:616 och 633 om polisutbildningen.....	49
Anf. 54 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	49
Anf. 55 THOMAS BODSTRÖM (s).....	49
Anf. 56 PETER HULTQVIST (s)	50
Anf. 57 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	51
Anf. 58 THOMAS BODSTRÖM (s).....	52
Anf. 59 PETER HULTQVIST (s)	53
Anf. 60 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	55
Anf. 61 THOMAS BODSTRÖM (s).....	56
Anf. 62 PETER HULTQVIST (s)	56
Anf. 63 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	57
10 § Svar på interpellation 2007/08:511 om finansiering av infrastruktur.....	58
Anf. 64 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	58
Anf. 65 PIA NILSSON (s)	59
Anf. 66 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m).....	60
Anf. 67 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	61
Anf. 68 PIA NILSSON (s)	61
Anf. 69 MALIN LÖFSJÖGÅRD (m).....	62
Anf. 70 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	62
Anf. 71 PIA NILSSON (s)	63
Anf. 72 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	64
Ajournering.....	64
Återupptagna förhandlingar	65
11 § Svar på interpellation 2007/08:631 om statsministerns synpunkter på riksdagens interna arbete	65

Anf. 73	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	65
Anf. 74	PETER HULTQVIST (s)	65
Anf. 75	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	67
Anf. 76	PETER HULTQVIST (s)	67
Anf. 77	BOSSE RINGHOLM (s)	68
Anf. 78	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	69
Anf. 79	PETER HULTQVIST (s)	70
Anf. 80	BOSSE RINGHOLM (s)	71
Anf. 81	Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	71
12 §	Svar på interpellation 2007/08:607 om överträdelse av utsläppstaket på Arlanda	72
Anf. 82	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	72
Anf. 83	TOMMY WAIDELICH (s)	72
Anf. 84	MALIN LÖFSJÖGÅRD (m)	73
Anf. 85	BOSSE RINGHOLM (s)	74
Anf. 86	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	75
Anf. 87	TOMMY WAIDELICH (s)	75
Anf. 88	MALIN LÖFSJÖGÅRD (m)	76
Anf. 89	BOSSE RINGHOLM (s)	77
Anf. 90	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	77
Anf. 91	TOMMY WAIDELICH (s)	78
Anf. 92	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	78
13 §	Svar på interpellation 2007/08:610 om Klimatberedningen och Västra stambanan	79
Anf. 93	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	79
Anf. 94	MONICA GREEN (s)	80
Anf. 95	MALIN LÖFSJÖGÅRD (m)	81
Anf. 96	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	82
Anf. 97	MONICA GREEN (s)	82
Anf. 98	MALIN LÖFSJÖGÅRD (m)	83
14 §	Svar på interpellation 2007/08:617 om samhällsekonomisk värdering av väg- och järnvägsinvesteringar	83
Anf. 99	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	83
Anf. 100	KARIN SVENSSON SMITH (mp)	85
Anf. 101	MALIN LÖFSJÖGÅRD (m)	86
Anf. 102	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	87
Anf. 103	KARIN SVENSSON SMITH (mp)	88
Anf. 104	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	89
Anf. 105	KARIN SVENSSON SMITH (mp)	90
Anf. 106	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	90
15 §	Svar på interpellation 2007/08:620 om statens ansvar för betaltjänster	91
Anf. 107	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	91
Anf. 108	MARIA STENBERG (s)	91
Anf. 109	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	92
Anf. 110	MARIA STENBERG (s)	93
Anf. 111	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	94

Anf. 112 MARIA STENBERG (s).....	95
Anf. 113 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	95
16 § Svar på interpellation 2007/08:619 om det nödvändiga jämfällhetsarbetet	96
Anf. 114 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	96
Anf. 115 MONICA GREEN (s)	96
Anf. 116 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	97
Anf. 117 MONICA GREEN (s)	98
Anf. 118 CARINA HÄGG (s).....	99
Anf. 119 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	100
Anf. 120 MONICA GREEN (s)	101
Anf. 121 CARINA HÄGG (s).....	101
Anf. 122 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	102
17 § Svar på interpellation 2007/08:625 om Peking + 15.....	103
Anf. 123 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	103
Anf. 124 CARINA HÄGG (s).....	103
Anf. 125 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	104
Anf. 126 CARINA HÄGG (s).....	105
Anf. 127 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	107
Anf. 128 CARINA HÄGG (s).....	107
Anf. 129 Integrations- och jämfällhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	108
18 § Svar på interpellation 2007/08:601 om avvísningar till Irak.....	108
Anf. 130 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	108
Anf. 131 AMINEH KAKABAVEH (v)	110
Anf. 132 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	111
Anf. 133 AMINEH KAKABAVEH (v)	112
Anf. 134 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	113
Anf. 135 AMINEH KAKABAVEH (v)	114
Anf. 136 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	114
19 § Hänvisning av ärenden till utskott	115
20 § Bordläggning.....	115
21 § Anmälan om interpellationer.....	115
22 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	117
23 § Kammaren åtskildes kl. 16.16.....	118

Prot. 2007/08:108
9 maj

Tryck: Elanders, Vällingby 2008